Baş ve diş, Romatizma ve siyatik ağrılarını geçiren en tesirli ilâçtır. Lûtfen ismine ve sakallı markasına dikkat, Her eczanede bulunur.

ALGOPAN

Cumhuriyet

İSTANBUL - CAĞALOĞLU

Onbirinci yıl sayı: 3942 Telgraf ve mektup adresi: Cumhuriyet, İstanbul - Posta kutusu: İstanbul, No. 246 Çarşamba 8 Mayıs 1935

Telefon: Başmuharrir ve evi: 22366. Tahrir heyeti: 24298. İdare ve matbaa kısmile Matbaacılık ve Neşriyat Şirketi 24299 - 24290.

Gazetemiz bugün **16** sahifedir

BÜTÜN TÜRKİYEDE PARTİ KURULTAYINA HAZIRLIK

Ulusça bir bayrama gidiyoruz!

Hepsi tek yüz yıla sığmıyan büyük devrimler hep bu partinin bayrağı altında yuğrulmuştur!

Bu parti değil Türk ulusunun kendisidir!

Ülkenin her yanında Parti Kurultayına Hazırlanılıyor!

Ülkenin her yanından Parti kurultayına hazırlanıldığını gösteren sürekli haberler almaktayız. Parti, eski dilde adına fırka dediğimiz ulus bölüğünü anlatmak lâzım gelirken bizim aldığımız haberler, vatanın her bucağında ve ulusun her ocağında girişilen hazırlıkların ulusal bir ölçüde olduğunu bildirmektedir. Sanki ulusal bir bayrama gidiyoruz, hatta ondan daha ileri bir şenliği en yüksek ve en büyük şekillerinde belirtmek istiyoruz. Sevincli ve genel hazırlığın anlamı budur. Bir yandan Partinin dört yıllık devresi sonunda toplıyacağı kurultayın hazırlıkları üzerinde konuşuluyor, öteyandan bu hazırlıklar bütün ulusu kaplıyan genel bir neteklik (mahiyet) alıyor. Sözle iş arasındaki bu görünüş biribirini tutmazlığının içyüzüne akıl erdirebilmek lâzım. Biz düşünerek gerçekliği şöyle gördük:

Cumhuriyet Halk Partisi partidir, kendisi parti sözünün bilinen anlamına göre ondan ileri ve ondan başka birşeydir. Birçok Avrupalılar sizde bir parti var, siz ülkenizi ve ulusunuzu bir parti ile yürütüyorsunuz dedikleri zaman onlar yalnız işin görünüşü üstünde geziniyorlar, ve gerçekliği görmekten uzak bulunuyorlar. Bundan ötürü kendilerine birşey demeğe bizim hakkımız yoktur. Çünkü onlar partiyi kendi aralarında alışılan şekillerde düşünüyor ve anlıyorlar, ve ondan dolayıdır ki onların birçoğu bir parti ile ülke idaresine akıl erdiremiyorlar bile. Bunda haksız değillerdir. Eğer bizim partimiz, Avrupa memleketlerinin bildiği partilerden biri olsaydı o zaman gerçekten tek parti ile ülke idaresi her akla kolay kolay sığmaz bir iş olurdu. Ancak bizim partimizin netekliği onların anlıyabilecekleri parti anlamlarından başka birşeydir. Bizim partimiz Türk ulusuna mal olmuş ve bu yolda hep ulusa dayanarak gördüğü büyük işlerle ulusal benlik almış bir partidir. Türk ulusu bu Cumhuriyet Halk Partisi adı altındadır ki acuna şaşkınlıklar veren en büyük işleri başarmıştır. Hepsi tek yüzyıla sığamıyacak büyük büyük devrimler (inkılâblar) hep bu Partinin bayrağı altında yuğurulabilmiş, yapılabilmiştir. İnkılâbların hepsi Türk ulusunun öz malı olduğuna göre -Büyük Önder bastabunların hepsine kılavuzluk etmiş olan bu Partiyi, post kavgası amacile yürüyen herhangi bir Avrupa partisine benzetmek olur mu hiç?

Olan biten şeyler üzerine geriye doğru kısa, çabuk ve genel bir bakışla bakalım:

1: Yıkılıp kaybolma tehlikesine uğramış bir ülke ve ulus. Genel Savaşın mütarekesindeki ülke ve ulus durumumuz. Bu akıllara ziyan tehlike önünde memleket yalnız yer yer çalışmalarla herkes kendi başının çaresine bakmak kaygılarını gösteriyordu. Daha çabuk batmanın en kestirme yolu olan bu kendiliğinden parçalanmağa karşı Erzurumda topluluğun önüne geçen Atatürk, orada yalnız toplu bir vatan düşüncesini kalblere şırınga edebilmişti.

2: Bu topluluk düşüncesinin - gene Atatürkün kılavuzluğu ve başkanlığile - Sıvas kongresinde Anadolu ve Rumeli Müdafaai Hukuk Cemiyeti şekline girdiğini görüyoruz. İşte Cumhuriyet Halk Partisinin ilk başlangıc kaynakları..

3: Bu düşünce ulusa mal edilir edilmez cemiyetin - partinin - ulusa dayanan eğemenliği (hâkimiyeti) İstanbulda damad Feridin saray hükûmetini devirerek bir kamutay seçimine yol açmıştır. Parti başta..

4: Bu kamutayı yabancı asker kuvvetleri çiğneyip dağıttıkları zaman ayni ulusal idenin (fikrin) - partinin - Ankarada Türkiye Büyük Millet Meclisini topladığını görüyoruz. Hep ayni Parti.

5: Bu meclisle kurtuluş kavgası en ulusal ve en büyük şekillerini az zamanda en büyük utkularla (zaferlerle) ulusu ve ülkeyi başındaki korkunç tehlikelerden çekip çıkararak özbeyliğini eline veriyor. Parti başta. Meclis, Parti demek!

6: Kurtuluşun bu şekli yeter değildir. Türk ulusu en ileri dünya uluslarının gittiği yolda yürümelidir ki gerçek kurtuluşu elde edebilsin. Bu hızlı anlayışın sonuncu olarak bir sıra devrimler başarılıyor, ve Türk ulusu tanınılmıyacak şekillere geçiyor, hep Parti başka.

Türk ulusu bugün üzerinde yaşadığı toprakların sağlam başatlığını bütün tamlığile elinde tuttuktan başka dünya ulusları içinde kendisine saygı değer bir yer almış bulunuyor, ve bunların hepsine ayni partinin ufuklardan taşan şanlı bayrağı altında kavuşmuş bulunuyor.

Yapılmış işler büyük, amma çok büyüktür. Ancak büyük uluslar yalnız yapılmış işlerle kanamazlar. Yapılacak işler yapılmışlarından daha az önemli değildir, ve Türk ulusu işte böyle kutsal bir akış içinde, gözlerini daha büyük amaclara dikmiş, yürüyüp gidiyor. Parti başta!

Bu parti mi? Siz buna parti diyebilir misiniz? Bu parti değil, bu Türk ulusunun kendisidir. Yabancıların anlamadığı nokta işte buracığıdır. Bizde partinin bu ulusal netekliğinden dolayıdır ki yarınki büyük kurultay gününe hazırlık, bütün ülkede ulusal bir bayrama hazırlık ölçüsünü almış bulunuyor.

YUNUS NADİ

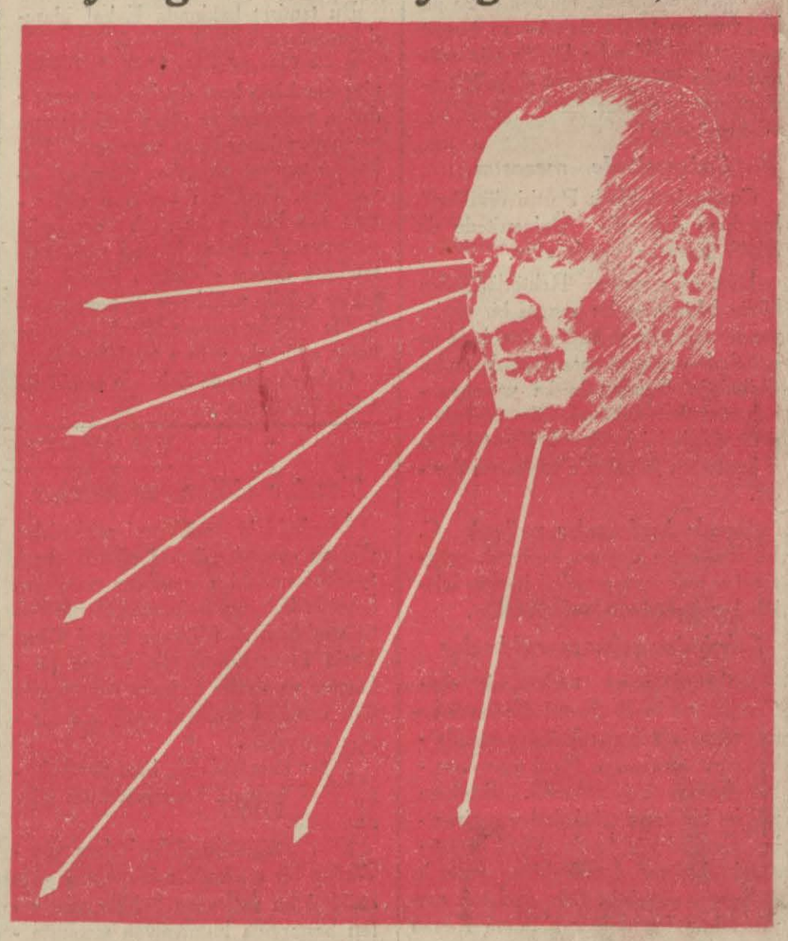

Anavatanın, Cumhariyetin ve Ulusal Partinin yaratıcı ve Ulu Şefi Büyük Atatürk

Ankara şenlik içinde

Kurultay yarın toplanıyor. Atatürkün söylevi içeride ve dışarıda heyecanla bekleniyor

Ankara 7 (Telefonla) — Parti Kurultayı hazırlıkları tamam olmuştur. Ankara şimdiden donanmıştır. Murahhaslar grup grup gelmeğe başladı. Kurultaya bütün elçiler çağırılmıştır.

Kurultay evvelâ iki başkan vekili, 4 kâtib, 15 er azalık nizamname, hesab encümenlerile 25 azalık lâyiha encümeni seçecektir. Bundan sonra Atatürk içeride ve dışarıda heyecanla beklenen söylevini söyliyecektir.

Program ve nizamname projeleri hakkında Genel Yazganlıktan yazılan tezkereler encümene havale edilecektir. Kurultaydan sonra da bir beyanname neşrolunacaktır.

Kamutaya verilen mühim bir lâyiha

Yeni Maliye teşkilâtı lâyihasının esasları

Maliye Müsteşarının yapılacak değişiklikler hakkında «Cumhuriyet» e verdiği izahat

Ankara 7 (Hususî Muhabirimizden) — Yeni maliye teşkilâtı kanun lâyihası bugün Kamutaya verildi. Bu kanun lâyihasile, iki müsteşarlıktan başka, yeniden üç umum müdürlük kurulmakta, diğer umum müdürlükler de olduğu gibi bırakılmaktadır.

(Arkası 6 ncı sahifede)

Bükreş içtimaı

Tevfik Rüştü Aras bugün geliyor

Atatürk dün Başbakan ve Dış İşleri Bakanını kabul etti

Ankara 7 (Hususî muhabirimizden) — Bükreşte Balkan Andlaşması konseyi toplantısına iştirak etmek üzere Dış Bakanı Tevfik Rüştü Aras bu akşam trenle İstanbula hareket etmiştir.

Tevfik Rüştü Aras istasyonda Başbakan İsmet İnönü ile Bakanlar, Riyaseticumhur yaverleri, büyük ve orta elçiler tarafından uğurlanmıştır.

Tevfik Rüştü Aras hareketinden önce Başbakan İsmet İnönünü ziyaret etmiş ve bilâhara her ikisi birden Çankaya köşkünde Atatürk tarafından kabul edilmişler ve Dış İşleri

(Arkası 3 üncü sahifede)

Hâdisenin içyüzü tamamen anlaşıldı

Tevkif edilenler tarikat ayini yapanlardır

Ankara 7 (Telefonla) — Dün akşam İzmire hareket ettiğini bildirdiğim İç İşleri Bakanı Şükrü Kaya, son dakikada seyahatini bugüne tehir etmiş ve muhtelit trenle İzmire hareket etmiştir. Oradan Ispartaya gidecektir. Bu meselenin irticala alâkası yoktur, bir kısım eski tarikatçilerin şahsî hayatlarındaki faaliyete dair tahkikattan ibarettir.

Bursadaki tahkikat

Bursa 7 (Hususî muhabirimizden) — Isparta Müddeiumumisinin iş'arı üzerine birkaç gündenberi burada bazı kimseler isticvab ediliyor, bazılarının da evlerinde araştırmalar yapılıyordu. Maamafih bugün son da-

(Arkası 3 üncü sahifede)

KENDİ KENDİMİZİ TENKİD

İrtica efsanesi

Memleketin velevki mahdud bazı yerlerinde irtica teşebbüsünden bahsedenler, kelimenin delâlet ettiği manayı bilmeyenlerdir. Hükûmetin öyle şey yoktur demesine rağmen irtica üzerinde ısrar etmek için, insanın bazılarımıza göre irticaın olması arzuya değer bir iş gibi telâkki olunuyor diyeceği gelir. Bazılarımızın ihtikâr kelimesi gibi rasgele her yerde kullanılmasını mubah sandığımız irtica kelimesinin fransızca mukabili réactiondur ki siyasî saf hadaki manası müesses rejime muhalefet ve onu yıkmağa teşebbüs ile ancak ifade olunabilir. Eğer memlekette böyle birşey olsaydı herşeyden ve herkesten evvel Ankaranın kükrediği, gürlediği görülürdü. Bilâkis Ankara:

— Telâş etmeyin, öyle şey yoktur. Diyor.

O yoktur da ne vardır biliyor musunuz? Biz tekkeleri kapattığımız halde birer suretle dervişlik etmek isteyen bazı safdillerin bazı cazibelere kapılabilmiş oldukları anlaşılıyor. Lâik cumhuriyet dervişlik hareketlerine karşı da olsa dikkatli olmak lüzumunu en önde tutmakla beraber bundan dolayı asla mütelâşi değildir. Çünkü olan iş, lâik idare nazarında, dikkatle göz önünde tutulsa bile, asla izam olunacak bir mahiyeti haiz değildir. Bu vaziyette habbeyi kubbe yapmağa çalışmağa cevaz olamıyacağını açık ve kat'î söyliyebiliriz. Nihayet memlekete bühtan etmemeli ve bunun da bir vazife olduğu bilinmelidir.

**

Bugün

Üçüncüde:	İş kanunu hazırlanırken çok düşünmek lâzım: Ağaoğlu Ahmed
Beşincide:	Terbiye bahisleri: Selim Sırrı Tarcan, Görüşler ve görünüşler
Altıncıda:	Hikâye
Yedincide:	Kadınlık âleminde: Şükûfe Nihal
Dokuzuncuda:	Sinema sütunu
On birincide:	Polonyanın en büyük istinadgâhı genclik - tir, Zehirli gazleri ilk keşfeden âlim
On ikincide:	Tarihten yapraklar: M. Turhan Tan

Bulgaristanda fevkalâde hâdiseler

Taklibi hükûmetcileri imha için gizli bir cemiyet kuruldu

Askerî birlik, hükûmetin muhalefetine rağmen büyük ve gürültülü bir kongre topladı ve ordunun siyasetten çekilmesine karar verdi

[Sofya hususî muhabirimizden]

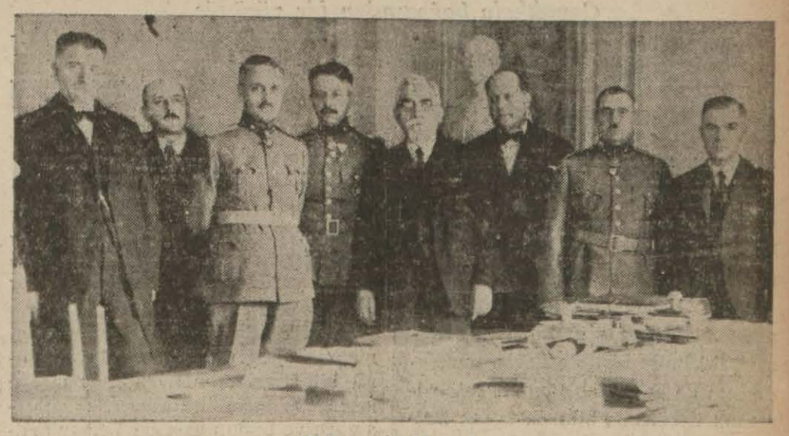

Bulgar kabinesi

Sofya 7 (Telefonla) — Andre Toşef kabinesinin iktidar mevkiine gelmesinden sonra askerî birliğin tutacağı hattı hareket siyasî mehafilde büyük bir sabırsızlıkla bekleniyordu. Nihayet askerî birlik umumî kongresini 5 ve 6 mayısta topladı ve dün akşam gece yarısı da içtimalarını bitirdi. Evvelce Harbiye Nazırının emrile kongreye

(Arkası 12 nci sahifede)

Italya hükûmeti kısmî seferberlik ilân etti

Bu tedbir Habeşistana yapılan silâh sevkiyatına ve Habeş seferberliğine bir cevab gibi karşılandı

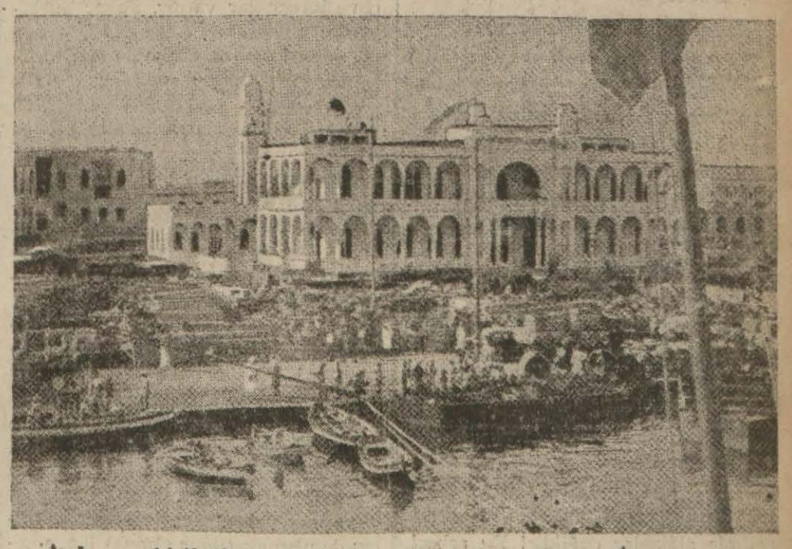

İtalyanın Afrikadaki müstemlekesi Eritrede bir limanın İtalyan ordusuna aid malzeme yüklü mavnalarla dolu manzarası

Roma 7 (A.A.) «Röyter» — M. Musolini Habeşistan için 1913 sınıfının tamamen ve faşist milisinden iki fırka ile Eritre yerli kıtaatından iki fırkanın seferber edilmesini emretmiştir.

Roma 7 (A.A.) «Havas» — M.

(Arkası 11 inci sahifede)

Venedik konferansı bitti, bir tebliğ neşredildi

Macaristan Tuna konferansına gelecek, silâhlanma işi için ayrı bir konferans toplanacak

Küçük Antand Dış Bakanları Romaya gidecekler

Venedik 7 (A.A.) — Havas ajansı muhabiri yazıyor: Dün öğleden sonra biten İtalyan - Avusturya, Macar toplantısından sonra Roma konferansının mukadderatı daha müsaid görünmektedir.

Resmî tebliğ, konuşmaların, içten gelen bir iş birliği isteği içinde yürüdüğünü ve üç hükûmetin maksad ve görüşlerinin birbirlerine tamamile yakın olduğunu söylemekte ve şu noktayı işaret etmektedir:

«İtalya, Avusturya ve Macaristan arasında şimdiye kadar başarılan iş, Tuna konferansile ilgisi olan ülkelerin anlaşmasını kolaylaştıracaktır.»

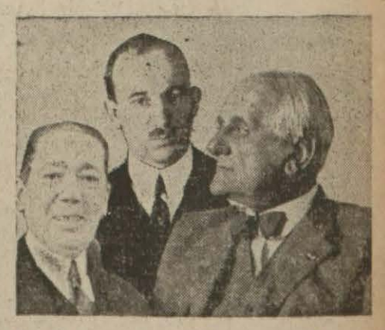

Silâhlanma meselesi için toplanacak konferansa iştirak edecekleri zannolunan M. Benes, M. Titulesko ve M. de Kanya

Elde edilen esaslı netice, Macaristanın Tuna konferansına gelmesidir. Macaristan; silâhlanma beraberliğinin ve muahedelerin değiştirilmesi ihtimalinin

(Arkası 10 uncu sahifede)

Bulgarlar ve Boğazlar rejimi

Boğazlar hakkındaki isteğimizde haksızmışız!

Bizi bundan vazgeçirebilirlerse silâhlanmaları meselesini kolayca halledeceklermiş

Çanakkale boğazından bir görünüş

Dün Sofya ve Atina muhabirlerimizden iki mektub aldık. Ayni mevzua temas ve güzel bir tesadüf eseri olarak diğerine cevab teşkil eden bu mektubları aynen birbiri ardı sıra koyuyoruz:

Sofya 5 — Bulgar matbuatı son günlerde Trakya ve Boğazların tahkimi meselesile fazla alâkadar olmaktadır. Bu mesele hakkında Bulgar gazetelerinde sık sık yazılar çıkmaktadır. Diğer muahedelerin askeri ahkâmile birlikte Lozan muahedesinin de askeri ahkâmının kaldırılmasını istememiz bilmem neden Bulgar dostlarımızı fazla meşgul etmektedir. Sanki Lozan muahedesinin askeri ahkâmının tatbik edilip edilmemesine bakmağa onlar memurmuş gibi Bulgar dostlarımız gazetelerinde yazdıkları bütün yazılarda bizim bunu istememizin doğru olmadığını ve Lozan muahedesile diğer muahedelerin birbirine bağlanamıyacağını, bu taleble haksızlık ettiğimizi ispat etmeğe (!) koyulmuşlardır. Akılların-ca bunda muvaffak olabilirlerse onların silâhlanma meselesi daha kolay hallonunacakmış. Aksi takdirde İngilizler başta olmak üzere diğer devletler de bu işe razı olmıyacakmış.

İşte bu yazılardan bir örnek:

Sofyanın en ağırbaşlı geçinen (Mir) gazetesinin 4 mayıs tarihli nüshasında (Trakya ve Boğazlardaki askeri rejim) serlevhası altında çıkan bir başmakalede muharrir Boğazlar ve Trakya için Lozan muahedesile vazedilen askeri rejimden uzun uzadıya bahsettikten sonra makalesini şu cümlelerle bitirmektedir:

«Lozan muahedesile vazedilen askeri takyidat işte bunlardır. Bunlardan bir kısmı Boğazların serbestisinin tabii neticeleridir. Trakyaya aid olan diğer kısım ise iki taraflıdır. Bunları yalnız Türkler tatbik etmemektedir. Her ne olursa olsun bunlar Nöyyi muahedesinin vazedilen askeri rejimle alâkadar değildir! Bu askeri rejim Türkiyedeki askeri takayyüdattan büsbütün ayrıdır! O büsbütün başka bir prensipe, bir taraflı terki teslihat prensipine istinad etmektedir. Nihayet Türkiye Nöyyi muahedesini imzalamış değildir! Ve bizim silâhlanma meselemizle Boğazların serbestisi hükümlerinin kaldırılmak istenme meselesinin birbirine bağlanmak istenmesine bizim bir türlü akılımız ermiyor!»

Memduh Talât Tezel

Yunan gazetelerinin neşriyatı

Atina 5 (Hususi) — Hükûmetçi Proia gazetesi, Tevfik Rüştü Arasın Uluslar Sosyetesi konseyinde Boğazlar meselesi için yaptığı diyev (bayanat) üzerine Türk ve İngiliz gazetelerinin yazılarından bahsederek diyor ki:

«Tevfik Rüştü Arasın bu meseleyi niçin ve hangi durumda ileri sürdüğünü biliyoruz. Almanyanın, kimseye sormadan kendi kendine silâhlanmasından ve bunun üzerine Versay andlaşmasının süel (askeri) maddelerini beraberce kaldırmayı konuşmak prensipi onaylandıktan (kabul edildikten) sonra, Versaya benzeyen Sen-Jermen, Trianon ve Nöyyi andlaşmalarının değiştirilmiyeceği savganamazdı (müdafaa edilemezdi).

Nitekim, İtalya, önce olduğu gibi Stresada da, Avusturya, Macaristan ve Bulgaristanın silâhlanmasına bir şey demiyeceğini anlattı. İngiltere de bu düşüncededir. Yalnız Fransa, bu işte önceden Küçük Andlaşma ile Balkan Andlaşmasının düşüncesini almak lâzım geldiğini söyledi. İşte böylece bir zamandadır ki Tevfik Rüştü Aras Boğazlar meselesini ortaya koydu.

Türkiye haklıdır. Lozan andlaşmasında doğusal Trakya ile Boğazlar için süel şartlar vardır. Fakat Türkiye, bu andlaşmayı imza ettiği zaman Nöyyi andlaşması bir yıldanberi eritilmekteydi (tatbik edilmekte idi). Bugün Nöyyi andlaşması değişirse Lozanın da değişmesi lâzım gelmez mi?

İngiltere, prensip bakımından, Boğazların silâhlanmasını konuşmak istemiyor. Fakat bunu istemiyenlerin diğer andlaşmaların ve Nöyyinin de değiştirilmesini istememeleri gerektir. Fakat ne İngiltere ne de İtalya, Avusturya, Macaristan ve Bulgaristanın silâhlanmasına tam olarak karşı koymak dölenini (azmini) güder gözükmüyorlar.

Biz Yunanistana gelince, Türkiye ile olan çok sıkı bağlarımız ve iki memleket arasındaki sınır için alınan karşılıklı garantiler, bizim bu işteki durumumuzu göstermeğe yeter. Şunu da ulamak (ilâve etmek) lâzım gelir ki Türk - Elen paktının imzasından ve bu paktın sonradan yenileştirilip genişletttirildiğinden sonra Boğazlar meselesi bizim için eski önemini (ehemmiyetini) büsbütün kaybetmiştir. Bulgaristanın ihtimal olarak silâhlanması ise, bunun Türkiye kadar bizi de ilgilediği (alâkadar ettiği) besbellidir.»

Şehir ve Memleket Haberleri

Ankarada Turizm komisyonu faaliyeti

Rapor üzerinde mühim kararlar veriliyor

Ankarada toplanan turizm komisyonuna Türkiye Turing Kulübü namına iştirak eden Şükrü Âli şehrimize gelmiş ve burada Ankara toplantılarında müzakere edilen mevzular üzerinde Turing Kulüble temaslarda bulunduktan sonra dün akşam tekrar Ankaraya gitmiştir.

Şükrü Âli, bir muharririmize Ankaradaki çalışmalar hakkında şu izahatı vermiştir:

« — Ankarada bütün vekâletlerin murahhaslarından teşekkül eden komisyon çalışmalarına devam etmektedir. İlk toplantıda, Turing Kulübün hazırladığı uzun raporla bu işe dair olan dilekleri dinlendi, bundan sonra komisyonun encümenlere ayrılarak çalışması kararlaştırıldı ve tetkik edilecek işlerin nevi ve mahiyetlerine göre, pasaport, gümrük, münakalât, askerlik, turizm siyaseti encümenleri teşkil edildi. Türkiye Turing Kulübünün bütün encümenlere dahil olması da tensib olundu. Şimdi encümenler, kulübün hazırladığı bu rapor muhteviyatını kısım kısım müzakere etmekte ve icab eden kararları almaktadırlar. Encümenler ayrı ayrı çalışarak mesaisini bitirdikçe bunların verdikleri kararlar umumî heyete bildirilecek ve heyeti umumiyece tasdik edildikten sonra Başvekâlete arzolunacaktır.

Şimdiki halde turizm komisyonu heyeti umumiyesi haftada iki defa pazar ve çarşamba günleri toplanmaktadır.

Komisyonun müzakere ettiği işleri iki kısma ayırmak mümkündür. Bunların birincisi, İktısad Vekâletinin hazırladığı mufassal raporda turizm işinde gösterilmesi icab eden bütün idari kolaylıklara aiddir.

Bütün hükûmet teşkilâtı, memlekete fazla turist getirmek için mümkün olan bütün idarî kolaylıkların gösterilmesinde müttefiktir.

İkincisi karşılayıcı turizm noktai nazarından memlekette yücude getirilmesi lâzım gelen imaratın heyeti umumiyesine taallûk etmektedir. Bu kısım bir bütçe işidir. Bunun için bu kısma aid program senelere taksim edilerek parça parça tatbikına geçilecektir.

Heyeti umumiye şimdiki halde Turing Kulübün raporu üzerinde tetkikatla meşguldür. Bu tetkikat netice-sinde alınacak kararlar hükûmete takdim olunacak ve bunlar hakkında icab eden kanun ve talimatlar verilecektir.

Komisyonun mesaisi daha bir iki ay sürecektir.»

İstanbulda bayram!

Kurultay şenlikleri hazırlığı bitmek üzere...

Yarın Ankarada toplanacak olan Halk Partisi dördüncü umumi kurultayına iştirak etmek üzere İstanbul vilâyeti namına Bayan Hakkiye Emin, Vilâyet umumî meclisi azasından avukat Ahmed Faruki, Beyoğlu kazası başkanı avukat Mekki Hikmet, Vilâyet merkezi başkan vekili Ali Rıza seçilmişlerdi. Bu murahhaslar dün akşamki trenle Ankaraya gitmişlerdir.

Cumhuriyet Halk Partisi dördüncü kurultayı münasebetile yarın yapılacak muazzam şenliklerin hazırlıklarına hararetle devam edilmektedir. Bütün belediye şubeleri, mülhak bütçe ile idare edilen bütün daireler ve hususî müesseseler, evler bu büyük gün münasebetile süslenmekte ve elektrik tenviratı yapılmaktadır.

danvasüs-eüe

Üniversitede merasim

Cumhuriyet Halk Partisi dördüncü kurultayı dolayısile Üniversitede de büyük merasim yapılacaktır.

Dün Üniversite Rektörlüğünden bütün fakültelere bu hususta bir tamim yapılarak bütün yüksek mekteblerle fakültelerin o gün ve gece donatılması bildirilmiştir. Bundan başka yarın sabah saat 9 da bütün fakülte talebeleri ilk derslerini bırakarak Fen fakültesi konferans salonunda toplanacaklardır.

Burada konferanslar verilerek C. H. Partisinin doğuşu, tarihçesi, programı ve meydana getirdiği işler ve inkılâb hareketleri canlandırılacaktır.

Şehrimize gelen murahhaslar

Ankarada yarın toplanacak olan Cumhuriyet Halk Partisi dördüncü kurultayına iştirak etmek üzere memleketin her tarafından Parti murahhasları Ankaraya gitmektedir. Bunların mühim bir kısmı şehrimizden geçiyorlar. Evvelisi gün İzmir Parti başkanı Avni Doğan İstanbuldan geçerek Ankaraya gitmistir. Dün de İzmir murahhaslarından doktor Kâmran Kenan şehrimize gelmiştir. Kâmran Kenan bugün akşam trenile Ankaraya hareket edecektir.

Tarihî eserler tamir ediliyor

Süleymaniye camisinin tamirine karar verildi

Evkaf idaresi, tarihî kıymeti olan bazı abidelerimizi, camilerimizi tamire karar vermişti. Bu cümleden olarak bu sene Sultanahmed camisinin tamiratı yapılmış, kurşunları yenilendirilmiş, caminin eskimiş saçakları tamir edilmiştir. Ayrıca caminin avlusu da temizletilerek bir park haline getirilmiş, içerisine birçok ağaçlar diktirilmiştir.

Evkaf idaresi bu sene de Mimar Sinanın ölmez eseri olan Süleymaniyeyi tamir edecektir.

Bu tamirat hakkında Evkaf idaresi başmimarı Nihad demiştir ki:

« — Gazetelerden birisi, Süleymaniye camisinin bazı direklerinin sarardığını, taşlarının ve sütun başlıklarının rutubetten karardığını yazıyordu. Evkaf bu tamiratı yaparken sütunların siyahlığını, direklerin sarılığını gidermek için bunları kazımak cinayetini yapmıyacak. Fakat bütçesi nisbetinde tamirata devam edecektir. Burada direkler vaktile yağlıboya ile boyanmıştı. Bu direkler raspa edilecek, saçaklar tamir edilecek, avlusu temizlenecektir.

Gelecek sene de Şehzade camisi tamir edilecektir.»

ECNEBİ MEHAFİLDE

Ankaraya giden Hindliler

Hindistanın Haydarabad vilâyeti hükûmeti erkânından Hasan Ali Davud Ali ile Mir Mazhar Ali Han dün Ankaraya gitmişlerdir. Gezgin olarak memleketimize gelen Hindli memurlar Ankarada bir hafta kaldıktan sonra İstanbul yolile Mısıra, oradan da memleketlerine döneceklerdir.

Rus artistleri bugün geliyorlar

Yarın Tepebaşı tiyatrosunda bir müsamere verecek olan Sovyet artistleri bugün Dumlupınar vapurile İzmirden İstanbula geleceklerdir.

Artistler bu sabah rıhtımda Vilâyet, Belediye, Konservatuar, Halkevi, maarif erkânı tarafından karşılanacak ve Park oteline misafir edileceklerdir.

VİLÂYETTE

Tecziye eidlen memurlar

İstanbuldaki mülkiye müfettişleri dün ve evvelki gün ani olarak kaza teşkilâtlarındaki memurların vazifeleri başında bulunup bulunmadıklarını teftiş etmişlerdir. Müfettiş Feyzi Gürel Fatih kaymakamlığında teftişte bulunmuş ve vazife başında bulunmıyan dört memuru muhtelif cezalarla tecziye ettirmiştir.

Diğer kazalarda da bazı memurların işleri başında bulunmadıkları görülmüştür.

Dün Vilâyetten alâkadarlara gönderilen bir tamimde müfettişlerin elde ettikleri bu neticeden bahisle vazifeleri başlarında bulunmıyan memurların şiddetle tecziye edilecekleri bildirilmiştir.

KÜLTÜR İŞLERİ

Umumî kütübhane genişliyor

Kültür Bakanlığı, son zamanlarda fazla okuyucusu olan bazı kütübhanelerin genişletilmesi lüzumunu İstanbul Kültür Müdürlüğüne bildirmişti. Bu emir üzerine Kültür müfettişleri fazla okuyucu celbeden kütübhaneleri dolaşmışlar ve bunlardan Beyazıddaki umumî kütübhanenin genişletilmesi lâzım geldiği hakkında bir rapor vermişlerdi. Bu rapor üzerine umumî kütübhanenin yanındaki medresenin kütübhaneye ilâvesine karar verilmiş ve tamirata başlanmıştır. Tamirat dolayısile muvakkaten umumî kütübhane okuyuculara kapalı bulundurulmaktadır. Tamirat bittikten sonra kitablar yeni kısma nakledilecek, eski kütübhanenin bütün odaları büyük bir salon haline kalbedilerek okuyuculara tahsis edilecektir.

ÜNİVERSİTEDE

Rusyanın hediyeleri

Sovyet Sağlık Bakanlığı tarafından İstanbul Üniversitesine hediye edilen iki sandık dolusu ve muhtelif hastalıkları canlı olarak gösteren mulâjlar Tıp Fakültesine verilmiştir. Üniversiteye bu armağanından dolayı Sovyet Bakanlığına bir teşekkürname göndermiştir.

Dünkü inkılâb dersi

Üniversite knferans salonunda dün İnkılâb derslerine profesör Yusuf Kemal tarafından devam edilmiştir. Yusuf Kemal dünkü dersinde ticarette inkılâbı anlatmağa devam etmiştir.

İnkılâb dersi imtihanları

Üniversite İnkılâb dersi doçentleri dün tekrar toplanarak İnkılâb dersinden yapılacak imtihanlar üzerinde görüşmüşlerdir. Neticede imtihanların 4 haziranla 5 temmuz arasında icrası kararlaştırılmıştır.

Hangi dersten hangi gün imtihan yapılacağı Edebiyat fakültesince ayrıca tesbit olunarak ilân olunacaktır. Diğer dersler gibi İnkılâb dersinden muvaffak olamıyan talebeler sınıflarını geçemiyeceklerdir.

Muz ve hurma dikiliyor

Sıcak memleketlere mahsus mahsullerin topraklarımızda da yetiştirilmesi için Antalya ve havalisine getirilen mütehassıs muz ve hurma fidanları dikmeğe başlamıştır. Ekilen tohumların vaziyeti sonbaharda, fidanların vaziyeti de ancak kışın belli olacaktır.

2,510 muallim 65 bin talebe

Kültür Müdürlüğü tarafından yapılan bir istatistiğe göre İstanbul vilâyetinde 630 u kadın olmak üzere 2 bin 510 ilkmekteb muallimi, 32 bini kız olmak üzere 65 bin talebe olduğu anlaşılmıştır.

İlkmekteblerden alınan listelere göre bu sene beşinci sınıflardan imtihana tâbi tutulacak talebe miktarının da 10 bin kişi olduğu görülmüştür.

Adana Halkevinin faydalı konferansları

Adana «Hususi» — Halkevimizin tertib ettiği halk konferansları, büyük bir muvaffakiyetle yürütülmüştür. Birkaç gün önce, bu konferanslardan biri de hapishanede verilmiş ve mahbuslar üzerinde çok iyi tesir bırakmıştır. Gönderdiğim resim, konferansı dinliyen mahbusları toplu olarak göstermektedir. İlk plândakiler hapishanenin müdür, memur ve muallimleridir.

İlk Çin elçisi dün gece geldi

Çin elçisi ve refikası karşılayıcılar arasında

Çin elçisi General Hoyaotsu dün gece saat 10 da zevcesi ve maiyetinde bulunan 11 memurla beraber İskenderiyeden İstanbula gelmiştir.

Elçiyi elçilik müsteşarı M. Wang ile İstanbuldaki Çin kolonisi ellerinde küçük Çin bayrakları olduğu halde Galata rıhtımında karşılamışlardır.

Vapurda kendisine hoş geldiniz diyen bir muharrimize General Hoyaotsu Türkiye ile Çin arasında asırlarca mevcud münasebatı anlatarak her iki ulusun geçmişindeki benzerliklere işaret etmiş, Türkiyedeki terakkilerin Çinde büyük sevinclerle karşılandığını söyledikten sonra demiştir ki:

« — Türkiyeyi kurtaran Büyük Şefinize ve onun kıymetli arkadaşlarına Çin ulusunun hürmetkâr selâmlarını getirdim. Türkiyede bir elçilik kurarak iki dost millet arasındaki münasebatın daha ziyade kuvvetlenmesine yardım edebileceğimizi umuyoruz. Benden evvel buraya gelen arkadaşlarımıza karşı Türk hükûmeti ile Dış İşleri Bakanı tarafından gösterilen hüsnükabule ve kolaylıklara bilhassa teşekkür etmek isterim.

Henüz itimadnamemi Reisicumhurunuza vermediğim için bu sözleri bir elçi sıfatile değil, hakiki bir Türk dostu sıfatile söylüyorum.»

General Hoyaotsu bir iki gün İstanbulda kaldıktan sonra maiyetile beraber Ankaraya gidecektir.

Siyasî icmal

Fransada Belediye intihabı

Fransada geçen pazar günü belediye intihabatı yapıldı. Fransadaki bu intihabatın nekadar şümullü ve ehemmiyetli olduğunu anlamak için otuz sekiz bin belediye dairesinde on bir buçuk milyon müntehibin rey verdiğini, intihab edilen belediye meclisi azalarının yekûnunun 450,000 kişiye baliğ olduğunu söylemek kâfidir. Bu intihabat her altı senede bir defa yapılır. Geçen meclislerdeki azalar arasında sekiz nazır, 174 âyan azası, 320 meb'us vardı.

Belediye meclisleri intihabatı sırf siyasi olan meb'us intihablarına benzemez. Bu intihablarda mahallî, şahsî ve iktısadî menfaatlerin, alâkaların büyük rolü vardır. Maahaza âyan meclisi azaları belediye meclisleri tarafından intihab edildiğinden dolayısile belediye intihablarının dahi siyasî ehemmiyeti vardır. Bunun için bu intihablarda dahi fırkalar büyük faaliyet gösterirler. Bundan başka belediye intihabatındaki muvaffakiyeti ve muvaffakiyetsizliği gelecek parlamento intihablarının vereceği neticeleri tahmine mikyas addederler.

Bunun için 1929 senesindeki intihablarda olduğu gibi geçen pazar günü yapılan intihablarda dahi siyasî fırkalar birbirlerile çetin mücadeleler yaptılar. 1929 intihabında mutedil fırkalar sol fırkaların blokuna karşı çarpışmışlardı. O zaman sollar blokundan komünistler hariç tutulmuştu.

Bu defaki intihabda mutediller ile radikal sosyalistler, bir taraftan sollar ile herhangi surette uzlaşmayı kabul etmiyen (sağ millî cephesi) ve diğer taraftan komünistler ve sosyalistlerin teşkil ettikleri (müttehid cephe) ile mücadele etmişlerdir. Bu mücadelenin büyük manası vardır.

Sosyalistler ile komünistler Fransanın faşizme doğru gittiği kanaatindedirler. Her vasıta ve kuvvetle bu cereyanı ve arkasındaki teşekkülleri durdurmağa çalışıyorlar. Milliyetperverler ise Fransanın komünizme ve beynelmilelciliğe doğru alabildiğine gittiği kanaatini beslemektedirler. Onlar da bugünkü içtimaî nizamı ve aileyi kurtarmak davası hesabına bütün kuvvet ve gayretlerini sarfetmektedirler. Bu itibarla Fransa adeta birkaç müttefik ordugâha ayrılmış bir memleket manzarası gösteriyor.

Geçen sene şubatında Pariste ve vilâyetlerde bu cereyan ve teşekküller arasında yapılan kanlı musademeler-den sonra millî birlik hükûmeti namı altında bir nevi mütareke hükûmeti vücude getirilmişti. Buna rağmen fırkalar el altından, yahud belediye intihablarında da görüldüğü veçhile açıktan açığa gene rejim mücadelesi yapmaktan geri durmamamaktadırlar. Bu mücadelelerin gene muntazam müsellâh kuvvetler arasında dahilî muharebe şeklini alması ihtimali Fransayı en fazla düşündüren bir meseledir.

Bunun için Fransadaki belediye intihabatı yalnız dahilde değil haricde dahi derin bir alâka ve endişe ile takib olunmuştur. Nefsi Pariste milliyetperverlerin muzaffer olması müttehid cephe arasında endişeler uyandırdığı gibi Parisin varoşlarında komünistlerin kazanması da millî cepheyi derin derin düşündürmüştür. 374 dairei intihabiyede yapılan intihablar kat'î netice vermişse de yüzden fazla dairede müsavi olduğundan ikinci bir intihaba lüzum görülmüştür. Bu intihabların arkası alınmadıkça kat'i bir hüküm vermek kabil değildir. Şu kadar var ki şimdiye kadar komünistlerin eski azalıklarından hiçbirini kaybetmedikleri halde radikal sosyalistlerin ve diğer fırkaların hayli zıyaa uğramaları nazarı dikkati celbetmektedir. M. Heryo bile ikinci intihaba kalmıştır. Hakikî vaziyet ikinci intihabat neticesinde anlaşılacaktır.

Muharrem Feyzi TOGAY

Profesör Şvent geldi

Alman şehir mütehassıslarından profesör Şvent dün sabahki ekspresle şehrimize gelmiştir.

M. Şvent bugünlerde Ankaraya gidecektir.

Cumhuriyet

Nüshası 5 Kuruştur

Abone şeraiti	Türkiye için	Hariç için
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
Altı aylık	750	1450
Üç aylık	400	800
Bir aylık	150	yoktur

TELGRAF HABERLERİ

Fransız - Rus itilâfı ve Almanya hükûmeti

M. Hitler bu andlaşmaya karşı İngiltereye yakınlaşmak üzere çare arıyormuş

Berlin 7 (A.A.) — Havas ajansı hususî muhabiri bildiriyor:

Fransız - Rus andlaşmasının imzasından sonra, Alman dış bakanlığının, bu andlaşmanın tatbiki hakkında izahat istiyeceği ve İngiltere ile bir yakınlaşma çaresi arayarak Lokarnonun kuvvetlendirilmesine çalışacağı söylenmektedir.

Alman dış bakanlığı, Fransız - Sovyet andlaşmasında kanun hükmünde bulunan, tecavüz ve mütecavizin tarif edilmemiş olmasına teessüf etmektedir. Misakta deniliyor ki:

«Fransa ve Rusya, kendilerine yapılacak bir tecavüzün, tecavüz olduğuna gene kendileri hükmedeceklerdir.»

Almanyanın İngiltereye yakınlaşmak arzusu, M. Hitlerin Kral Corca çektiği telgraftan anlaşılmaktadır.

M. Con Saymonun Avam Kamarasında, Lokarnoyu, yalnız Almanyaya karşı kullanmak hakkında söylediği sözler, şüphe ile karşılanmıştır. Alman dış bakanlığı, Almanyanın şarktaki emniyeti hususunda Lokarno muahedesine büyük bir ehemmiyet vermektedir.

Dış Bakanlığı, devletlerden, Lokarno taahhüdlerini izah etmelerini istiyecektir. Almanya, bir müstemleke politikasile meşgul olan İtalyanın bu isteğe cevab vermemesi ihtimalinden korkmaktadır.

M. Hitlerin alacağı vaziyet meşkûktür. Kendisinin 15 mayısta, dış siyasasını tasrih eylemesi bekleniyor. Gerek Fransız - Sovyet andlaşması ve gerek Avam Kamarasındaki beyanat, Almanya hesabına, Venedik görüşmelerinin ehemmiyetini ilga etmektedir.»

Lokal Enzeiger de, 100,000 kişilik bir Macar ordusundan bahsediyor.

Yugoslavyanın iç ve dış vaziyeti

M. Yevtiçin zaferinden çıkarılan mana

Belgrad 7 (A.A.) — Yugoslav hükûmetinin, son seçimde kazandığı muvaffakiyetten çıkarılan anlam şudur:

«Yugoslavya, iç işlerin perkitilmesi, soysal ve ekonomik kalkınma ve ulusal birliğin kuvvetlendirilmesi siyasasına devam edecek ve bu suretle ilerleme ve barış lehinde olarak Küçük Andlaşma, Balkan Andlaşması ve Uluslar Kurumundaki rolünü ifa edebilecektir.»

Ayrışık parti liderlerinden yalnız, M. Vladimir Mayçen, eski çifçi partisi şefi M. Yana Javanoviç ve müs[illegible] kazanmışlardır. Eski demokrat partisi şefi M. Bouba Davidoviç seçimde yenilmiştir.

Atatürkle M. Hitler arasında samimî telyazıları

Ankara 7 (A.A.) — Alman ulusal bayramı münasebetile Reisicumhur Atatürk Alman Rayiş Kansları Hitler arasında aşağıdaki telgraflar gönderilmiştir:

Alman ulusal bayramı münasebetile ekselânsınıza en ıssı tebriklerimle beraber özel dönenciniz ve asil Alman ulusunun genliği hakkında beslediğim samimî dilekleri sunarım.

Kamâl Atatürk

Alman halkının ulusal bayramı münasebetile göndermiş olduğunuz kalbî tebriklerden dolayı zatı devletlerine samimî teşekkürlerimi sunarım.

Adolf Hitler

Dünyanın en büyük vapuru

Sen Nazar 7 (A.A.) — Normandi vapuru Bretonya açıklarında tecrübelerine devam etmektedir. Vapur yarın Breste muasalat edecektir. Lüks vapur olan Normandide bir kış bahçesi, geniş bir tiyatro salonu, 90 metro uzunluğunda bir yemek salonu, bir salon ve bir sigara salonu vardır. Otomatik yangın tertibatı herhangi bir hâdise vukuunda derhal yerinin tesbitine imkân vermektedir. Tayfa meyanında üç doktor, dokuz berber, 16 müzisyen, 187 ahçı, 9 kasab ve 19 ekmekçi vardır.

Ödemiş yollarında bir kaza

İzmir 7 (Hususî muhabirimizden) — Ödemişte yol işinde çalışan ameleden üç tanesi dinamit patlatırken yaralandılar. Bunlardan ikisinin yarası ağırdır.

İzmirdeki Fransız mektebleri

İzmir 7 (Hususî muhabirimizden) — Şehrimizdeki iki Fransız mektebi kendiliğinden kapanacaktır.

Adanaya telefon

Ankara 7 (Telefonla) — Adana ile telefonla konuşma hazırlıkları bitmek üzeredir.

Haziranda da Ankara - Zonguldak telefonu hazırlıklarına başlanacaktır. Bu hat 15 eylûle kadar açılmış olacaktır.

Karstaki yer sarsıntısı

Digora giden heyet döndü ve raporunu verdi

Kars 7 — Karsa elli kilometro uzaklıkta Digor nahiyesile çevresinde ayın birinde başlıyan ve aralıklı olarak dört gün süren yer deprenmesi kayıb ve zararları saptanmıştır (tesbit edilmiştir). Felâket yerine giderek bütün köyleri baştan aşağı dolaşan sağlık kolu dün Karsa dönmüş ve gördüklerine ve yaptıklarına dair olan raporunu vermiştir.

Rapora göre deprenme, Digor nahiyesile nahiyenin 31 köyünde insanca ve malca zarar vermiştir. Bu köylerdeki 990 evden 630 u tamamen yı[illegible] kalanları da oturulamaz bir hale gelmiştir. Ölenlerin sayısı 73, yaralıların sayısı da 120 dir.

Ölen hayvanların sayısı da 912 yi bulmaktadır. Deprenmenin, güneşli ve ılık bir havada gündüz öğle üzeri başlaması, iyi havadan asığlanarak köylülerin tarlada çift sürmesi ve geri kalanların da harman yerlerinde güneşlenmekte bulunması deprenmenin bu kadar geniş bir çevreyi kaplamasına rağmen insanca kayıbın az olmasına yardım etmiştir.

İlk deprenme olur olmaz köy bekçileri de havaya ateş etmişler ve evlerde oturan halk ta silâh sesleri üzerine dışarıya fırlıyarak kaçabilmişlerdir.

Parti kurultayı ve İzmirliler

9 mayısta birçok küşadresimleri yapılacak

İzmir 7 (Hususî muhabirimizden) — Parti kurultayının toplanması münasebetile perşembe günü burada büyük şenlikler ve eğlenceler yapılacak, şehir baştan aşağı tenvir edilecektir. 60 köyde spor sahası 50 köyde andaçlar yapılacak, şehirde esnaf ve işçi için dispanser açılacak, şenlikler yapılacaktır. Vali yarın köy şenliklerine gidiyor.

İzmir 7 (A.A.) — C. H. Partisi büyük kongresinin toplanması münasebetile yapılacak büyük şenliklerde bulunmak ve o gün vilâyetin her tarafında 5 mermer andaçla 57 spor alan ve kulüblerinin bu çevredekilerinin açılma şenliğini yapmak üzere Vali General Kâzım Dirik, Küçük Mendires havalisine yarın gideceklerdir.

Adagüme ve Mendegüme köy yollarının da açılma merasimi yapılacak ve Adagüme kanarasının temeli atılacaktır. 9 mayıs akşamını Bozdoğanda geçirecek olan Vali, ertesi günü Cavdat yaylasına giden yolu açacak ve teftiş edecektir.

Burada dağ sporları yapılacaktır. Bunun için tedbirler alınmaktadır. Gelecek yılı ski ve kayak sporları için İstanbul, Ankara ve Balkan sportmenleri buraya davet edilecektir. Dolgun güzellikleri taşıyan Gölcüğün bu yol üzerinde bulunması ve konforlu oteli Bozdoğan müstesna durumunda bir spor yerinin bulunması, bu kayak yerine en dolgun ilgiyi çekebilecektir.

Denizyolları ve Akay idareleri

Kamutay encümenlerinin bugünkü toplantısı

Ankara 7 (Hususî muhabirimizden) — Kamutayın Bütçe, İktısad ve Divanı Muhasebat Encümenlerinden müteşekkil olan Denizyolları İşletmesi ve İkay idareleri heyeti umumiyesi yarın öğleden sonra Mecliste toplanacaktır.

Bu idarelerin bir yıl içinde yaptığı işlerle, hesabları ve hazırlanan raporlar bu encümenlerin azalarına dağıtılmıştır. Raporlara göre, bu sene Denizyollarının amortisman ve kârı 111,429 liradır. Akay idaresi de bir yıl içinde 20,031 lira kâr etmiştir.

Fabrika ve Havuzların kârı da 88 bin liradır. Bunlardan Akay idaresinin kârı Yalovaya yapılacak otelle Köprüdeki Kadıköy ve Haydarpaşa iskeleleri inşaatına sarfedilecek, Yalovaya ayrıca bir mütehassıs ta getirtilecektir.

Fabrikanın kârı yeni alınacak makinelerle yapılacak tesisata harcanacaktır.

Denizyollarının kârı da almış olduğu Vatan ve Erzurum vapurlarının bedellerinin karşılığı olarak gösterilmektedir.

Denizyolları İşletmesi Müdürü Sadettin, Akay Müdürü Cemal ve Havuzlar Müdürü Cemil geldiler.

Sadettinle görüştüm. Heyeti umumiye içtimaı için geldiğini, bir iki gün sonra İstanbula döneceğini söyledi.

İngilterenin büyük bayramı

Sokaklardaki kalabalıktan 7000 kişi bayıldı

Londra 7 (A.A.) — Kralın tahta çıkışının yirmi beşinci yıldönümü şenlikleri sabaha kadar sürmüştür. Gün ağardığı sırada binlerce kişi sokaklarda dans ediyordu.

Gece yarısı M. Makdonald, Londonderry ve Hailsham şehrin üzerinde bir uçuş yapmışlardır. Bu saatte Londra şehri M. Makdonaldin dediği gibi masalları andıran bir görü gösteriyordu.

Londra 7 (A.A.) — Bukingham sarayının, bir elektrik düğmesinin üzerine basmak suretile, Kral, saat 21 de, Haydparktaki şenlik ateşini tutuşturmuştur. Hemen arkasından, memleketin her tarafında, iki bin şenlik ateşesi birden parlamış ve Britanya adalarını bir alev çemberile kuşatmıştır. Gazetelerin haber verdiklerine göre Kralın alayını seyretmek için sokaklara yığılan seyircilerden yedi bin kişi bayılmış ve tedavi edilmişlerdir. Kırk kişi kadarı hastanelere yatırılmış, bir kişi de kalb sektesinden ölmüştür.

Kralın natka

Londra 7 (A.A.) — Radyo ile tamim edilen ve bütün Britanya İmparatorluğuna hitab eden bir söylevde Kral bilûmum tebaasına, gösterdikleri sevgi ve bağlılıktan ötürü gönülden teşekkür etmiştir.

Kral demiştir ki:

«— Ulusumla ben, henüz sonuna ermiyen mühim imtihanlar ve sayısız güçlüklerden, beraberce geçtik. Bütün bu şenlikler arasında, henüz iş bulamıyan birçok kimselerin mevcudiyetini düşünmekle kederleniyorum. Maamafih, bu yıldönümü senesinde, elinde olanların, bunlara iş vermeğe ve ümidlerini iade etmeğe çalışacaklarını ümid ederim. İstikbalin de bize daha başka endişeler vermesi muhtemeldir. Ancak, Allahın inayetile bunlara inanç, güvenç ve elbirliğiyle karşı koyduğumuz takdirde, bu endişelerin çabuk bertaraf olacağına kanaatim vardır. Bu itibarla, istikbale inanç ve umutla bakmaktayım.»

Yunanistanda bir istifa

Atina 7 (Hususî) — Sandalyesiz nazır olarak Hariciye Bakanlığı işlerini son günlere kadar vekâleten idare eden M. Mavtomihalis istifa etmiştir.

Hâdiseler karşısında

İŞ KANUNU HAZIRLANIRKEN ÇOK DÜŞÜNMEK LÂZIM!

— 1 —

Ekonomi Bakanlığı tarafından hazırlanan iş kanununun Kamutaya verildiğini ve Bakanın teklifi üzerine kanunu araştırmak için muhtelit bir encümenin kurulduğunu ajans haberi olarak öğrendik.

Kanunun neden ibaret olduğu tafsilâtile malûmumuz değildir. Fakat matbuata geçen bazı malûmata göre bu kanun sanayii çokluk açılmış ülkelerde kabul edilmiş olan temeller üzerine kurulmuş olacaktır. O cümleden meselâ amele arasında kurumlar yapılmasına, amele ile iş sahibleri arasındaki alâkaların tanzimine, iş müddetinin sekiz saatten çok olmamasına, amele kadınlar ve çocuklar hakkında hususî tedbirler alınmasına dair maddeler olacaktır.

Bütün bu meseleler hususî değeri haizdirler ve çok dikkat ve itina ister. Gazete arkadaşlarımızdan bazıları kanunu - tefarruatı bilinmeden bile - enbloc tasvib ediyorlar. Bunların dayandıkları mütalea şudur:

«Bizde hükûmet sınıf kurumlarına ve bu kurumların arasında menfaat etrafında çıkan tezadlara ve mücadelelere meydan vermemek için memleketin sanayileşme ameliyesini üzerine almıştır. Binaenaleyh bizde amele doğrudan doğruya karşısında patron olarak hükûmeti ve devleti görecektir. Devlet ise amele ile kendi arasında birleşecek olan alâkaları şimdiden tesbit etmekle pek doğru bir harekette bulunuyor.»

Türk amelesinin korunması ve hele Türk kadınlarile çocukların istismardan muhafaza edilmesi elbette ki herkesce arzu edilir bir dilektir.

Fakat bu nasıl yapılmalıdır?

Herşeyden evvel bu sınıf meselesi hakkında birkaç söz söylemek lâzım gelir; bizde umumiyetle sınıf yoktur. Herşeyi önünde iğmek ve maddî ve manevî bir seviyeye indirmek isteyişi tabiatinin ta içine konulmuş bir hususiyet olan istibdad - uzun asırlar süren tahakküm ve tasallutu sayesinde - kimseye yükselmek, kendini bulmak, ve başını kaldırmak imkânını vermemiştir. İstibdadın yıkılması ve ferdî kabiliyetlerin açılmasına hürriyet sayesinde meydan verilmesile - bizde olsa olsa - bir burjuvazi sınıfının kurulması ihtimali vardır.

Bu sınıf mahiyeti itibarile o kadar menfur ve devlet mefhumu ile uzlaşamıyacak derecede menfi bir varlık mıdır?

Bu sualin cevabını almak isteyenlere iki ve har türlü kuşkudan âri ve burjuva âşıklığı ile itham olunmaları ihtimali olmıyan büyük otorite göstereceğim: Birisi meşhur sosyalist ve komünist Jorèstir. Öteki de Leninin arkadaşlarından ve uzun müddet Rus komünist hükûmetinde Maadin Bakanlığı yapmış olan Lunaçarskidir. Jorès Fransız büyük inkılâbı hakkında yazmış olduğu meşhur «L'historie Socialistique de la Revolution Française» adlı on bir ciltlik eserinin yedinci cildinin tam yarısını Almanyaya hasreylemiştir. Burada Jorès Almanyanın inkılâb yapmakta ve hakikî demokratik bir topluluk vücude getirmekteki kabiliyet ve kudretsizliğini doğrudan doğruya Almanyada ta On dokuzuncu asrın ortalarına kadar bir burjuvazi sınıfın kurulmamış olduğuna atfediyor.

Lunaçarski ise yazdığı «Aristo kratik burjuva ve proleter kültürleri» adlı eserinde dünyada kültür, ilim, fen, teknik ve bedîî eserler namına ne varsa ve hatta sosyalizm nazariyelerinin kendileri bile burjuvazinin sây ve dimağının mahsulüdür diyor.

Karl Marksle Engelsin bizzat burjuvazi devrini yaşatmış olan çevrelerde komünizm sisteminin kurulamıyacağı hakkındaki kanaatleri malûmdur.

Binaenaleyh burjuva sınıfı o kadar nefret edilecek, kendisinden kaçınılacak bir varlık değildir. Onun da tarihî rolü vardır ve hem de pek mühim ve pek kıymetli rolü.

Fakat geçelim; gelelim asıl kanuna.

Bizim vaziyetimizdeki şayanı dikkat cihet şudur ki başka ülkelerin asırlarca yürüyerek yavaş yavaş varlık haline koymuş olduklarını biz pek kısa bir zaman içine almak mevkiinde bulunuyoruz.

Meselâ sekiz saatlik iş meselesinin tam yüz elli senelik bir tarihçesi vardır. Hatta bu kadar müddet geçtikten sonra bile Uluslararası komisyonunda bu mesele müzakere edilirken sanayileri oldukça açılmış olan bazı memleketler derhal bir takım ihtirazî kayidler ortaya attılar ve meselâ Japonya iş müddetini on saatten aşağı indiremiyeceğini kat'î olarak söyledi.

Çünkü mesele son derece çapraşık ve birçok diğer meselelerle alâkalıdır. Meselâ rekabet, fiat meseleleri ile.

Bazı memleketlerde amele hakiki bir sınıf olmuştur. Amelelik nesilden nesle intikal eylemiştir. Binaenaleyh bu gibi memleketlerde ameleler hususî bir kabiliyet kesbetmişlerdir ki yeni başlıyan memleketin amelesi tabiatile o kabiliyeti haiz olamaz. Meselâ alınız ayni sahada işleyen Alman amelesile Türk amelesini. Hiç şüphe yoktur ayni miktar ve zamanda Alman amelesi Türk amelesinden hiç olmazsa iki kere ziyade mahsul verir. Meselâ Türk amelesi saatte yarım metro mamul çıkarırsa Alman amelesi bir metro çıkarır ve binaenaleyh Alman malı Türk malından daha ucuza mal olur. Hele malın kalitesi de başka meseledir. Burada da ilim, fen, teknik işe karışır ve tabiatile biz gene zayıf kalırız.

O halde Türk malı Alman malı ile nasıl rekabet edebilir?

Bu vaziyete karşı birçok çareler vardır. Meselâ Türk amelesinin ücretini Alman amelesine nisbeten iki derece aşağı indirmek.

O halde alınan tedbir amelenin lehine olmaz.

(Arkası yarın)

AĞAOĞLU AHMED

Boğucu gazlerden korunma çareleri

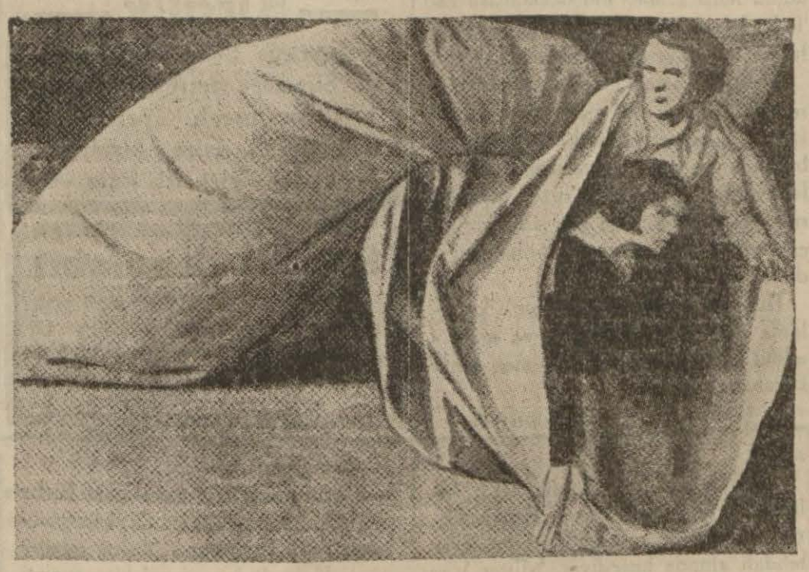

Bir Fransız mühendisi, balon kılıflarının idrojenin nüfuzuna mâni olduğu esasını ele alarak, ayni kumaştan yapılacak sığnakların, boğucu gazlerin girmesine de mâni olacağını düşünmüş ve bu yolda tetkikata başalmıştır. Mühendis tetkikatına devam edecektir. Resmimiz, ilk tecrübe için kullanılan kılıfı göstermektedir.

Yumurcağın muziblikleri

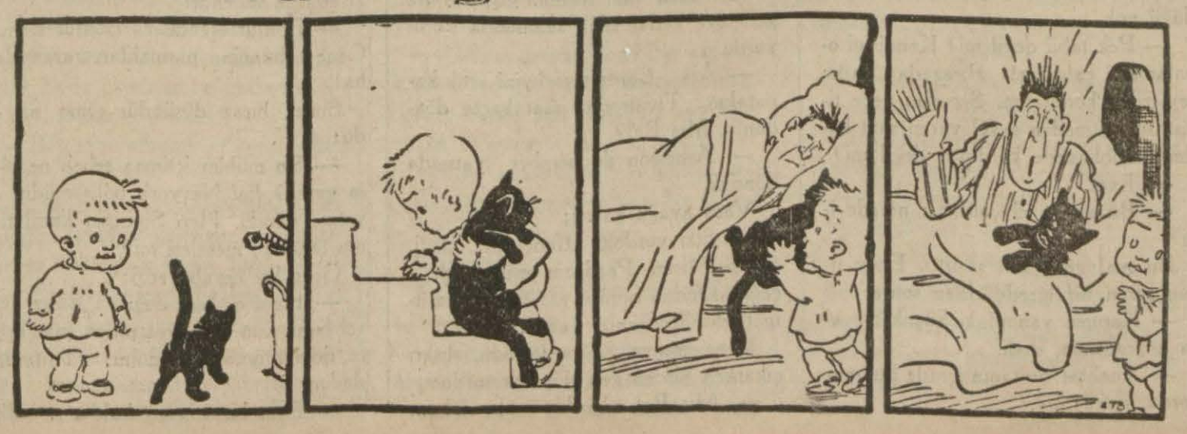

BUGÜN DE BU..

Meraklı ama, bize göre değil..

Akşamları çıkan bir arkadaşımız, dünkü sayısında. «Meraklı küçük haberler» başlığı altında birkaç fıkra neşretmişti. Bunları okudum. Vakıâ her biri, belki başka memleketlerde olsa, karilerin hayretini uyandıracak mahiyette. Lâkin ekserisine ben, zerre kadar şaştım dersem, yalan söylemiş olurum.

Meselâ, arkadaşımızın yazdığına göre, Polonyanın Lublin şehrinde, bir otobüs kumpanyası, akla gelmiyecek bir müşteri kazanma yolu bulmuş. Şehirde tanınmış bir mizah muharririni para ile tutmuş ve otobüslere kondoktör yapmış. Muharrir, nöbetle her otobüse biniyor ve nükteli fıkralar, hoş hikâyelerle müşterileri eğlendiriyormuş. Bir kere bizde olsaydı, bizim o mahud yollarda gide gele, o mizah muharriri mesleğini değiştirir, facianüvis olurdu. Sonra, otobüslerimizi pek bilmem ama,, bizim tramvaylarda, Leh muharririnin para ile gördüğü işi, besbedava ,müftehiren gören, hatta üstelik bilet parasını ödiyen müşteriler eksik değildir. Kızının nasıl doğurduğunu anlatan Topkapılı, yahud ki Fatihli koca bayandan tutun da, perdebirunane nüktelerle şakalaşan Kurtuluşlu Ermeni kuyumcu eskisine kadar, çeşid adamlarımız vardır. Bunlara, muhtelif saatlerde ve muhtelif istikametlere giden tramvay arabalarında rasgelebilirsiniz. Hem, fazla olarak bizim tramvay kapılarında, heyecan uyandırıcı cambazlıklara da şahid olmak mümkündür. Onun için bu haber, bana pek o kadar meraklı gelmedi.

İkinci haber, bir ağacla evlenmiş olan Çinli bir kadına aiddir. Bizde, eski zamanda, servi revan ile evlenmek, çınar gibi delikanlıya vurulmak, fidan boyluya gönül kaptırmak, hergünkü olagan işlerdenmiş. Bundan başka, nice odun kocalar, içki düşkünü kütük erkekler, hele zamanenin zevkine uygun olmak için kasılıp kavrulan marsıklar tanırım. Bu haberin üzerinde de, bundan dolayı tevakkuf etmedim, geçtim.

Üçüncü fıkra dünyanın, günden güne soğumakta olduğunu haber veriyordu. Yanıbaşımdaki kızgın kalorifer borusuna, sık sık uğuşturduğum halde bir türlü ısınmak bilmiyen ellerime, duvarda asılı duran paltoma, sonra bir de takvimdeki 7 mayıs tarihine baktım: Buna da şaşmadım. Ama, ortalıkta hüküm süren bu soğuk Merihin şusuna, yahud ki Zührenin busuna tesir edermiş te, o vakit bilmem ne olurmuş...

Artık bunun burasını da, dünyanın uzak istikbaline yetişmek inancını besliyenler düşünsün.

Ercümend Ekrem TALU

Hâdisenin içyüzü tamamen anlaşıldı

(Baştarafı 1 inci sahifede)

kikaya kadar tevkif edilen yoktu.

Müddeiumumilikten öğrendiğime göre bugün saat 18 de on yedi kişi için tevkif müzekkeresi kesilmiş ve hepsi şimdi tevkif olunmuştur. Müddeiumumilik, tahkikatı işkâl etmemek için mevkufların isimlerinin yazılmasını menetmiştir. Civar kazalardan bazılarında da tevkifat yapılacağı veya yapılmakta olduğu anlaşılıyor.

Meselenin mahiyeti hakkında resmî makamlardan yaptığım tahkikat, bu hâdisenin sureti kat'iyede irtica olmadığı neticesini verdi. Mesele sadece; tarikat ve tarikat ayini için yapıldığı öğrenilen muhabereden ibarettir. Burada bazı kimselere Ispartadan bu mealde mektublar gönderildiği anlaşılmaktadır. Fakat devlet makamları bu işe ehemmiyet vermediklerini ve meselenin bazı gazetelere izam edilerek aksettirildiğini söylemektedir.

Musa ATAŞ

Bükreş içtimaı

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Bakanımız Reisicumhura veda etmiştir.

Toplantıda Balkan Matbuat umum müdürleri de bulunacağından Matbuat Uumum Müdürü Vedad Nedim de Dış Bakanile birlikte İstanbula gitmiştir.

Yunan heyeti

Atina 7 (Hususî) — Bükreşte toplanacak Balkan Andlaşması konseyinde Yunanistanı temsil edecek heyet bu akşam M. Maksimosun riyasetinde trenle hareket etmiştir.

Küçük Hikâye

Piyaz

Vahid öz-Güner

Gürültü patırdı ederken Talât Ayşeyi sırtından kaydırdı...

Karı koca, iki de çocukları oda, oda kiraya verilen büyük ve eski bir konakta oturuyorlardı. Kışın, pencerelere tahta kapatıyorlar, yazın da cam yerlerini mukavva ve bez parçalarile örtüyorlardı. Kışı soğuk, yazı karanlık geçiren bu dört kişinin hayatı; rejinin tütünlerine bağlıydı. Eğer gündelik artarsa belki biraz düzelecekler, odalarına birer cam, çocuklara üstbaş ve birer sandal ayakkabı alabileceklerdi. Tütün ciğerlere dokunduğu için, arasıra, İsmail bronşite tutuluyor, fiyevr içinde birkaç gün yatıyordu. Kocasının çalışamadığı çağlarda da karısı, paçaları sıvıyor, küçüğü daha büyüğüne bırakıp çamaşıra, tahtaya gidiyordu. Çocukların büyüğü bu işi benimsemişti. Babaları yattı mı, nöbet bekliyecek asker gibi doğrulur!

— Hadi anne derdi, sen git, ben babama da, kardeşime de bakarım. Hiç üzülme, kardeşimi ağlatmam da..

O gün evin küçüğü, evin büyüğü olurdu. Bu sıkıntılı nöbet, onun erkek onurunu da beslediği için, akşama kadar, cılız gövdesinin kaldıramıyacağı işlere ses çıkarmadan katlanırdı. Annesi dönünce, Talât yorgun gözlerini zorla açar, gülmeğe çalışarak:

— Yorulmadım ki, yorulmadım ki! Anneciğim der dururdu.

Talât yedi, küçük kız da üç yaşındaydı. Talâtı, bu nöbetin sevindiren bir sonu da vardı. Annesi tahta ve çamaşırdan döndüğü günler, ev de biraz dolardı. Kadın, yalnız ekmek getirmezdi. Biraz peynir, şeker, un alırdı. Talâtı un helvasına bayılırdı. O gün, okulaya gitmediğini bile unuturdu.

Babası çalışırken ev ekmek ve zeytinden başka, yiyecek yüzü görmezdi. Hele bugün, annesi sucuk ta almıştı. Talât sucuğu görünce hemen sıvıştı. Biraz ileride yanmış bir evin topraklarını karıştırıp durdu.

Eline geçirdiği birkaç kömür parçasını getirdi, yutkuna, yutkuna:

— Anne dedi, sucuğu ateşte kızartırsın değil mi? Ahçı da eti ateşte kızartıyor anneciğim.

Gücile ateşe benziyen kömürde sucuk kızardı. Talât zıplıya, zıplıya ekmek parçasına yerleştirdiği sucuğu yemeğe başladı. Babasının gözü oğlunun ekmeğindeydi. Yavaşça yorganı çekti. Islanan gözlerini gizledi.

— Biliyor musun karıcığım ben de çocuk gibi olmuşum. Canım öyle bir piyaz istiyor ki...

— Ne yapalım...

— Yapalım demekle olmıyacak. Kıra gitsek diyorum. Hem de Yuşayı canım istiyor. Beykozda babam arabacılık ederken bizi götürmüştü. Çok sevmiştim orasını..

Karı koca bir mirasyediliğe kalktılar: Talâtı iki gün evde bırakacaklar, kadın tahtaya, çamaşıra gidecek. Adam da rejiden aldığını kadının kazancına katacak, Yuşaya gideceklerdi. Yemekleri de, un helvası, bol yağlı, bol sirkeli, bol yumurtalı bir piyaz olacaktı.. Şuradan, buradan şişe buldular. Minesi dökülmüş eski porselen kaplara fasulyeleri doldurdular. Talât, babasının yamalı pantalonlarından birini giymiş, küçük kız da ucuz bir basmayla donatılmıştı. Dörtte üçü eski, dörtte biri yeniye çalar kılıklarla yola düzüldüler. Kim üste başa bakar. Hava ılık, deniz güzel, vapur sevinçle doluydu. Çocuklar birbirinin elinden sımsıkı tutmuşlar, bakınmaktan şaşırmışlar, oldukları yerde mıhlanıp kalmıştılar.

Sütliceye gelmiştiler. Onlar da paketlerile, vapurdan çıkan şenliğin içine karıştılar. Yuşa yolunu birer ikiser tutanlar arasında yürüyorlardı. Çıktıkça açılan Boğaz, bu dört kişiyi büyülemişti. Çocuklar ikide bir de duruyorlar, her toprak çıkıntısını «Yuşa» sanıyorlar, her yere Yuşa adı ve sevincile koşup oturuyorlardı. İşin doğrusu, Yuşa daha evdeyken ayakların ucuna gelmiş, gönüllerine girmişti. Hele; iki çocuğun bir gün önce alınan sandalları ile doya, doya kır yoluna ayak vuruşları bitmiyordu. Yuşaya gelindi. Gelindi amma, onlar yolda daha sevinçlerini bitirmişler, güçlerini tüketmişlerdi. Dördünün da ayakta duracak takatları kalmamıştı. Birer yana serildiler ve bir şekerlemenin ağdalı kucağına yapışıp kaldılar.

***

Uyanınca hepsi acıktığını anlamıştılar. Dilleri de susuzluktan kurumuştu. Piyazın tadı şimdiden ağızlarına çalınıyor gibiydi. Paketler açılmağa başlandı. Talât ta, kardeşi Ayşeyi yakalamış gururla sırtına bindirmeğe uğraşıyor, kız da kırların genişliğini küçük ayaklarile duymak istediği için, yalnız başına koşmak istiyor ve ağabeysinin sırtına binmiyordu. Gürültü patırtı ederken Talât Ayşeyi sırtından kaydırdı. Kız da, o canım piyaz tabağının içine düşüverdi. Helvalar, fasulyeler birbirine karıştı. Şişeler düşüp yokuştan aşağı yuvarlandı. O sırada başıboş bırakılmış tasasız bir inek te, ay, vay deyinciye kadar, işe yarıyacakları silip süpürdü..

Dört kişi, evde olduğu gibi kuru ekmekle, piyazın üstüne konacak birkaç zeytinle yine başbaşa kaldılar...

Vahid ÖZ-GÜNER

Fethiyede bataklıklar kâmilen kurutuldu

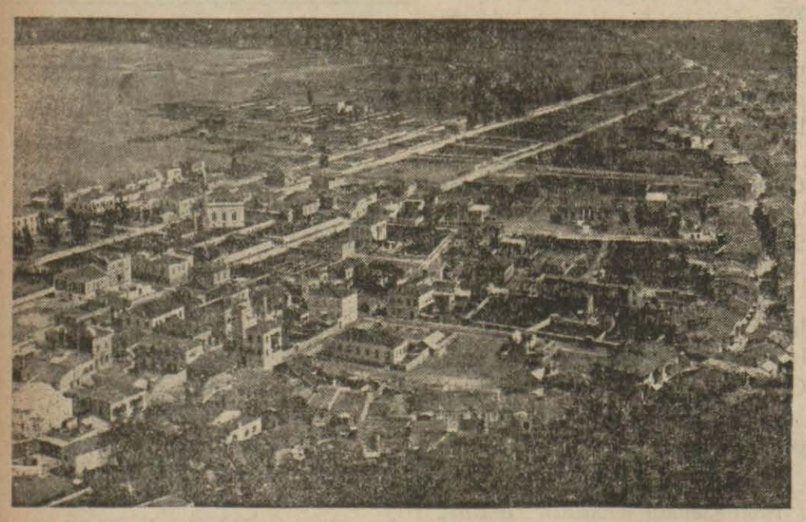

Fethiye «Hususî» — Şehir civarında bulunan bataklıklar tamamen kurutulmuş, sıtma mikropları tamamen imha edilmiştir. Memlekette büyük bir imar faaliyeti vardır. Fethiye yakın bir zamanda asrî bir şehir haline gelecektir. Gönderdiğim resim neticeyi kuşbakışı göstermektedir.

Haciz meselesi

Ortada karar değil, bir taleb var

Reis muavini «Başımıza iş açmakta mana yok!» divor

Belediye reis muavini Hâmid

Son günlerde bazı gazeteler, Belediye ile Periv Bankası arasınd ötedenberi mevcud olan alacak davasından dolayı, istikraz hâmilleri tarafından açılan bir dava üzerine, belediyenin 2 milyon liralık parasına haciz konulduğunu yazmaktadırlar.

Bu neşriyat, belediyeden alacağı olan bazı müteahhidleri, lüzumsuz bir endişeye düşürmüş ve belediyeyi sıkıştırmağa sevketmiştir.

Belediye Reis muavini Hâmid dün kendisile görüşen bi rarkadaşımıza demiştir ki:

«— Mesele manasız bir şekilde izam ediliyor. Periye Bankası ile aramızdaki meselenin hitam bulduğu ve bankanın davadan feragat ettiği malûmdur.

Bu keyfiyet, Türk - Fransız Muhtelit mahkemesinde de tescil edilmiş bulunuyor.

Fakat hâmillerden birisi bankanın bu kararını kabul etmiyerek, kendi hissesine düşen 290 bin Fransız frangının tahsili için son zamanlarda Pariste «Sen» mahkemesine müracaat etmiş ve İstanbul belediyesi aleyhinde bir dava açmıştır.

Bir taraftan bu dava tabiî mecrasını takib ederken diğer taraftan da bir haczi ihtiyatî talebinde bulunmuştur. Bu, hukukî bir taleb olduğu için Sen mahkemesi de keyfiyeti bize tebliğ etti. Haciz talebetmek demek, haciz kararı almak demek değildir. Biz de bu taleb karşısında kalınca keyfiyeti tetkik ettik. Verilecek kanuni cevabı hazırladık ve gönderdik.. Bir taraftan da meseleyi Pariste bulunan, Reis Muhiddin Üstündağa bildirdik. Kendisinin bir davaya lüzum kalmadan bu hâmil ile görüşüb meseleyi halledeceğinden hiç şüphe bile etmiyorum. Yoksa öyle bazı gazetelerin yazdığı gibi bir haciz kararı değil, ortada bir haciz talebi meselesi var. Belediye ile para ilişikliği olanları başımıza toplatmakta mana yoktur.»

Kamutaya verilen mühim bir lâyiha

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Defterdarlıkların kaldırılacağı haberi doğru değildir. Bilâkis aynen bırakılmış olan İstanbul teşkilâtının başına bir defterdar getirilmektedir. Kanun lâyihasının hususiyetlerinden biri de mahallî kontrol işlerine büyük ehemmiyet verilmesidir. Maliye Bakanlığı bu lâyiha ile yeni memur kullanmak hususunda da tedbirler almış oluyor. Umumiyetle maaşlarda da azçok bir fazlalık bulunmaktadır.

Kanun lâyihasının Meclise verilmesi münasebetile bu akşam geç vakit Maliye Müsteşarı Faiki gördüm. Bana lâyiha hakkında şu izahatı verdi:

«— Teşkilât kanun lâyihasının mühim esasları arasında iki müsteşarlık ihdası da vardır. Müsteşarların birer de muavini olacaktır. Yeni kanun lâyihasile muamelâtı nakdiye müdürlüğü kaldırılmakta ve bir hazine umum müdürlüğü teşkil edilmektedir. Bundan başka muntazam borclar ve emlâk müdürlükleri de umum müdürlük haline konulmaktadır. Bakanlığın varidat, muhasebat umum müdürlükleri gibi şimdi mevcud diğer teşekkülleri yeni teşkilât kanun lâyihasında da aynen ipka edilmiştir. Yeni lâyiha ile doğrudan doğruya vekâlete bağlı ve esas kadroda vazifelendirilmiş bir etüd bürosu teşkil edilmektedir. Etüd bürosu malî kanunlarla meşgul olacak ve Bakanlığı alâkadar edecek malî mevzuat üzerinde tetkikatta bulunacaktır Yeni lâyiha ile vilâyetlerde, defterdarların yanında biri tahakkuk, biri tahsil, biri tediye ve masraf işlerile meşgul olmak üzere üç müdürlük teşkil edilmektedir. Bundan başka, şimdi mevcud olan iki muhakemat müdürlüğü de yediye iblâğ ediliyor.»

Tahlil ve tenkit

Tarih ve terbiye

Yazan: Müderris İsmail Hakkı
Basan: Semih Lûtfi Kitabhanesi

Tarihle teribye arasındaki ilmî yakınlığı bir terbiye üstadının kaleminden dinlemek çok faydalı bir şey olacaktı. Bu inanla kitabı elime aldım, büyük bir dikkatle okudum. Saygı değer müderrisimiz, 186 sahife tutan eserini birçok seçme kaynaklara başvurarak yazmış ve verdiği hükümlere garbin en değerli bilgenlerinin de kanaatini katmıştır. Onun sözlerine değer ve eserinde de yer verdiği Avrupalı bilgenler arasında Seignobos, Emil Durkhaim, Marcel Mauss, Gabriel Monod, Ernets Lavisse, Eugin Pittard gibi bütün dünyada tanılıp anılmış yüce şahsiyetler var. Onların düşüncelerini kendi görüşlerine ve sezişlerine katan İsmail Hakkı, ortaya attığı mevzuun yanıbaşında hüküm veren ve hükmüne kat'iyyen boyun iğilmesini bekliyen bir hâkim gibi görünüyor.

Ünlü müderrisin böyle görünmekte hakkı da yok değil. Seynubos ve ya Durkaym şöyle diyor veya buyuruyor denildikten sonra akan suların durması lâzım gelir. İyi ama biz, her şeyden önce o yüce ağızların ne buyurduklarını, apaçık anlamak isteriz. Halbuki İsmail Hakkı, sık sık, ilmî dil kullanıyor ve bizim anlamak kabiliyetimizi altüst ediyor. Bu azizlik bazan üslûb karışıklığile, bazan da ıstılah bolluğile yapılıyor. Söz gelimi bir yerde: «Her terbiyeci kendine göre bir türlü cevab vermiştir» cümlesini görüyoruz. Oradaki (türlüye) ilişip kalıyoruz. Sonra «ilmin tahsili onun istihsalinden başka birşey değildir» ibaresi gözümüze çarpıyor. Bu sefer de yutkunup duruyoruz.

Eki edebiyatta «iştikak» adı verilen bir kelime oyunu vardı. Bir kökten gelme iki veya üç kelimeyi bir ibarede toplamaktan ibaret olan bu oyun, Arab harflerile yazılan şiirlerde filân hoş kaçardı, göz kapardı:

Ne sayarsın bana «meşagıl» ini
Öyle şeylerle «iştigal» edemem

Beytinde olduğu gibi. Fakat «tahsille istihsal» i birleştirmek suretile yapılan kelime oyunu Türk alfabesinde ancak anlayışımızı karıştırıyor.

Okuma zevkine arasıra ket vuran bu üslûb kırıklıkları, ıstılah zincirleri bir tarafa bırakılınca eser, faydalıdır ve bir bakından da orijinaldir. Çünkü bizde tarihin mevzuunu, faydasını, tekniğini, felsefesini böyle toplu olarak gösteren başka bir kitab yoktur. Bizde bugün bile tarih, acınacak bir mefhumdur. Hemen her eli kalem tutan «tarihçi» oluyor ve tarih yazıyor. Bu yaman pervasızlığın okuyucular üzerinde husule getirdiği kanaat ise tarihin masal olmasından ibaretti. Halbuki Avrupada tarihe masal diyen Malebranche'ın kendisi masala döndü ve onun göçüp gittiği gündenberi 230 yıl geçti. Orada ve bütün medenî dünyada tarih, artık bir ilimdir. Kendine göre muayyen bir çerçevesi, tebellür etmiş faydaları, söz götürmez felsefesi ve tekniği vardır. İsmail Hakkı, işte bu ilmî hakikati, şu son eserinde uzun uzun anlatmaya savaşıyor. Ardı arası kesilmiyen ve tarihle uzaktan, yakından hiçbir münasebeti olmıyan tefrikalara bakıp ta tarihe masal demek ıztırarını duyagelen Türk okuyucular, muhterem müderrisin kitabını okurlarsa hasıl ettikleri kanaatin doğru olmadığını göreceklerdir.

Benim bu eserde bulduğum eksiklik «tarihin felsefesi» başlıklı sahifelerdedir. Bilgen müderris o sahifeler arasında allahçıları, metafizikçileri, fizikçileri, hayatçıları, fertçileri, cemiyetçileri sıralarken tarihi kuranları hiç anmıyor.

Hatta eski Roma tarihçilerinden yalnız Manilyusla İ. Lorusu alıyor. Halbuki tarihin tarihi yazılırken Heredotus, Xenophen, Diogenes, Lucvetius, Thocrydides, Justen, Cornelins Nepos, Lizy ve Plutarqus mutlaka anılmak gerektir.

Çünkü onların da kendilerine göre felsefeleri vardır ve bunların her biri, meselâ Homerden çok yüksek tarihçidir.

Gene bu sahifeler arasında (İbni Haldun) a genişçe bir yer verilmiştir. Onun tarihî bir felsefe sahibi olduğuna şüphe yoksa da Yakubi, Mes'udi, İbnülesîr, Ebülfeda, İbnülverdi gibi tarihçilerin de sade masal kaydetmeyip tarihte bir felsefe gözettikleri muhakkaktır. İbni Haldun, kendinden önce gelen o müverrihlerin düşüncelerinden ilham alarak yeni bir yolun yolcusu olabilmiştir.

Tarih okutanlarımız, müderris İsmail Hakkının bu eserini okumalıdırlar. Birkaç yıldanberi tarihi masal sanmak mecburiyetine düşürülmüş olan tarih meraklıları, o yanlış kanaatten kurtulmak için «Tarih ve Terbiye» kitabını gözden geçirmelidirler. Saygı değer müderrisimiz de üslûbunu kolay anlaşılacak bir biçime sokmalıdır. Kendileri bizden daha iyi bilirler ki ilmî mevzuları sade bir dille anlatmak mümkündür, bazan kürsüden yere inmek şartile!..

M. T. T.

Venizelosun Yaptıkları

Yazan: Sabık İntellicens Servis Şefi Sir Bazil Tomson

— 38 —

İtilâfçılara taraftar olan Dimitrakopulosun Başvekil olması, Venizelosun hiç işine gelmedi!

İtalyan sefiri Kont Bosdari, hatıratında, hükümdarın yazlık sarayı olan Tatoi kasrı yangınından bahseder. Kral Kostantinin yanmak tehlikesini güçlükle atlattığı bu yangın 13 temmuzda sarayın üç muhtelif ve birbirinden uzak yerlerinde birden çıkmıştı. İtalyan sefiri çok garib bulduğunu açıkça yazdığı bu yangının Fransız ve Venizelist teşkilâtın marifeti olduğunu söylüyor. Tatoi yangınının esrarı bir türlü aydınlanmadı. Dönen rivayetlere göre, yangına aid dosyadaki mühim evrak ve vesaikin Adliye Nezaretinden çalındığına inanmak lâzım geliyor. Rokföy bu işin doğrudan doğruya mürettibi olmasa dahi, yangının cinaî bir maksadla kasden çıkarıldığı muhakkaktır.

Fransız Meb'usan meclisi Bahriye encümeninin raporunda itiraf edildiği gibi:

«Fransız gizli istihbarat teşkilâtının namussuzca tahrikât ve faaliyeti ne kanun ne de sıkılma tanımıştır.»

Raporun sonunda, yalnız Amiral Dardige de Fournetin bitip tükenmek bilmiyen bu rezaletlere mâni olmak istediği ve bu hususta gösterdiği azim ve celâdet yüzünden kumandanlığını kaybettiği yazılmaktadır.

Rokföy Venizelosçuluğun rejisörü

1916 eylûlü ve birincitesrini

Zayimis istifa ettikten sonra Kral, İtilâf devletlerine karşı muhabbetile tanınmış bir Başvekil aradı ve Venizelos kabinesinde Adliye Nazırı olan Dimitrakopulosu seçti. Enerjik ve dürüst bir adam olan yeni Başvekil namzedi bu vazifeyi kabul etmeden evvel, İngiliz sefirile görüştü, vaziyeti tetkik etti ve kendisine vaki olan teklifi kabul edemiyeceğini Krala bildirdi.

Kral bunun üzerine Başvekâleti Kalogeropulosa teklif etti. Bu adam açıktan açığa İtilâfçılara taraftardı. Vaktile bir politika entrikasına karıştığı için işten çekilmişti. İtilâfçılara taraftar bir adamın Başvekil olması, Venizelosun hiç işine gelmedi; çünkü kendisi iş başında olmadan, Yunanistanın İtilâf devletlerinin safına girmesini istemiyordu. Hemen curnalcılığa başladı ve yeni kabinenin «gizlice Alman taraftarı» olduğunu efendilerine haber verdi. Yeni kabine, ayni zamanda Rokföyün de işine gelmiyordu. Çünkü, Yunanistanda yalnız Venizelosun müttefiklere dost olduğu masalını yaratan ve yaşatan o idi. 16 eylûlde, Fransız ataşenavali Parise şu telgrafı çekti:

«Dusmanis - Streit kamarillâsı, yeni kabinenin iplerini ele geçirecektir. Yeni kabine, İtilâf devletlerine hoş görünmek oyunu oynıyacaktır.»

İki gün sonra Rusyanın Paris sefiri İzvolski Paristen Rusyaya çektiği telgrafta Briandın yeni kabineyi Venizelos aleyhtarlarından mürekkeb, binaenaleyh İtilâf devletlerinin açıktan açığa düşmanı telâkki ederek pek fena bulduğunu bildiriyordu. Hatta Briand, yeni kabinenin umumî intihabat yapmak istediğini ve «intihabatın neticesi müttefiklerin aleyhine çıkacağı için bunun kat'iyyen muvafık olmadığını» da ilâve etmişti. İzvolskinin bu telgrafının kenarına Rus Çarı İkinci Nikola şu sözleri yazmıştı:

«Bu, Yunanistanın dahilî işlerine açıktan açığa karışmak demektir ve çok tehlikeli bir usuldür.»

Yeni kabine, İtilâf manzumesine, Yunanistanın teşriki mesaisini teklif etti. Fakat bu defa da, İngiltere reddetti. O sıralarda Lord Harding Venizelosa karşı tam bir itimad gösteriyordu. İzvolskinin 21 eylûl 1916 tarihli bir telgrafnamesine göre Briand, gizli olmakla beraber Yunanistanın teklifinden çok mütehassis olmuştu; fakat Lord Harding bu teklifin samimiyetini kabul etmiyordu. Bu yüzden İtilâf sefirleri, yeni kabine ile resmî münasebetler tesisinden kat'iyyen geri durdular. Netice çok sürmedi. 23 eylûlde İtilâfçıların bir notası, kendi emniyet ve itimadlarını haiz bir kabinenin teşekkülünü istiyordu.

O zaman Venizelos büsbütün açıkta kalmaktan korktu. Bu tarihte Atinadaki resmî Fransız şahsiyetleri arasında yüzbaşı Maurice Champsaur (Moris Şansor) isminde bir ihtiyat yüzbaşısı vardı ki Atinadaki gizli Fransız zabıtasının başında bulunuyordu. Venizelist hareket ve isyanını ve bunun Yunanistandaki nifakçı tesirlerini bütün tafsilâtile yüzbaşı Şansorun gevezeliği sayesinde öğrenmemiz kabil olmuştur. Hakikatin ortaya çıkması bakımından Fransız ihtiyat yüzbaşısına karşı teşekküre borçluyuz. Fransız sefarethanesine yapılan baskının elebaşılarından biri olduğunu bu hâdiseden bahsederken yazdığımız Şansor, bir gün Rokföyü yanına çağırdı. Atanaşenaval, Siklâd adalarından geliyordu. Arkadaşına Rüpel istihkâmının Alman ve Bulgarlara teslimi Kralın bir ihaneti olduğunu anlattı. Yunan milletinin kayıdsızlığından şikâyet ederek ekseriyeti teşkil eden Venizelistlerin pek yakında ayaklanacaklarını ve Yunanistanın Trakyadaki kolordusuna mensub miralay Hıristodulosun aldığı emirlere rağmen, beraberinde kuvvetli kıtaat olduğu halde, Selâniğe geldiğini ve nihayet faaliyete geçmenin zamanı gelmiş olduğunu söyledi. Bahsettiği miralay Hıristodulos Bulgarlar Kavalaya girdikleri zaman bir tabur askerle beraber, Selâniğe gitmek üzere vapura binmesine müsaade edilen zabitti.

Rokföy bu izahatı verdikten sonra, Şansora dedi ki:

«— Gidip Venizelosu görünüz ve onunla aranızda mevcud dostluktan istifade ederek kendisine: «Siz Atinada filen Kral taraftarlarının esiri vaziyetindesiniz. Burada hiçbir iş göremezsiniz. Selâniğe gidiniz» diyiniz ve onu bu suretle harekete ikna ediniz.»

Şansor, yanına Venizelist bir Yunan zabiti alarak hemen Venizelosun evine gitti ve Hıristodulos gibi hareket ederek hemen Selâniğe gitmesi için Giridliyi tazyika başladı. Ona şu yolda teminat verdi:

«— Emin olunuz ki hanedan meselesi mevzuu bahsolmadıkça, İtilâf devletleri, sizin tarafınızdan teşkil edilen hükûmeti derakab tanıyacaklardır. Kumandan Rokföy bu hususta Fransız sefirinden teminat almıştır.»

Venizelos tereddüd ediyordu. Teklifi muvafık buluyor, fakat hazırlıklarını yapmak, taraftalarının fikirlerini anlamak ve plânın akim kalmıya cağından emin olmak için kendisine beş on gün vakit bırakılmasını istiyordu.

Müteakıp günlerde Venizelosun Atinadan gitmeğe karar verdiği, yalnız hareketinin günü ve saati malûm olmadığı etrafında dedikodular olmağa başladı. Rokföy, Kral taraftarı mühitlerdeki casuslarından istifade ederek kendi entrikalarına karşı hükûmetin aldığı ve alacağı tedbirleri öğreniyor, hatta bazan kendine karşı tedbirler alınmasını tahrik ediyordu. Venizelos hâlâ müttereddiddi. Rokföy, Giridlinin tereddüdünü izale etmek için hileye baş vurdu ve Venizelosun can alacak bir yerine bastı. Bizzat kendisi Venizelosa şu haberi götürmeğe karar verdi:

İhtiyat küçük zabitlerinden profesyonel bir katilin, sizi öldürmek üzere Siklad adalarından yola çıktığını haber aldım.»

(Arkası var)

Çatalcada sevindirilen yoksul yavrular

Çocukları Esirgeme Kurumu bu seneki Çocuk haftasında 42 yoksul çocuğa elbise, ayakkabı dağıtmak suretile bu yavruları sevindirmiştir. Yukarıki resim bu yavruları göstermektedir.

Kadınlık âleminde

GERİDE KALANLAR

Şükûfe Nihal

Bundan önce yazdığım yazılarda: «Bizde artık kadın sorumu üzerine bağlanan düğümler çözülmüştür; kadın ayıtı (bahsi) artık modası geçmiş bir şeydir.» demiştim; hayır! Bizde de daha bütün anlamile kadın sorumu çözülmüş değildir ve bu sorum, biraz deşilmedikçe, korkarım, daha pek uzun sürecektir. Kadının gerçek olarak yükselişi için eline verilen haklarla ona ancak bir yol gösterilmiş olur; halbukı genel bir bakışla, kadın, daha beklediğimiz tepelere ulaşmış değildir. Evet, o tepelere doğru giden yol açıktır; o yolda umduğumuzdan daha yükseklere erişenler de vardır; ama, geride kalanların sayısı da pek ve pek çoktur. Çünkü, sağda ve solda bazı zikzaklar yaptıran, hatta çıkmazlara saptıran yollar vardır; önüne açılan doğru, geniş yolun en güzel, en yararlı yol olduğunu görerek oraya doğru yönelmek her yaratık için kolay birşey değildir... Birçok insanlar öğüd, irşad isterler... Bu yüzden, gözlerimizin dikildiği o yüksek tepelere doğru giden anayolu uzaltan öbür yollar kapanmadıkça kadın daha pek çok gendeliye - cek, pek çok geri kalacaktır...

Kadının hürriyeti, terbiyesi, yükselişi onun için elbette bir fantezi, bir süs değildir. Bir insan yığını içinde düşünülecek şey; şunun, bunun değil, genelin kazancıdır Kadının veya erkeğin yükselişi ise buna bir vasıtadır. Kadın benliğini tanımış, düşüncesinde hür, işlerinde sahâhiyet sahibi, doğru, iyi düşünceye alışkın olursa, bundan doğacak kazanç yurdundur; ulusundur. Ulusun yarısı demek olan kadın bu toprağın içinde yaşıyor; bu toprağın çocuklarına analık ediyor. Onun içinde birkaç tanesinin bile hava ve hevesine uyarak yurda yararlı olmadan yaşamasına razı değiliz... Kadın, kendi kazancını, kendi zevkini yurdun kazancına üstün tutmayı öğrenmiş, buna inanmış olursa o gün ancak yurd gerçek anasını, gerçek kadınını bulmuş olur...

Bugün, eski kırıtkan kadın; bebek ve oyuncak kadın; herşeyi erkeğinden beklediği için yalnız ona hoş görüne - cek şeyleri yapmağa özenen kukla kadın [illegible] kalktı; halbuki onun gölgesi, kopyesi hâlâ bir başka biçimde aramızda yaşıyor... Meselâ, nedir şu, sabahın saat dokuzunda dudaklarını kızıl yakuta boyayarak yola düşen on sekiz, yirmi yaşındaki genc kız? Nedir şu, bir saat ayna karşısında durarak kirpiklerini rimelle dikleştirmiş, gözlerine en fettan bir kadın manasını veren küçük bayan? Hangi Türk anası kızlarını bu biçimde kapı dışarı bırakıyor?

Nedir şu, yirmi, otuz lira, belki de daha az bir para ile çalışmağa giden çökük yanaklı, solgun benizli, iyi doymamış genc kızın dizlerindeki ipek çorablar? Nedir, şu, kocasının kazancına bakmadan büyük terzilerden giyenlerle yarış etmek için evde kavga, gürültü çıkaran; aileyi borca boğan, çocuklarına iyi gıda veremiyen kadının giyim derdi? Ve... Ve nedir, şu, büyük terziler ekspozisyonunda ortada dolaşan mankenlere ruhunun bütün ışığını harcıyarak bakan; elindeki karneye ısmarlıyacağı robların numarasını yazan; kumaşı muayene ederek takdirler gösterirken ici titriyen ellilik şık, zengin bayan? Taşlar, pırıltılar, çiçekler ve ipekler karşısında gözlerinde tutuşan kıvılcımlara, yüzünün hevesli çizgilerine bakarak düşündüm: Parmaklarını pırlantalara gömülen; omuzları ağır kürklerle örtülen şu bayanın gözlerinde parlıyan keskin ışıklar bir gün olsun öksüz, çıplak bir yurd çocuğunun karşısında yandı mı? Böyle olsa, değil Anadolunun, köylerin sokaklarında sürünen sefil yavrular; şu İstanbulda, gözümüzün önünde sürünenler olsun ortadan kalkardı...

Elinde maadî, manevî en ufak güç olandan bile bu yurd yardım umarken, hangi kurumun başında hangi zengin kadının çalışıp fedakârlık ettiğini görüyoruz?

Tenkid biraz acıdır; ama, bu toprağın çektiği, ondan çok daha acıdır!..

Genc kızların, genc kadınların beğenilmek, kendilerini göstermek, hem kendilerini, hem etraflarındakini oyalamak için başvurdukları tek çare, giyinmek, süslenmek ve oyun oynamaktır. Hangi yüksek salonda hangi yurd sözü söylenir; hangi yurd derdi konuşulur? Bu toprakta daha bütün ağlıyan sesler kesilmiş değildir. Gözlerimizi kamaştıran güneşlerin ardında daha karanlıklar var... Onları görmesini bilmezsek bugün gördüğümüz güneşler çabuk kararır,,, Ve onları görmek, bulmak için hangimiz Adadan, Modadan bir adım dışarı adım atmayı düşünürüz?..

Evet, kadını bekliyen tepeler daha pek tanhadır. Ben, bunun için yalnız kadını suçlu görecek yerde bu suçun biraz da erkeğe yüklenmesini istiyorum. Kadın geri ise erkek te geridir... Bir toprak üzerinde erkek yükselip te kadın ondan geri kalamaz. Bunlar bir ulusun, bir ailenin çocuklarıdır. Bugün, erkek kadından ne bekliyor? Bana göre, yalnız kendisini oyalaması... Erkek hangi kadına karşı alâka gösteriyor? Süsü, tuvaleti yönünden ençok göze çarpan, ençok şen ve kırıtkan olan ve erkeğin isteklerine en kolay, en kısa zamanda uyabilen, cevab veren kadına... İstersek, ortaya adlarile örnekler bile koyabiliriz! Bazı, en değerli kadınların kocalarının, hiçbir değeri olmıyan; bütün bildikleri erkek avlamak ustalığından ibaret olan kadınların ardından koştuğunu görüyoruz. Hergün birer birer yıkılan yuvalar, çöken damlar bunun en açık belgesidir. Bunun böyle olduğunu gören ve zaten birçok yönlerden daha pek zayıf olan kadın -yaşama kavgası bu!- erkeklerin hoşuna gitmek için birbirile yarışa girişir... Karşısındakinden daha üstün giyinmeğe, daha göze çarpacak biçimde güzelleşmeğe, salon hayatında her kadından daha çok monden görünmeğe çalışır. Bunun için her vasıtaya başvurur... Aileyi borca sokmuş, kendisi veya çacukları iyi gıda alamamış; (yerli malı giyelim!) diye yapılan bütün özenlere rağmen tuvaleti için memleketin dışına avuc avuc para serpmiş; bunlar, artık onun gözünde yoktur. Esasen bu sorumlar onun içinde yer etmemiştir. Düşünülecek şey, onun içini kemiren şey, yarışta üstün gelmektir. Kazanc kaç gün sürer? Sayılıdır, Çünkü hiçbir manevî değere bağlanmayı öğrenmemiş olan erkek, ışıktan ışığa koşar. Daha çok parlıyanı gördükce öbürü gözlerinde sönük kalır. Kaybeden kimdir? Elbette bu zavallı yurd!...

Bazı bayanlarımızın yaptığı ciddi, ağırbaşlı, yurdsever olmak için mutlak erkek kıyafetine girmeyi hiç düşünmedim; tersine olarak bunu pek soğuk buluyorum. Bunun gibi, yurdun derdleri karşısında, bizden beklediği şeyler önünde koskocaman bir gafletle varımızı, yoğumuzu kumaşa, boyaya vermeyi; kafamızı, ruhumuzu boş yere harcamayı da hoş bulmuyorum. Kadın bunları yaparken, yukarıda söylediğim gibi gene bedbahttır. Çünkü görünüş ardından koşan erkek, elbette bunların hiçbirisine bağlanmaz...

Atalarımız kadını daha başka, daha ince bir gözle görürlerdi; onlar için kadın, kendi beşerî zevklerini doyurmağa yarayan bir yaratık olmaktan çok daha yüksekti. Çünkü kendilerinden önce düşünülecek bir yurd ve o yurdun çocukları vardı. Onlara faydalı olan kadın en değerli, en güzel ve erkeğe en çok dost, arkadaş olabilen kadındı. On birinci yüzyılda (Kudatkobilik) i yazan (Yusuf Has Hacib), Kâşgar hükümdarı (Buğra - han) a Uygur türkçesile şunları söylüyor:

«Eğer kendine kadın bulmak istersen meziyetli kadın ara... Güzelliğe bakma! Eğer servet istiyorsan, şunu bil ki, seni yükseltecek kadının sana vereceği şeref, altın gibi bir şereftir.»

Gene (Kudatkubilik) te şu öğüdler vardır:

«Güzel yüz peşinde koşma; güzel huy peşinde koş. Kadının güzelliği, doğruluğudur. Kadınların bu güzelliklerini göz değil; görmeyi bilenler bilir!..»

Görmesini, duymasını bilen erkeği yarattığı gün bu yurd da, kadın da bahtiyar olacaktır...

SÜKÛFE NİHAL

Kızılay Kurumunda yeni teşkilât

Kızılay Kurumu yeni bir teşkilâta tâbi tutulmuştur. Şimdi Hilâliahmer reisliği namile idare edilen bu teşekkül badema Kızılay İstanbul mümessilliği namını almış ve mümessilliğe eski reis General Ali tayin edilmiştir. Kızılayın İstanbul kazalarındaki başkanları muayyen günlerde toplanıp Kızılay kurumuna aid kararlar verecektir. Kaza teşekkülleri malî işlerde müstakil olacaktır.

Bursa ovasında kurutulan bataklık

Burada yeniden üç köy yapılacak

Bursa (Hususi Muhabirimizden)— İstanbuldan tetkikat için şehrimize gelen Mühendis mektebi son sınıf su şubesi talebesi; Nafıa Bakanlığının mıntaka su mühendislerinden Memduhla birlikte Bursa ovasının ıslahı için yapılmakta olan tesisatı gezmişler ve mühendis Memduhun bu yolda verdiği izahatı dinlemişlerdir.

Ovanın şarkında yapılan Gölbaşı su bendinin toplıyacağı su miktarı 14 milyon metro mikâbıdır. Ankaradaki Çubuk barajı 9 milyon metro mikâbı su topladığına göre buradaki gölün daha büyük olduğu anlaşılıyor. Ovanın garbinde meydana getirilmekte olan göl henüz kapatılmamıştır. Bend tamamen bitmediği için sular serbestçe Nilüfer kanalına verilmektedir. Nilüfer kanalının yanında açılan muazzam feyezan kanalı 70 metro genişliğindedir. Ovanın bataklık sahasındaki faaliyete gelince:

220 hektar tutan Bursa ovasında şimdiye kadar 20,000 dönümlük kısım kâmilen kurutulmuştur.

Serme, Kazıklı, İğdir gibi meşhur bataklıklarla 34 köyün azçok müteessir olduğu diğer bataklıklar için 17 kilometroluk bir ana kanal ile bataklığı yapan suların birikmemesi için 13 kilometroluk bir cenub kuşaklama kanalı açılmıştır. Her zaman taşmağa müsaid olan dereler küçük kanallarla bu iki büyük kanala verildiğinden Bursa ovası için feyezan tehlikesi artık hatıra gelmiyecek ve böyle bir tehlike olmıyacaktır. Sulama tertibatı için ayrılan kısım Gölbaşı gölünün önüdür. Burada 900 metro uzunluğunda bir toprak sed yapılmıştır. Bu sed sayesinde derelerin feyezanlarından istifade edilerek 14 milyon metro mikâbı su toplamak mümkün olacak ve bu sular, kurutulan toprağın sulanmasında kullanılacaktır. İki milyon liradan fazlaya çıkan ve daha birkac milyon gidecek olan bu muazzam iş, Bursaya sayısız faydalar temin etmiş bulunuyor: Sıtma yüzünden kırılan binlerce insan, sağlığa kavuştuğu gibi, Bursanın mühim bir serveti ve iktısadî şöhretini temin eden meyva ve sebze bahçeleri de su baskınlarından kurtuluyor.

Kanallar açılırken köy yolları üzerinde pek çok beton köprüler de yapılmıştır. Bu köprülerin dört tanesi yalnız Nilüfer kanalı üzerindedir.

Bunlardan başka batak sahasında kurutulan 20,000 dönümlük toprak kazanılmıştır ki: Burada yeniden 3 köy kurulacak ve bunlar Bursa ovası - nın zengin ve en güzel köyleri olacaklardır.

Musa ATAŞ

Müsteşarın tetkikleri

Şehrimizde bulunan Gümrük ve İnhisarlar Müsteşarı Adil dün öğleye kadar gümrüklerde meşgul olmuş ve umumî bir teftiş yapmıştır. Adil Okuldaş bilhassa eski 6 numaralı satış ambarını, yeni satış salonunu ve gümrük mahzenini gezmiş; bazı kalemlerde memurların yaptığı muameleleri tetkik etmiştir.

Gümrükler Müsteşarı öğleden sonra İnhisarlar Umum Müdürlüğünde meşgul olmuştur.

Yeni bir tahkikat

Gümrük heyeti teftişiyesi son zamanlarda gümrükte mühim bir işin tetkikile meşgul olmaktadır. Bu işten dolayı bir kısım memurlar isticvab edilmiş ve İstanbul gümrüğü başmuayene memuru Hâmid Gümrükler Bakanlığı emrine alınmıştır.

Diğer taraftan bir bankaya aid muameleyi meydana çıkardıklarından dolayı üç gümrük memuruna verilen ikramiyenin istirdadına karar verilmiştir.

Basın Kurumunda toplantı

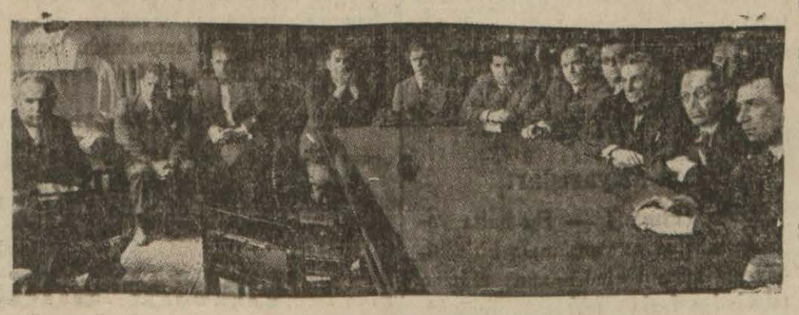

İçtimadan bir görünüş

Dün İstanbul Basın kurumunda kültür, mizah, çocuk, salon mecmuaları sahib ve müdürlerile şehrimizde çıkan rumca, fransızca, almanca ve ermenice gazetelerin sahibleri toplanarak ayın yirmi beşinde Ankarada toplanacak Basın kurumu kongresine iştirak etmek üzere birer murahhas seçmişlerdir. Gelenlerden hemen kâffesi kongreye gitmek arzusunda bulunmuşlardır.

Fakat buna imkân görülmediğinden birer murahhas intihabı zarurî görülmüştür.

Dünya Edebiyatından

Korku ve izzetinefs

Jan - Jak Rusonun çocukluk hatıralarından

Köyde, Mösyö Lambersiye namında bir protestan papazının evinde oturuyordum. Yegâne arkadaşım büyük yeğenimdi. Kendisi bilhassa geceleyin çok korkardı. Zavallının korkaklığıyla eğlenir ve daima kendimi methederdim. Bunda o kadar ileriye varmıştım ki öğünmemden bizar olan Mösyö Lambersiye benim cesaretimi denemeğe kalkıştı.

Karanlık bir sonbahar gecesi kilisenin anahtarını vererek kürsünün üstünde bırakılan İncili almamı söyledi. İzzetinefsime dokunacak öyle kelimeler de ilâve etti ki artık kabul etmemem imkânsızdı.

Işıksız gittim. Çünkü alsaydım belki daha fena olurdu. Mezarlıktan kahramanca geçtim; zira kendimi açıkta hissettiğim müddetçe hiçbir gece korkusu duymadım.

Kapıyı açarken kuvvetli metanetimi sarsmıya başlıyan sadaya benzer bir takım gürlemeler işittim. Kapı açılınca girmek istedim; fakat daha henüz birkaç adım atmıştım ki durdum.

Bu geniş yerde derin bir karanlığın hüküm sürdüğünü görünce saçlarımı havaya diken bir korku hissettim. Geriledim, çıktım, titreyerek koşmıya başladım. Bahçede köpeğimize rastladım; onu okşadıkça cesaretim adeta tekrar geliyordu. Korkaklığımdan utanarak geri döndüm, köpeği yanıma almak istedim, fakat gelmedi.

Kapıdan hızla geçtim, kiliseye girdim. Girer girmez beni tekrar korku aldı, bu korku o kadar şiddetliydi ki ne yaptığımı bilmiyordum, kürsünün sağda olduğunu bildiğim halde, gayriihtiyarî solda aradım; artık nerede olduğumu da bilmiyordum, ve ne kürsüyü ne de kapıyı bulamayınca tarifi kabil olmıyan bir şaşkınlığa düştüm. Nihayet kapıyı gördüm, mabeden çıkmıya muvaffak oldum, ve bir daha gündüzden başka hiçbir zaman oraya yalnız girmemeye ahdederek birinci defaki gibi uzaklaştım.

Eve kadar geldim. Girmiye hazırlanırken kahkahalarla gülen Mösyö Lambersiyenin sesini farkettim. Bu kahkahalardan tabiî alındım, nefsimi hakarete maruz bırakmama utandım, kapıyı açmakta tereddüd ettim.

Bu sırada Matmazel Lambersiyenin beni merak ederek hizmetçiye bir fener alıp gelmesini söylediğini işittim, Mösyö Lambersiye de beni aramaya hazırlanıyordu; kendisine bu araştırmanın bütün şerefi verileceğine şüphe olmıyan yeğenim refakat edecekti. Bir anda bütün korkularım kayboldu, uçarcasına mabede koştum, hiç zorluk çekmeden, hatta tutunmadan kürsüye kadar geldim, üstüne çıktım, İncili aldım, aşağıya atladım. Üç adımda mabedden dışarı fırladım. O kadar acele etmiştim ki kapısını kapamayı bile unutmuştum. Odaya girdiğim zaman nefes nefeseydim. İncili masanın üstüne attım. Korkunc bir haldeydim, fakat kalbim, benim için hazırlanan bir muavenetin önünü aldığımdan; sevincle çarpıyordu.

VARAL

Bigada göçmenler için köyler yapılıyor

Biga (Hususî) — Biga kazasında yeni göçmenler için yerler ayrılmıştır. Göçmenler Karabiga nahiye merkezi ile civar köylerine kısım, kısım taksim edilmişlerdir. Karabürçek civarında yeniden bir köy tesisine başlanmıştır.

Buralarda nümunesine göre yeni evler yaptırılmakta ve göçmenlerin müstahsil hale gelebilmeleri için kendilerine arazi gösterilmektedir. Umumî müfettiş İbrahim Tali göçmenlerin durumlarını tetkik için kazaya birkaç defa geldi, son gelişinde yerli sanatkârlara göçmenler için pulluklar sipariş edildi.

Ayasofyada hafriyat

Ayasofya hafriyatı devam etmektedir. Yeni bulunan eserler de eskilerinin ayni olmakla beraber kırık ve döküktür. Bundan sonra kazılmamış olan yerler kazılacaktır.

İtalyada kendi kendisini kaybeden bir adam

Yüzlerce kişi meşhur bir profesördür, yüzlerce kişi de eski bir sabıkalıdır, diyorlar

Bundan dokuz sene evvel Torinoda «Brumeri - Camella» meselesi diye bir vak'a çıkmış ve bütün İtalyayı meşgul etmişti. O zamandanberi unutulan bu mesele şimdi yeniden canlanmıştır.

1926 senesi martının onuncu günü, Torino şehri mezarlığında meçhul bir adam düşünceli ve endişeli bir tavırla geziniyordu. Bu adamın garib hallerinden şüphelenen mezarlık başmuhafızı, bir mezarın arkasına gizlenerek, adamı tarassud etmeğe başladı. Adam, nihayet bir mezarın önünde durdu, ürkek ürkek etrafına bakındıktan sonra birdenbire elini uzattı, mezarın üstündeki bronz vazoyu kapınca paltosunun altına sakladı.

Bu vaziyeti gören başmuhafız hemen yerinden fırladı ve yanına bir muhafız daha çağırdı. Vazo hırsızın bağırıp çağıracağını, küfür edeceğini, ellerinden kurtulmağa çabalıyacağını tahmin eden muhafızlar bu tahminlerinde yanıldıklarını gördüler. Adam aptal aptal muhafızların yüzüne bakarak abuksabuk sözler söylüyordu. Kendisini, hüviyeti meçhul bir şahıs sıfatile Collegno tımarhanesine koydular.

Fakat tımarhane müdürü bu hastanın hüviyetini muhakkak surette öğrenmek istiyordu. Bu garib adamın eşkâlini gazetelerle ilân etti ve resmini bastırdı. Ertesi gün, tımarhane müdürüne, kıyafeti itimad ve hürmet telkin eden bir zat müracaat etti, büyük bir heyecan içinde idi. Müdüre:

— Ben Verone Üniversitesi profesörlerinden Fransesco Camellayım, dedi. Gazeteye resmini bastırdığımız adam, 1916 senesinde yüzbaşı rütbesini taşıdığı sırada Selânikte öldüğü rivayet edilen kardeşim orta tedrisat muallimlerinden meşhur lâtince mütehassısı Giulioya benziyor.

Müdür, bunun üzerine, mezarlıkta yakalanan adamı derhal odasına getirtti. Meçhul adam kapıdan içeri girer girmez profesör Camella:

— Giulio! diye haykırdı.

Fakat berikinin hiç aldırmadığını görünce:

— Giulio.. Ben kardeşin Francesco değil miyim? Beni tanımadın mı?

Diye sordu. O zaman, adamın yüzünde sevinc alâmeti belirdi, kollarını uzatarak:

— Ah Francesco!

Diye profesörün boynuna sarıldı, gözyaşları içinde sarmaşdolaş öpüştüler.

Profesör Francesco, yengesini birlikte getirmiş, civarda bir otele bırakmıştı. Hemen gitti, kadıncağıza kocasının meydana çıktığını, bin türlü ihtiyatla anlattı. Artık aile yuvasının tekrar saadete kavuştuğunu söyledi. Madam Camellanın kocasını tanıyarak onun kolları arasına atıldığı zamanki sahne, iki kardeşin kucaklaşma sahnesinden daha heyecanlı oldu.

Mezarlıkta tutulan adam şimdi artık bir yuva sahibi olmuştu. O kadar uzun zamanlardanberi öldüğü zannedilen bu adamın şimdi kendisini seven bir karısı, etrafında dolaşan çocukları vardı. Giulio Camella, tekrar üniversite profesörü sıfatını iktisab etmişti.

İmzasız mektub

Giulio Camellanın aile yuvasına tekrar saadet avdet etmiş, tımarhaneden çıkan hasta bu yuvada yalnız şefkat ve sevgiye değil ayni zamanda büyük bir refaha da kavuşmustu. Fakat aradan biraz zaman gectikten sonra, bir gün Torinoda çıkan Reale Questura gazetesine imzasız bir mektub geldi. Bu mektubda, mezarlık hırsızının, yeni ismile Giulio Camellanın, bir sahtekâr olduğu, Bruneri diye çağırıldığı, mürettiblik yaptığı, evli ve çoluk çocuk sahibi bulunduğu, dolandırıcılıktan mahkûmiyeti olduğu yazılıydı.

Gazete işe ehemmiyet verdi ve tahkikat yaptı. Hakikaten Bruneri adında bir kimsenin bir müddet mahpus yattıktan sonra muvakkaten serbest bırakıldığı ve bundan istifade ederek kaçtığı anlaşıldı.

Aç kaldığı, ve vazoyu satarak para tedarik etmek için mezarlığa girdiği tahmin edildi. Gerçi, kendisini, Selânik ordusunda kaybolan profesörün yerine koymak için hicbir teşebbüs yapmamış, fakat bir müşabehetin doğurduğu vaziyetten istifade etmişti. Asıl ailesini aklına bile getirmiyor, şerefli

Italyan zabıtasını senelerce meşgul eden ve hüviyeti elân bilinmiyen adam işte budur.

bir mazinin verdiği iftiharla koltuklarını kabartarak yerleştiği yuvada, yepyeni bir hayattan nasibini almakla ömür sürüyordu.

Adliye erkânı bu fikirde idiler. Maamafih Brunerinin bu zat olmaması da muhtemeldi. Bu takdirde harbde aldığı müthiş bir yaranın kurbanı olan bir adamın henüz kavuştuğu saadeti ihlâl etmek fena bir hareket olacaktı. İşin doğrusunu anlamak için elde bir çare vardı. Dolandırıcı Bruneri tevkif edildiği zaman, hapisanede parmak izleri alınmıştı, bu izler tımarhanede alınan izlere mutabık gelirse, adamın hakikaten sahtekâr olduğuna şüphe kalmıyacaktı. Yapılan tecrübe müspet netice verdi.

Sahte Giulinonun parmak izlerinin dolandırıcının parmak izlerine tıpkı tıpkısına benzediği görüldü ve zabıta, hüviyet sahtekârlığının yapılmış olduğuna kanaat getirdi. Roma polis mektebi lâboratuar şefi Sorrentinonun yaptığı derin tetkikat neticesinde verdiği bu hüküm üzerine dul Madam Camellanın yeni kocası tevkif edildi.

Efkârı umumiye büyük bir asabiyete kapıldı. Zabıta bu adamın saadetine ne hakla engel oluyordu? Şerefli bir profesör, ayni zamanda harbde ağır surette yaralanmış bir kahraman, nasıl oluyor da bir dolancınıcıya benzetiliyordu? Karısı, kardeşi, birçok dostları onu hiç tereddüd etmeden tanımışlardı. Başka şeye lüzum var mıydı?

Adliye, gazetelerin yaygarasına ve halkın söylenmesine aldırış etmeden bir sürü tecrübeler ve muayeneler yaptı. Yazısı tetkik edildi, kan tahlili yapıldı. Bütün bunlar, adamın dolandırıcı Bruneri olduğunu kat'î surette isbat ediyordu. En sonra, sahtekârı, Madam Bruneri ile çocuklarına gösterdiler. Camella ailesi, adamı nekadar kat'iyetle tanımış ise, Bruneri ailesi de ayni kat'iyetle tanıdı.

Madam Bruneri:

— Yüzbaşı Camella on senedenberi kayıb. Halbuki benim kocam beni bırakıp gideli daha beş on gün oluyor, nasıl tanımam! dedi.

Bruneri - Camella ise, bu bir yığın delil karşısında hiç istifini bozmuyordu. Müddeiumumiye:

— Dünya tersine dönmüş! dedi. Eskiden kanun çocuklarını tanımak hakkını babaya veriyordu, şimdi bunun aksini mi yapıyorsunuz?

Pirodellovari bir kitab ismi

Nihayet adamı serbest bıraktılar, efkârı umumiye sükûnet buldu. Vak'anın unutulması için Camella, Brezilyaya gitti, karısile beraber - yahud daha doğrusu Giulionun dul karısile beraber- orada yerleşti.

Şimdi, yeni hayatını kâfi derecede rahat bulmamış olacak ki bir avukat tutarak, eski ekspertiz raporlarının tamamile zıddı yeni raporlar almış, hatıratını fotoğraflarla süslü iki cildlik kitab halinde neşretmiştir. Kitabına koyduğu Pirandellovari isim de «Kendi kendimi ararken» dir.

Yeni Giulio Camella, bütün bu raporları ve hatıratını Lyon şehri polis lâboratuarı direktörü doktor Edmond Locarda göndermiştir. Hakikî hüviyetinin Giulio Camella olduğuna dair inkâr kabul etmez bir fikir uyandırmak istediği besbelli. Halli, uzaktan, kolay ve münakaşaya değmez gibi görünen bu mesele üzerinde, bakalım âlim eksperler ne karar verecekler?

Güreş Federasyonunun çok güzel bir kararı

Memleketteki güreş faaliyetini arttırmak ve yeni elemanlar kazanmak için millî takım kaptanını güreş mıntakalarında tetkik seyahatine gönderdi

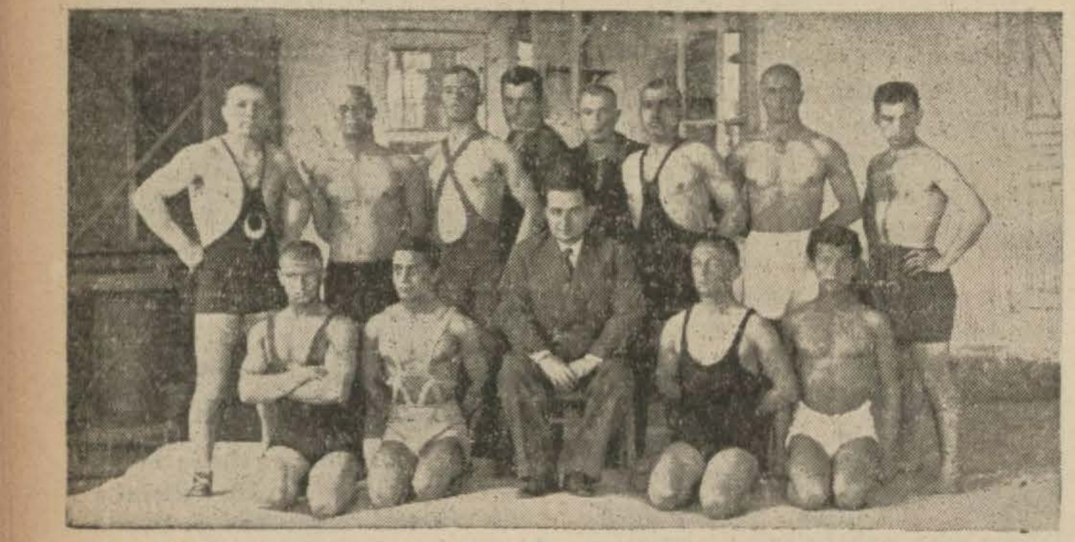

İzmirin kıymetli güreşçileri millî takım kaptanı Saim ile beraber

Millî sporumuz olan güreşi Türk gençliği arasında yaymak, güreşe is - tidadı olan gencleri arayıp seçmek ve memlekette güreşe karşı umumî bir alâka uyandırmak maksadile Güreş Federasyonumuz çok güzel bir karar vermiştir. Bu karar, Anadolunun muhtelif mıntakalarında güreşle uğraşan gencleri teşvik etmek ve onların bil - gilerini arttırmak için kendilerile temas yapmaktır. Federasyon, bu maksadla millî güreş takımımızın kıymetli kaptanı Saimi, güreş sporile uğraşan başlıca mıntakalarda bir tetkik seyaha - tine göndermiş. Saim, Eskişehir, Kü - tahya, Balıkesir ve İzmir mıntakala - rını dolaştıktan sonra şehrimize dön - müştür.

Millî takım kaptanı, bu tetkik se - yahatinden çok iyi intibalar ve istik - bal için iyi ümidlerle dönmüştür. Saim evvelâ Eskişehire gitmiş, orada bir kaç gün kalarak güreşçilerle yakın - dan meşgul olmuştur.

Buradan Kütahyaya geçen millî takım kaptanı, orada da güreşe heves - kâr amatörlerle karşılaşmış, iki üç gün de burada kalarak genclere na - zarî ve amelî dersler göstermiştir. Saim, Kütahyadan sonra Balıkesire gitmiş, sonra İzmire geçmiştir. Bu seya - hat on beş yirmi gün kadar devam etmiştir.

Saim, bu dört mıntakada güreşçi - ler ve güreş idarecilerile çok yakından temas ederek alafranga güreşin manasını, beynelmilel spor âlemindeki mevkiini ve Türk güreşçilerinin vaziyetle - rini anlatmış, bu güreşin hususiyetle - rini, teknik bilgilerini göstermiştir.

Saim, bu mıntakalardaki güreşçi - leri birer birer karşısına alarak kendi - lerile gösteriş müsabakaları yapmış, hangi vaziyetlerde ne gibi oyunlar tatbik edilebileceğini, oyunlardan nasıl kurtulmak kabil olduğunu göstermiştir. Gencler, millî takım kaptanının bu amelî ve nazarî derslerinden çok istifade etmişlerdir.

Saimin bize verdiği malûmata gö - re, bu dört mıntaka içinde güreşte en fazla ilerlemiş olan yer İzmirdir. Eskişehir ikinci, Balıkesir üçüncü, Kütahya dördüncü gelmektedir. İzmirde gayet güzel bir güreş minderi yaptırıl - mıştır, güreş heveskârları da mühim bir yekûne baliğ olmaktadır.

Millî takım kaptanının mütaleasına göre bu mıntakalardaki güreşçileri maddeten ve manen yükseltmek için mın - takalar arasında sık sık müsabakalar tertib etmek ve genclere güreşin tek - nik kısımlarını göstermek lâzımdır. Bu şekilde bir sene devam edecek bir faaliyet, çok faydalı semereler verecek, millî takıma mühim elemanlar yetiş - tirecektir.

Millî takım kaptanı Saim, Balıkesirde güreşçi gencler arasında

Güreş Federasyonu, millî güreş ta - kımı kaptanını bu mıntakalara gön - dermekle çok iyi bir iş görmüştür.

Bu gibi tetkik seyahatleri çoğaltı - lır, hatta kıymetli güreş antrenörümüz bu mıntakalara bir müddet için gön - derilirse çok faydalı neticeler alınacağına şüphe yoktur.

Bursada yapılan sokak koşusu

Koşuya giren sporcular

Bursa (Hususî) — Halkevi spor komitesile spor mıntakamız bu sene Bursada ilk defa olarak sokak koşuları yaptırmakla spor işlerimizde canlı bir yenilik yarattılar. Halkın spora karşı a - lâkalandırılması yolunda atılan bu yeni adımın daha ilk gününde müspet netice verdiği görüldü. Sokakları dolduran halk, yarışları ve yarışanları çok büyük bir alâka ile takib etti. Yarış yolu üzerinde bulunan muhtelif spor kulübleri önünde kulübcüler toplan - mışlar, koşucuları teşvik ediyorlardı. Bu manzara, filimlerde gördüğümüz Avrupa koşularını andırıyordu. C. H. Partisi başkanile Halkevi ve spor mıntakası başkanlarının da otomobillerle yarışçıları takib etmeleri sporcu genclik üzerinde çok güzel bir intıba bı - rakıyordu.

G. Saray - Fener

Sild maçları için bu hafta karşılaşıyorlar

Galatasaray Fenerbahçe takımları cuma günü Fenerbahçe stadyomunda şild maçları için karşılaşacaklardır. Lik maçlarının finalinde İstanbul şampiyonluğu için arka arkaya üç defa karşılaşan bu iki takımın bu defa yapacakları müsabaka çok heyecanlı olacaktır.

Fenerbahçe, geçen hafta Yunan takımına karşı muvaffakiyetli bir oyun oynamış, Galatasaray da ayni günde Pera takımına mağlûb olmuştu. Bu vaziyete göre maçı Fenerin kazanması ihtimal dahilindedir. Fakat Galatasaray - Fener maçlarında ihtimalin hiç yeri olmadığına göre netice hakkında; mütalea yürütmek kabil değildir.

Futbol heyetinin tebliği

İstanbul mıntakası futbol heyeti başkanlığından:

10 mayıs 935 cuma günü yapılacak mıntaka resmî maçları:

1 — Fenerbahçe alanında: (Şild maçları), alan gözcüsü Kemal üçer.

Saat 12 de Vefa - Süleymaniye hakem Nuri Bosut

Yan hakemleri, Hikmet, Abdullah Rıza.

Saat 14 te İstanbulspor - Beykoz hakem Suphi.

Yan hakemleri Samim Talu, Feridun.

Saat 16 da Fenerbahçe - Galatasaray hakem Saim Turgud.

Yan hakemleri Ekrem Ersoy, Talât Özışık.

Not: Bu şild maçları bir buçuk saat sonunda beraberlikle neticelen - diği takdirde, alelûsul yarım saat daha uzatılacaktır.

2 — Beşiktaş Şeref alanında: Alan gözcüsü Basri Bütün.

Saat 13 te Feneryılmaz - Halic (lik maçı) hakem İzzet Muhittin Apak.

Bu mevsimde yapılacak bisiklet müsabakaları

İstanbul Bisiklet heyetinden:

935 senesi yaz mevsimi bisiklet yarışları programı.

10 mayıs 935.

Birinci sınıf koşuculara:

Şişli Mecidiye köyünden hareket edilerek İstinye köprüsünden dönülecek ve Maslak yolile Kefeli köyün - den Mecidiye köyüne gelinecektir. 32 Km.

İkinci sınıf koşuculara:

Şişli Mecidiye köyünden hareketle İstinye köprüsünden dönülerek Me - cidiye köyüne gelinecektir. 22 Km.

24 mayıs 935.

Birinci sınıf koşuculara:

Topkapıdan hareket edilerek Ça - talcaya gidiş ve geliş 110 kilometro.

7 haziran 935.

Birinci ve ikinci sınıf koşuculara:

Topkapıdan Büyükçekmeceye gi - diş ve geliş 50 kilometro.

21 haziran 935.

Birinci ve ikinci sınıf koşuculara:

Taksim Abide önünden hareket edilerek Bendlere gidiş ve geliş 50 Km.

5 temmuz 935.

Birinci ve ikinci sınıf koşuculara:

Fenerbahçe stadyomundan hareket edilerek Pendiğe gidiş ve geliş 55 kilometro.

19 temmuz 935.

1000 metro İstanbul sürat yarışı şampiyonluğu.

26 temmuz 935.

50 kilometro İstanbul mukavemet yarışı şampiyonluğu.

1 — 19 ve 26 temmuzda yapılacak İstanbul şampiyonluğu yarışlarının yeri sonradan ilân edilecektir.

2 — Yarışlara yalnız Ferede kulüb azaları kabul olunur.

3 — Yarışa girecek bisikletçilerin, pazartesi ve çarşamba günleri saat 18,30 a kadar Beyoğlu Halkevinde bisiklet heyetine müracaat ederek ya - zılmaları lâzımdır.

4 — Tekmil yarışlara bir defada kaydolunabilir.

Bursa at yarışları

Bursa (Hususî) — Bu hafta yapılan ilkbahar at yarışlarının birincisi, havanın müsaid olmamasına rağmen tahminden fazla rağbet görmüştür. Bahsi müşterek oldukça hararetli idi. İlk yarışla Handikab yarışı bilhassa heyecanlı oldu. Bursa yarışlarına İstanbul, İzmir, Bandırma, Karacabey, Susığırlık atları iştirak etmiştir.

Haftaya ilkbahar yarışlarının ikincisi yapılacaktır.

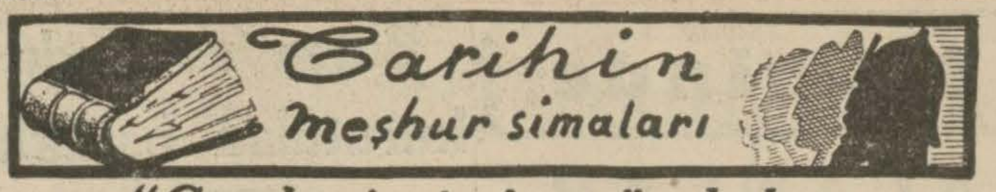

"Cumhuriyet,, in müsabakası

Büyük devlet adamları : 4

Bismark

Bismark bugünkü Alamanyanın mimarıdır. Gerçi o, yıllardanberi hazır - lanmış, fakat dağınık kalmış olan malzemeyi bir araya toplıyarak ve deha - sını mucizevî bir mala gibi kullanarak ortaya çıkardığı muhteşem yapının adını «Alamanya İmparatorluğu» koymuştu. Fakat hakikatte kurulan aza - metli bina bir devlet olmaktan ziyade bir millet temsil ediyordu. Nitekim imparatorluk çöktü, Alamanlık olanca haşmetile yaşıyor.

Bismark, tarihin dediği gibi, Ala - manlığı perakendelikten kurtaran adamdır. Lâkin bu büyük hâdiseyi zorla tarihe kabul ettiren Bismarktan ziyade Napolyondur. Eğer Napolyon Alamanlığı bir paçavra gibi didim didim didiklemeseydi Bismark, böyle bir eseri kurmak için yetecek malzeme bulamazdı. Korsikalı cihangirin o milleti ezmek istemesinden bu malzeme vü - cud buldu ve Bismark ta Alamanlığın tek bir yürek halini almasını temin edebildi.

Garib bir tesadüftür: Napolyon sahneden çekilirken Bismark doğuyordu. Birinin siyasî hayatına mezar olarak açılan yıl, öbürü için beşik olmuştu. Fakat Alamanyayı yaratacak çocuk beşikten hayata geçinciye kadar Alamanya neler geçirmedi?.. Napolyonun (Rayn birleşik hükûmetleri) adı altında parçaladığı Alaman hükûmetlerini Viyana kongresi, otuz sekiz başlı cılız bir adam şeklinde ayağa kaldırmak istemişti. Avusturya bu tuhaf uzviyetin ayağını, Prusya ise kalbini teşkil ediyordu.

Kongredeki Prusya murahhasları bağırıp çağırdılar, otuz sekiz başlı bir millet olamıyacağını söylediler. Lâkin bir bayrak, bir taht ve bir idare altında toplanacak Alamanlık, başta Avusturya olmak üzere bütün devletleri korkuttuğundan bu tuhaf teşekkülün yaratılmasında ısrar olundu ve ortaya beş krallıktan, yedi grandüklükten, dört müstakil şehirden, yirmi iki prenslikten mürekkeb bir Alamanya çıkarıldı.

Napolyondan ilham alınarak yapılan bu sakat iştir ki Alamanları baştanbaşa idealist yaptı ve «tek Alamanya» ülküsü her yürekte yer tuttu. Bütün Alamanyada ve hele Prusyada bu ülküyü tahakkuk ettirmek için herşey yapılmak isteniliyordu. Her darülfünun, millî birlik aşkını okutan bir mabed olmuştu. Baron de Steim, Har - denberg ve Scharmhorst gibi devlet adamları, Koerner gibi şairler, Adndt gibi tarihçiler, hep bu ülkünün yapıcıları olup halk tarafından birer mabud gibi saygı görüyorlardı.

Alamanlara millî yolda kılavuzluk edenler, herşeyden evvel Alamanlığın herşeyde her milletten üstün olmağa çalışmalarını tavsiye ediyorlardı. Bundan ötürü otuz sekiz başlı Alamanya, hızlı bir yürüyüşle fikir, ilim ve iktısad alanlarında ilerleyip gidiyordu. 1817, 1819, 1830, 1834 te Alaman gencleri hürriyet namına hayli kuvvetli hamleler yaptılar, fakat Meternihin yumruğile karşılaştılar. Alaman devlet adamları ise basamak basamak yükselmeği millî menfaate uygun görüp ilkin Zollvrein denilen gümrük ittihadını vücude getirdiler. Bu büyük işi yapan Alaman hükûmetlerinin başında Prusya vardı ve gümrük ittihadı Alamanlığın birleşmesini kolaylaştıracak bir eser oluyordu.

İşte Bismark bu vaziyette ortaya çıktı, saylav olarak Prusya meclisine girdi ve daha ilk müzakerelerde yaman bir kişi olduğunu göstererek geniş bir şöhret kazandı. İtalyada Kavurun yaptığını Prusyada Bismark yapacaktı. Fakat iki memleketin coğrafi vaziyetleri birbirine hiç uymuyordu. İtalyanların birleşmesine engellik eden yalnız Avusturya idi. Fransa ise onları adeta himaye ediyordu. Fakat Alaman birliğinden Avusturya, Fransa, Rusya ayni derecede huylanıyorlardı. Sonra İtalyada devrilecek tacları taşıyanlar yabancı iken Alamanyadabirlikten zarar görmeleri icab eden üç düzine tacidarın hepsi Alamandı. Bu sebeble Bismark, içli dışlı bir sürü güclükleri yenmekle mükellef bulunuyordu.

Bismark

Çelik iradeli adam, Alamanların ve hele genc Alamanların ruhunda tutuşan millî birlik aşkına güvenerek bütün bu güclükleri yenmeği gözüne aldı. Petersburga ve Parise elçilikle giderek her iki imparatorluğun hakikî kudretini ölçtü ve oralardan gelecek tehlikelere karşı alınacak tedbirleri tasarladı. Sonra Danimarkanın elindeki Şlezvig - Holştayn eyaletinin istilâsına Viyana hükûmetini kandırdı ve Alamanlarla meskûn olan bu toprakları Avusturya ordularına zaptettirmeği müteakıb ağzını değiştirdi, oralarını Prusya namına işgal etmeğe kalkıştı, bu suretle Viyanaya karşı harb açmak fırsatını elde etti, yeni icad olunup gizli tutulan tüfeklerin yardımile Avusturyalıları yendi ve bu devletin Alamanya işlerine karışmasının önüne geçti. Artık otuz sekiz başlı Alamanya, sun'î bucaktan kurtulmuştu, kendi kendine yürüyebilecekti.

Bismark, Prusya etrafında bir Alaman birliğini artık temin etmiş gibiydi. Avusturya aradan çıkınca bu işe si - lâhla engellik edecek bir kuvvet yok - tu. Yalnız Fransa böyle bir heybetli teşekkülün ortaya çıkmasına göz yummıyacaktı. Halbuki Bismark, Üçüncü Napolyonun ağzında gürliyen Fransa haşmetinin kuru bir gürültüden ibaret olduğunu pek iyi biliyordu. Şark komşusu Rusyanın da, Kırım muharebe - sinden kalan bir hınc dolayısile, Fransanın ezilmesinden hoşnud olacağını anlamıştı, bu sebeble bin çeşid entrika çevirdi, hatta bir telgrafın metnini değiştirmek suretile sahtekârlık ta yaptı, Fransayı kışkırttı, Prusya aleyhine harb açtırttı.

Üçüncü Napolyon karşısında Prusyayı bulacağını ümid ederek bu gafleti ihtiyar etmişti. Lâkin ordularile hududa gelir gelmez önüne bütün Ala - manya çıktı. Avusturya ile harb sırasında yeni tüfeklerin sırrını saklıyan Bismark, Alaman birliğini bir sürpriz olarak son dakikaya kadar gizli tutmuştu ve eserinin küşad resmini Pariste yapmak istemişti. Demir başvekil bu ülküsüne de erdi, Alaman ordusunu Parise kadar soktu ve yeni Alamanyayı oradan dünyaya prezante etti.

Bismark, uzun yıllar Alaman imparatorluğunun başında kaldı. Kurduğu binanın kuvvetlenmesi için birçok işlere girişti ve o meyanda Alaman müstemlekeciliğini de enginleştirdi. İkinci Vilhelme mağlûb olup başvekillikten çekildiği güne kadar o, Avrupanın ve belki bütün dünyanın en kuvvetli adamı sayılıyordu.

Cihan Harbinde yetmiş iki millete karşı göğüs geren Alamanya, bugü - nün Avrupasını telâş içinde kıvrandıran Alamanya Bismarkın eseridir.

M. Turhan TAN

Bu rey varakasını kesib saklayınız

Cumhuriyetin müsabakası

Rey Puslası

Devlet adamları Serisi

4 üncü ____________________

isim ve adres ____________________

____

____

Tarihin meşhur simaları

Büyük müsabakamız tafsilâtı

1500 lira mükâfatlı büyük mü sabakamız devam ediyor. Müsaba kamızın esası şudur:

12 — Meşhur kumandan
12 — Meşhur devlet adamı
12 — Meşhur kadın
12 — Meşhur kâşif
12 — Meşhur iş adamı
nın hayat ve muvaffakiyetleri sırasile ve grup halinde neşredi yoruz. Her makalenin içinde bir rey varakası vardır. Karilerin bu rey varakalarını saklıyacakl ve 60 büyük adama dair yazıla neşri bitince, her serideki şahıs ra birinci, ikinci, ilâh.. diye do durarak «Cumhuriyet müsaba ka memurluğu» na yollayacakla dır.

Beş seri neşrolunup reyler tam men bize yollandıktan sonra tas nif işine başlanacak ve rey vara kalarındaki isimler sıraya konula caktır. Her grubda en çok numa alan büyük adamlara rey verenl veya bu intihaba yaklaşanlar ara sında 500 kariimize 1500 liral mükâfat verilecektir.

Mükâfat sırası şöyledir:

1 - kişiye 300 gümüş lira
1 - kişiye 200 gümüş lira
1 - kişiya 100 gümüş lira
5 - kişiye birer beşibıyerde C mhuriyet altını
10 - kişiye birer yarım beşil yerde cumhuriyet altını
15 - kişiye birer cumhuriyet alt
470 kişiye muhtelif hediyeler

***

Müsabaka neticesine intizar her günkü rey puslalarını sak layınız. Eksik rey varakaların için lâzım olan gazete nüshala rını idarehanemize beş kuruşl pul yollıyarak tedarik edebilir siniz. Müsabaka nüshalarınd kâfi miktarda saklanmıştır.

Hırsızlık yapan liman amelesi

Dört kişi, gemiden eşy aşırırken yakaland

Gümrük muhafaza teşkilâtı müddettenberi limandaki vapurla hırsızlık yapan bir şebekeyi evvelki ce sabaha karşı yakalamıştır. Garib ki bu şebekenin bütün efradı liman mil ve tahliye amelesidir.

Muhafaza teşkilâtının bir müd tenberi limandaki vapurlarda yap korsanlık nev'inden hırsızlık vak'ala zarı dikkatini celbediyordu. Muha nın bu hırsızları yakalamak için ku ğu tuzağa nihayet bu işi yapanlar müşlerdir.

Evvelki gece İskenderiye posta yapan Ankara vapuruna kömür lirken tahmil işile uğraşanlardan kısım amele eşya balyalarını kes birtakım eşya çalarlarken cürmü hud halinde yakalanmışlardır. Bu rın üstleri aranmış ve şapkalar, şek meler ve saire bulunmuştur.

Yakalananlar Ali oğlu Ahm Halil oğlu Abidin, Ahmed oğul san ve Emin oğlu Hasandır. Li hırsızları polise teslim edilmiştir.

Almanya için verilen kontenjan

Ankara 7 (Hususî muhabirim den) — Almanyaya ayrılan konte janlardan bir kısmı bugün gümrü lere tevzi edildi. Tevzi edilen ko tenjanlar arasında porsilen ve tef rüatı, deri ve demir mamulâtı yünlü mensucat bulunmaktadır. muklu mensucat kontenjanları hafta içinde dağıtılacaktır.

Nazilli fabrikası müdür talebesi Moskovada

Moskova 7 (A.A.) — Nazilli kuma fabrikası yapı müdürü ile 28 lebe Moskovaya gelmişler ve istasy da Türkostroy mümessilleri tarafın karşılanmışlardır.

Avusturya - Alman hududu da bulunan bombalar

Viyana 7 (A.A.) — Avustur Alman sınırı üzerinde, Şerdinf civa da, bir gümrükçü kulübesinde, prüsikle dolu bombalar bulunmuşt

Yeniden, bir tedhiş merkezi burada bir depo vücude getirilmel istenildiğini anlamak maksadile t kata girişilmiştir.

SİNEMA

Hayat bir bekleme salonu...

Fransız yıldızı Gaby Morlay sinema âlemindeki bu kadar muvaffakiyetlerine rağmen hayattan memnun değil

Gaby Morlay son filimlerinden birinde gelin kıyafetinde

Paris mayıs (Hususî) — Gaby ile karşılaştığımız zaman ilk sözü şu oldu:

— Güzel değilim, gösterişli değilim. Tek övünebileceğim meziyet üzerime aldığım rolleri biraz iyi oynamaklığımdır.

Hakikaten ilk görüşte manasız bir yüze, nazarı dikkati celbetmiyecek silik bir çehreye malik. Kendisini tanımıyan birisi sokakta rastlasa bir daha bakmak için arkasına dönmeyi hatırına bile getirmez. Herkesin, her zaman görüb, tanıdığı kadınlardan farkı yok. Buna rağmen insan kendisine yaklaşırken çekiniyor. Ve biraz sonra hiç bir kadına benzemediği anlaşılıyor. Bazıları sahnede ve filimde sun'î surette konuştuğunu söylerler. Fakat bence bu kadar tabiî bir artist yoktur denilebilir. O tıpkı asrî hayatın bir aynası gibi ağlıyor, göz yaşlarında ince bir istihza seziyoruz. Gülüyor, ve bu kesik gülüşünde bir hıçkırık sadası var. Eline aldığı bir mendil bile derhal başlı başına manalar ifade eden bir hareket halini alıyor. Sağ elile sol dirseğini tutarak pencereden baktığı vakit, karşı sahilde cereyan eden vukuatı görür gibi oluyoruz. Esrarlı bir kadın!

Onun nereden geldiğini kimse bilmiyor. Bazıları İtalyan olduğunu, diğerleri Fransız olduğunu söylüyorlar. O, kendisine, mazisine aid bir sual sorulduğu zaman:

—Çocukluk hayatım benim gizli bahçemdir, diyor, hiç olmazsa bunu bana bırakın!

Herkesin bildiği bir hareketle elini başına götürüyor, ve gûya orada yuva kurmuş hayaletleri kovacakmış gibi alnını sıkıyor. Tabiî o zaman herkes hürmetle özür diliyor, onun için mazisi herkesçe meçhul. O hiç bir yerden değil, ve ayni zamanda her yerden.

— Ben halka, on beş buçuk yaşımdanberi kendimi verdim, diyor.

Parise ilk geldiği gün de hemen hemen bugünkü gibi, esmer, zayıf ve sinirli bir kızdı. Alnı yüksek, el sıkması mertçe, yürüyüşü kibar. Hülyalarına zahmet çekmeden irişiyor. Hayat ona zengin, cömerd kollarını açıyor. Karışık bir müstaar isme, Gaby de Moplaya bürünen bu küçücük kadın bütün dünyada şöhret kazanmaya hazırlanıyor. İlk zamanlar Capocines tiyatrosunda yüz frank aylıkla aktrislik yapıyor, Comédie - Fidnçaise girme zamanını bekliyordu.

Fakat o daima büyük rolleri oynamağı düşündüğü halde kendi hissesine hep küçükler düşüyordu.

Bazı günler hoş geçiyor, bazıları bilâkis bütün ümidini, cesaretini kıracak derecede çetin oluyorlardı. Fakat memnundu. Sefalete tahammül ediyor, ve bir gün kendi saatinin de geleceğinden emin bekliyordu. Hayatta iğrendiği yegâne şey hemcinslerinde gördüğü, sersemlik, hodkâmlık, ve alçaklıktı. O zamandanberi hâlâ zayıflara karşı merhamet ve sevgi duymaktan geri kalmamıştır.

Onun büyük artistler derecesinde olduğunu halk ancak seneler geçtikten sonra anlıyabildi.

— Başka birisinin 2 senede katedeceği bir yol için ben on sene sarfettim diyor.

Sinemada kazandığı en büyük muvaffakiyeti sözlü filimlerde oldu. Fakat onun hakikî artist hayatı Gymuase tiyatrosunda başlar Le Geste - di Henri Duvernois piyesinde tabiî oynayışını gören Bernstein derhal kendisini angaje etti. Hiçbir zaman böyle bir sahne üstadının elinde, böyle canlı bir alet bukadar güzel sesler çıkarmamıştı. Bundan sonra Bernestinin yarattığı kahramanların arasından Gaby Morlayi ayırmak kimsenin hatırına gelmedi. Fakat fakirlerde bir sual bunlarda nhangisine benziyor? «Zehir» piyesindeki donuk kadına mı, yoksa Meodeki Katil zevceye mi?

Bunu öğrenmek için kendisine soruyorlar. O:

— Ben kendimin ne olduğunu bilmiyorum ki, diyor. İşin en fecii burası!

Onun için yaşayış tarzı insana tuhaf geliyor.

Şampanyalar, seyahatler, musiki ve ıstırab.. Yarattığı şahsiyetler galiba onun üzerinde büyük tesirler gösteriyorlar. Acaba bu suretle onları yaşatmak mı istiyor, yoksa kendini yavaş yavaş yok etmek mi?.

Ona göre hayat, kabil olduğu kadar çabuk yakılması lâzım gelen bir kömür parçası imiş zannını veriyor. Hem başka bir şey olabilir mi? Bu hayat ki daima alçaklık ,daima şiddet, daima merhametsizlikle doludur.

— Hayat hiç ehemmiyeti olmıyan bir şeydir, diyor, uzun bir yolculukta rastladığımız berbad bir bekleme salonu. Biraz duruyorsunuz. Sonra tekrar hareket... Fakat nereye?.. Ne için?

Evet, Gabynin dışı her kadına benziyor. Fakat içi onlardan bambaşka. Bütün kadınlara benzediği için erkeklerin çoğu onu seviyor. Kadınlar da onun kendilerinden bambaşka olduğunu bildikleri içindir ki takdir ediyorlar.

İki tarafın paylaşamadığı artist

Ch. Boyer 6 ay Amerikada, 6 ay Avrupada çalışıyor

Bugünün sahne ve sinema artistlerinin en kudretlilerinden Charles Boyerin hayatı Amerika ile Avrupa arasında mekik dokumakla geçiyor. Şöhreti kendi memleketinin hududlarını aştığı günden itibaren evvelâ İngilterede sonra da Amerikada filim çevirmeğe başlıyan Charles kendisine yapılan tekliflerin çokluğu karşısında hayatını ikiye ayırmaktan başka çare bulamamıştır.

Altı ay Amerikada Paramount ve Foks kumpanyaları hesabına çalıştıktan sonra altı ay da Fransaya dönüp Pathé - Natan hesabına filim çeviriyor. Amerikaya gidişte de kalbi heyecan ve sevinc içinde... Fransaya dönüşte de... Hem bu sade sanatkârlık heyecanı değil... Karısı Pat Patersonun Hollivuttaki işi daimî... Amerikaya giderken onu görme sevinci... Ailesi tabiî Fransadan ayrılmıyor... Avrupaya dönerken annesini kucaklama memnuniyeti... San'atte muvaffak, ailece mes'ud, ondan bahtiyar insan var mı acaba!.. Fakat bilinmez.

Milâddan 1126 sene evvel esrarengiz bir zabıta vak'ası

Mısırda Firavunların mezarlarını soyan haydud çetesi neler yaptı ve nasıl yakalandı?

Üçüncü Ramsesten sonra tahta çıkan diğer beş Ramses Mısır için hiç te hayırlı birşey yapmamışlardı. Onların arkasından Mısır milletinin Firavunu olan IX uncu Ramses zamanında Mısır artık eski haşmet ve nüfuzunu kaybetmişti. Hiçbir millet onun karşısında iğilmiyordu.

Uzun senelerdenberi zulüm ve istibdadla işkence çeken namütenahi vergilerle iktısaden mahvedilmiş, angaryelerle yıpranmış olan Mısırlıların artık yavaş yavaş sabırları tükeniyordu.

Firavunlar kendi gururlarını tatmin etmek ve kendi şöhretlerini ebedileştirmek için bu milletin kanını pek cömerdce harcetmişlerdi. Şimdi Suriye çöllerini kızıl kanlarile sulayan Mısırlılar âciz ve bitkindiler ve artık Amot mabedinde sabahtan akşama kadar dua ediyorlardı.

Millet köpek gibi çalışmış Firavunlar ve rahibler zengin olmuştu. Rahiblerin ve Firavunların hazineleri hâlâ altın ve mücevher ve ambarları erzak dolu idi. Halbuki işçiler iş bulamıyor, açlıktan ölüyorlardı. Yevmiyeler kesiliyordu. Taş kırıcıları, demirciler ölüleri ta'tir işlerinde kullanılmağa bile razı idiler. Fakat iş nerede idi?

Açlık bir taun gibi Mısıra girmişti. Ve açlıkla beraber bütün fenalıklar da..

İş bulamıyanlar ekmek ve para bulmak için hırsızlığa başlamışlardı. Yağmalar yapılıyordu. Ne köy ve ne de şehirlerde bir parça emniyet kalmıştı. Muazzam Teb şehri, bu eski payitaht ta korkunc bir halde idi.

Kalabalık ve gürültücü işçiler küme küme olmuşlar, yağma için dolaşıyorlardı.

Yağmacıların gözü bilhassa sol sahilde idi. Necropole'e gitmek istiyorlardı. Necropole ehramlarının içine gömülmüş servetlerile açların gözünü kamaştırıyordu. Mısırlılar mumyaları soyuyorlardı...

***

Meşhur Egiptolog Copart bu defa Britiş müzesinde bulunan, bu devre aid 10,054 numaralı Papirüsü okumuştur. Bu Papirüs Amherstin meşhur Papirüsünün bir zeyli sayılabilir. Copart bu Papirüsü tahlil ve tercüme ederek işte Dokuzuncu Ramses devrine aid bir zabıta vak'asının hikâyesini öğreten bir vesika meydana getirmiştir.

Firavun Sebekemsafın ehramına giren yedi haydudun istintak dosyesi sayılan bu Papirüsten bazı parçaları olduğu gibi buraya naklediyoruz:

Amenpanefer ismindeki taş kırıcı Montou mabedinin hazinesinde kurulmuş olan istintak komisyonu karşısında aynen bu ifadeyi vermiştir:

— Bundan dört sene evvel yedi arkadaşlar birlikte Necropole'e gidip Firavun mezarlarını soymağa karar verdik. İçimizde taş kırıcısı, marangoz, taş yontucusu, sucu, rençber ve gemi tayfası vardı.

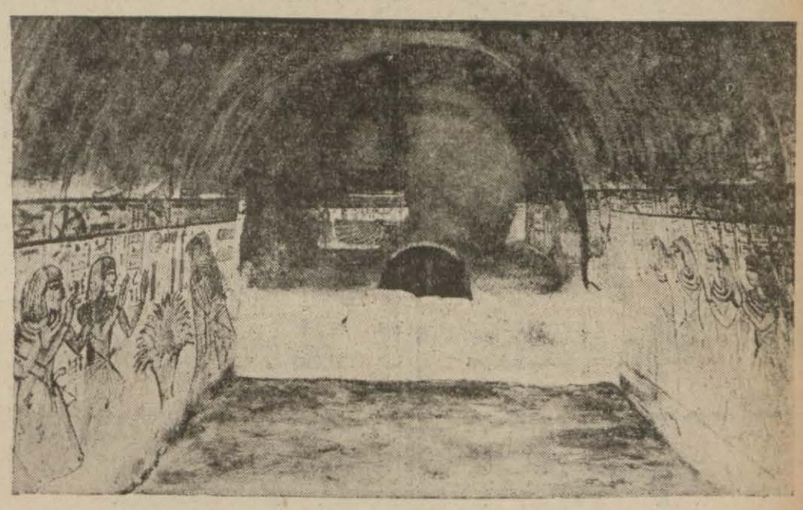

Mısırda Firavun mezarının içi

Hükümdar Sebekemsafın altında ebedî uykusunu uyuduğu ehramı kolaylıkla bulduk. Halbuki o ehram soymağa karar verdiğimiz diğer büyüklerin ehramına hiç te benzemiyordu. Ellerimize bronz aldık. ve taşları oymağa başladık. Bir müddet sonra ehramın içine girmiştik. O zaman ellerimize yanar lâmbalar aldık. Büyük kapıdan geçerek hükümdarın ölüm salonuna girdik ve orada ölü mahzenine inen taş kapağı keşfettik. Onu kaldırdık. Aşağıda ilâ

Firavun Tutankamonun kayin pederinin başı

(Firavun) sırtüstü yatıyordu. Ayni şekilde arayarak hükümdarın zevcesinin tabutunu da keşfettik. Noubkhaosun mezarı mermerlerle örtülmüştü. Onu da açtık ve tıpkı hükümdar gibi arkaüstü uzanmış bulduk.

Onların iç ve dış tabutlarını açtık. Hükümdarın mumyası tıpkı bir cengâver gibi süslenmişti. Bir sürü nüshalar, tılsımlar ve altın ziynetler boynuna asılmıştı ve başı altın bir çemberle sıkılmıştı. Bu ne fevkalâde bir çemberdi. İç tabutun içi ve dışı altın ve gümüş kaplıydı. Mumya da altınla örtülmüştü. Tabutun üstüne çok kıymetli mücevherler takılmıştı.

Reis — Sadedden ayrılmayınız.

Haydud — Peki. Orada bulunan bütün altınları kopardık ve aldık. Hükümdarın muhterem zevcesi üzerinde de ne bulduksa aldık. Çünkü onun tabutları da Firavunun tabutları kadar süslü ve zengindi. Etraflarına dizilmiş olan eşya da ya gümüş, ya altın veya bronzdandı. Onları da aldık. Evet, ne bulduksa aldık ve hepsini aramızda paylaştık.

Reis — Bütün bunları nasıl naklettiniz?

Amenpanefer — Bir kayıkla. Çünkü Teb şehrine girmek için nehrin karşı tarafına geçmek lâzımdı. İşte bu fena oldu, görülmüş olacağız! Ertesi gün polis müfettişleri gelip bizi tuttular.

IX *uncu Ramses devrinde rüşvet*

(Diriler şehrinin) sağ sahilindeki polis müdüriyeti binasında beni nezaret altına aldılar. Fakat ben usulü bildiğim için komisere benim hisseme düşen altınlardan büyük bir kısmını verdim. O da beni serbest bıraktı. Ve bu son zamana kadar, hiç te rahatımı bozmadı.

***

Rüşvet verdikten sonra serbest bırakılan Amenpanefer yeniden arkadaşlarını toplamış ve gene böyle ehramlarda soygunculuk yapmakta devam etmiştir. Nihayet yakayı ele vermişler bir temiz dayak, sopa yemişler, işkence çekmişler. İstintak edilmişler.

Şimdi zamanımızda olduğu gibi mevkuflar hâdisenin geçtiği mahalle götürülerek orada da isticvab edilmişler. Tecrübeler yapılmış, nihayet muhakeme edilmişler ve karar Firavuna gönderilmiştir.

Papirüsün dördüncü yaprağında buna dair tafsilât vardır.

Meselenin sonu pek muhtemeldir ki sekiz haydudun idamile neticelenmiştir. O zamanlarda Firavun mezarlarında yapılan soygunculuk, kabahatin ve küfrün en affedilmezi sayılırdı.

Bu sekiz haydudun istintak dosyesi bu Papirüsler Teb şehrinin polis müdürüne yollanmış, böyle asırlardan sonra da işte bir âlimin eline geçmiştir.

Milâddan 1126 sene evvel de zamanımızda olduğu gibi işsizlik, sefalet dolayısile soygunculuk olduğu ve küçük Staviskilerin altın mukabilinde namuslu memurları kandırdıklarını gördükçe «zaman kötü zaman» diyenlere hak vermememize imkân kalmıyor.

Dünya hiç değişmemiş ve hiç de değişmiyor.

Mısırda Ehramlar ve Sfenks

Suadiyede sesli sinema

Anadolu sahilinde yeni bir âlem yaratan ve hayat uyandıran Suadiye plâj ve kazinosu, o havali halkının mühim bir ihtiyacını da düşünerek müessesede sesli sinema kurmağa karar vermiş ve henüz Türkiyede emsali bulunmıyan son model bir makine getirtmiştir. Makine yerine konmak ve teçhizatı tamamlanmak üzeredir. Kazino idaresi müşterilerinden ayrıca sinema ücreti almıyacağı gibi meşrubat fiatlerini de artırmıyacaktır.

Ekonomi

Zonguldak Sömikok fabrikası

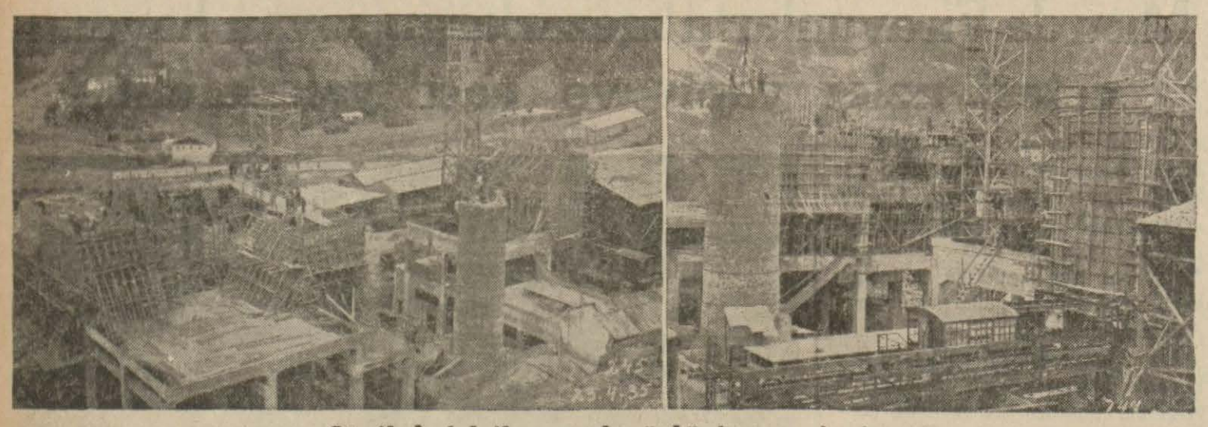

Sömikok fabrikasının bugünkü inşa vaziyeti

Fabrika yılda 55 bin ton sun'î antrasit, beş yüz ton da muhtelif yağ istihsal edecek

Ayni zamanda kimyevî mahrukat fabrikası olan müessese şimdilik 20 fırın üzerine yapılmaktadır

Zonguldak (Hususî) — General İsmet İnönü hükûmetinin sanayi programı mucibince muhtelif mıntakalarda müteaddid fabrikanın inşaatı devam ederken Zonguldakta da (Sun'i antrasit - Türk antrasit) fabrikasının inşaatı ilerliyor.

Bu fabrika üç ay sonra tamamile bitecek ve çalışmağa başlıyacaktır.

Bu fabrika üç ay sonra tamamile bitecek ve çalışmağa başlıyacaktır. Fabrikanın vazı esasını yapan kıymetli Başbakanımız İsmet İnönü fabrikayı bizzat açacağını da vadetmiş olduğundan ağustos içinde Başbakanı bir defa daha Zonguldakta karşılıyacağız demektir.

Bu tarihin kıymetli Cumhurreisimiz Atatürkün ilk Zonguldağı şereflendirdiği 26 ağustos tarihi olması çok kuvvetle muhtemeldir.

Her bastığı yere refah ve saadet götüren Ulu Önderimizin ve yüksek Başbakanımızın iktısadî ve sınaî bütün teşebbüsleri kömür havzamızın yükselişine müncer olmaktadır.

Türkiyemizde yapılan demiryolları fabrikalar, ticareti bahriyemizin inkişafı, herşey, her teşebbüs havzanın itilâsına bir sebeb ve bir vesiledir.

Türk antrasit fabrikası da bu cümledendir. Bu fabrika müstahsalâtile yalnız haricî piyasaya verdiğimiz yüz binlerce liranın memleket dahilinde kalmasını temin edecek bir kıymet olmakla kalmayıp kömür havzamızın istihsalâtını da artıracak, ve bu suretle hem istihsalde çalışan Türk işçisine bir kazanc membaı olacak, ve hem de bu istihsalde kullanılan malzeme bedelleri memleketin muhtelif mıntakalarında iş yaratacaktır.

Zonguldak Türk antrasit fabrikası senede 73 bin ton huy - madenkömürünü işliyecek ve bundan 55 bin ton Türk antrasiti - sun'i antrasit elde edilecektir. Bu antrasiti elde ederken senede 3200 ton ham katran çıkacak ve bu ham katran tasfiye olunmak bundan 72 ton orta kalınlıkta yağ, 216 ton hafif yağ çıkarılacak, geri kalan katran asfalt yapmakta kullanılacaktır. Bunlardan başka senede 500 ton tayyare benzini elde edilecektir.

Hasıl olan asfaltın taktiri daha ileri götürüldüğü takdirde naftalin, kreüzöl, briket imaline mahsus küsbe istihsal olunacaktır.

Fabrika günde yirmi sekiz bin metro mikâb havagazi istihsal edecek ve bunun yirmi dört bin metro mikâb miktarını fabrikasının işlemesinde, bakiyesini de diğer sahalarda kullanacaktır.

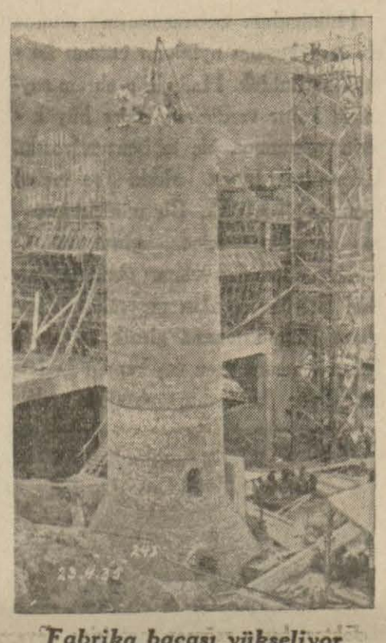

Fabrika bacası yükseliyor

Zonguldak Türk Antrasit fabrikası dünyanın en modern ve en mütekâmil bir fabrikası olup bu fabrika ayni zamanda da yanıcı kimyevî maddeler istihsal eden bir (Kimyevî Mahrukat fabrikası) dır. Bu fabrika halen yirmi fırın ile yapılmakta olup atiyen lüzum görüldüğü halde yirmi fırın daha ilâve edilerek bugünkü istihsalâtını bir misline çıkaracak kuvvettedir.

Fabrika beynelmilel ilim dünyasında yapılmakta olan etütleri takib edecek kuvvet ve kıymettedir.

Memleketimizde henüz petrol bulunmadığı cihetle memleketin mayi mahrukat ihtiyacından velev pek cüzi miktarını olsun istihsal edecek vesaite malik olmanın kıymet ve ehemmiyetini tafsil etmek zaiddir.

Memlekette mahrukat için odun yerine maden kömürü istimalinin taammümü isteniyor ve zaman, zaman orman istihsalâtımızı imha eden bu itiyattan memleketi uzaklaştırmak çareleri aranıyordu.

Fakat maden kömürünün; evlerde; istihsal edildiği gibi istihlâk edilmesi hem fennen ve hem de iktisaden mümkün olmadığından sıhhate muzır olan ham kömüre rağbeti uyandırmak tabiî imkânsız kalmıştı.

Türk antrasiti evlerimizde dumansız mahrukat bulundurmak imkânını temin edecek, orman mahsulâtımızı harab olmaktan koruyacaktır.

R. C.

Bigada bir irfan müessesesi

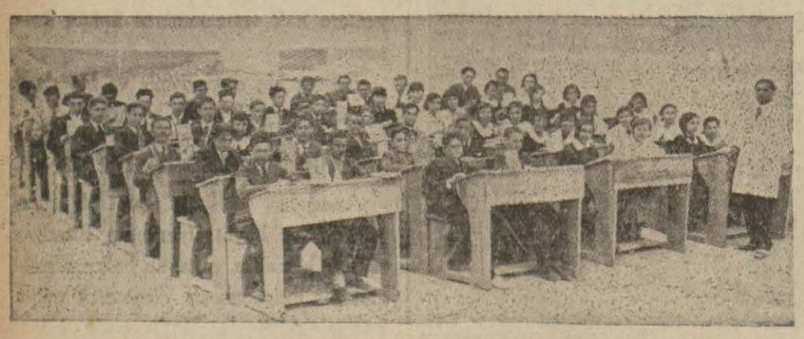

Biga (Hususî) — Bu sene iki yaşını bitirecek olan Biga İkmal mektebine (140) dan fazla talebe devam etmektedir. Mektebin memlekete temin ettiği fayda gözle görülecek, elle tutulacak kadar açıktır. Bu irfan müessesesinin değerli muallimleri talebeye irfan feyzini vermekte muvaffak olmaktadırlar.

İkmal mektebi talebesi her zaman nazara çarpmaktadırlar. Gönderdiğim resim ikinci sınıf talebesini ve biyoloji tatbikatında göstermektedir.

Manifaturacılar

2255 numaralı tarifeden şikâyet ediyorlar

Şehrimizdeki manifatura ithalât tacirleri gümrük idaresine mühim bir müracaette bulnmuşlardır. Bu müracaati evvelâ Gümrükler Umum Müdürlüğü tetkikat müdürü Mustafa Nuriye yapan manifatura tacirleri ayni müracaati Bakanlığa da yapmaktadırlar.

Manifaturacılar bu müracaatlerinde yeni yapılan 2255 numaralı tarifenin pamuklu emtianın gümrük kıymetleri tezyid edilerek yapılan esaslı değişikliklerin gümrük idaresile tüccar arasında daima anlaşamamazlıklar çıkmasına sebeb olduğunu öne sürmüşler ve yeni tarifenin tatbikatının imkânsız olduğunu bildirmişlerdi. Bu iddiaya göre gerek tüccar, gerek gümrük memurları bir beyanname bile yazamıyacak vaziyete düşmüşlerdir. İthal edilen kumaşların iplik adedi ve dönemeç noktaları üzerinde mütemadiyen ihtilâflar çıkmaktadır.

Diğer taraftan yeni ticaret anlaşmaları ve kararnameler dolayısile manifaturacılar kendilerini bir çıkmaza girmiş vaziyette görmektedirler. Bu yüzden de tüccar müşkülâta ve zararlara girmektedir.

Liman idaresi Ekonomi Bakanlığına geçti

Dün Ankaradan gelen bir habere göre İstanbul Liman idaresinin bir hazirandan itibaren Ekonomi Bakanlığına devri takarrür etmiştir.

Eski İstanbul Liman şirketi bir umum müdürlük halinde tamamen bir devlet idaresi haline getirilirken bu umum müdürlük muvakkaten Finans Bakanlığına raptedilmişti. Fakat muvakkat olan bu şekil dolayısile İstanbul limanının inkişafı için düşünülen program Ekonomi Bakanlığı tarafından hazırlanmakta idi. Bu itibarla İstanbul limanı umum müdürlüğünün Ekonomi Bakanlığına devri beklenen bir mesele idi.

Maamafih şehrimize bu habere dair yeni bir tafsilât gelmemiştir.

Döviz takyidatına dair mühim bir tamim

Maliye Bakanlığı döviz takyidatı hakkında bir tamim yapmıştır. Bu tamim şu hükümleri taşımaktadır:

1 — Ecnebi memleketlere yapılacak seyahat masraflarının serbest dövizlerile bir aydan fazla sürecek seyahat masrafları için döviz verilmiyecektir.

2 — Yunanistan, Suriye ve Romanya gibi yakın memleketlere yapılacak seyahatler için 100 liradan fazla döviz verilmiyecektir.

3 — Memleketimizde çalışan ecnebilerin dışarı memleketlerde bulunan ailelerine yollıyacakları paralar için 100 liradan fazla döviz verilmiyecektir.

4 — Kendilerile klering mukaveleleri yapılmış memleketler klering hükmüne tâbi olacaklardır.

Odalar kongresine rapor

Ticaret Odası idare heyeti dün de toplanarak Odanın Ankarada toplanacak Odalar kongresine gönderilecek raporların müzakeresini bitirmiştir. Raporlar bugün Oda meclisi azasına tevzi edilecektir.

Türkofis müşaviri

Bir müddettenberi şehrimizde bulunan Türkofis müşavirlerinden Naci dün akşam Ankaraya hareket etmiştir.

POLİSTE

Kıskanç bir koca karısını yaraladı

Zavallı kadın kanlar içinde hastaneye kaldırıldı

Dün kıskanclık yüzünden, Eyübde bir kocanın karısını bıçakla yaralamasile neticelenen kanlı bir hâdise olmuştur.

Bir müddettenberi karısı Gülsümün başka erkeklerle münasebetinden şüphelenen Nazım dün öğleden sonra kadının çalıştığı Fesane fabrikasının kapısında karısını beklemiş ve kadın fabrikadan çıkınca önüne geçmiştir. Burada karı koca arasında kısa süren bir münakaşa olmuş, bu sırada Nazım fevkalâde hiddetlenerek kadının gırtlağına yapışmış ve koynundan çıkardığı bıçakla Gülsümü başından, kolundan ve bacağından yaralamıştır. Kadın kanlar içinde yere yuvarlanmış, erkek kaçmağa başlamıştır. Hâdiseyi duyarak yetişen zabıta kıskanc kocayı yakalamış, kadın da fabrika dispanserine kaldırılmıştır.

Hırsız hamallar yakalandı

Tahmil ve tahliye şirketi amelelerinden Ali oğlu Ahmed, Abidin, Hüseyin, Hasan dün Galatada rıhtıma bağlı duran Ankara vapuru ambarından balyaları parçalıyarak bazı mallar çalmışlar, salon kapısından çıkarlarken polis beşinci şube memurları tarafından yakalanmışlardır.

Venedik konferansı bitti bir tebliğ neşredildi

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Tuna misakına ilgilenmelerini istemekte idi.

Roma konferansının yeniden silâhlanma meselesini tetkik etmesi muhtemel görünmemektedir. Buna karşılık, İtalyanın, Roma konferansından sonra, hususî bir konferansın toplanarak bu meseleyi tetkik etmesini teklif etmek mes'uliyetini üzerine alacağı söylenmektedir.

Macar meselesi hakkında İtalyanın takınacağı tutumun diğer hükûmetleri hiçbir zor altına koymıyacağı temin edilmektedir. Zannedildiğine göre, ademi müdahale misakının maksadı, ecnebi propagandası tesirile rejim değişikliklerine karşı Avusturyanın istiklâlini korumaktır. Böyle bir hal çaresinin, Habsburgların tahta çıkmalarını güçleştirecek küçük andlaşmanın dileklerine uygun bir durum meydana getireceği zannedilmektedir.

Ekonomik meselelere gelince, Avusturya ile İtalyanın, Macar buğdayı satın almaları hakkındaki anlaşmaları yenileştirdikleri söylenmektedir.

Macaristanın noktai nazarı

Peşte 7 (A.A.) — Pek büyük güçlüklere rağmen, Macaristanın, Venedik konferansında, son hadde kadar fedakârlıklarda bulunmuş olduğu zannediliyor. Küçük Antantın da Tuna konferansında ayni fedakârlığı göstereceği ümid edilmektedir.

Bu ana kadar resmen teeyyüd etmiyen istihbarata nazaran şayed alâkadar devletler Trianon andlaşmasının hududlara müteallik ahkâmından bazılarını ileride tadil etmek imkânını bağışlıyan Cenevre andlaşmasının 19 uncu maddesini tanıyacak olurlarsa, Macaristan, Roma konferansı esnasında muahedelerin tadili meselesini ortaya atmıyacaktır.

Bir konferans daha!

Venedik 7 (A.A.) — Royter muhabirinden: Venedik ve yahud ki Viyanada yeni bir konferansın toplanacağı ve buna M. Benes, Titulesko, de Kanya ve belki de M. Suviçin iştirak edeceği tahmin ediliyor.

Roma 7 (A.A.) — Küçük Antant dış bakanları Tuna konferansı açılmazdan önce, sıra ile Romaya geleceklerdir.

Almanya Yugoslavyadan tütün alıyor

Alâkadar mahafile gelen malûmata göre Yugoslavya tütün rejisi murahhaslarile Alman tütün sanayii mümessilleri arasında Berlinde devam eden müzakereler neticelenmiştir. Bu müzakereler neticesinde Hamburgdaki Rumstma ve Bremendeki Brikman firmaları Yugoslavyadan 1,250,000 kilo tütün alacaklardır. Bu satışlara aid mukaveleler imzalanmıştır. Satılacak tütünler cenubî Sırbistanın 931-932 yılları ve Hersekle Dalmaçyanın 933 yılı mahsullerindendir. Bu mukaveleler ile Yugoslavya Almanyaya ilk defa tütün satmış olmaktadır. Yugoslavya satacağı bu tütünlere mukabil Almanyadan sanayi malzemesi alacaktır.

Istanbulu güzelleştirmek için

Dolmabahçeden Cumhuriyet meydanına bulvar...

Bunun için yapılacak şey boş birkaç arsayi acele istimlâk etmekten ibarettir

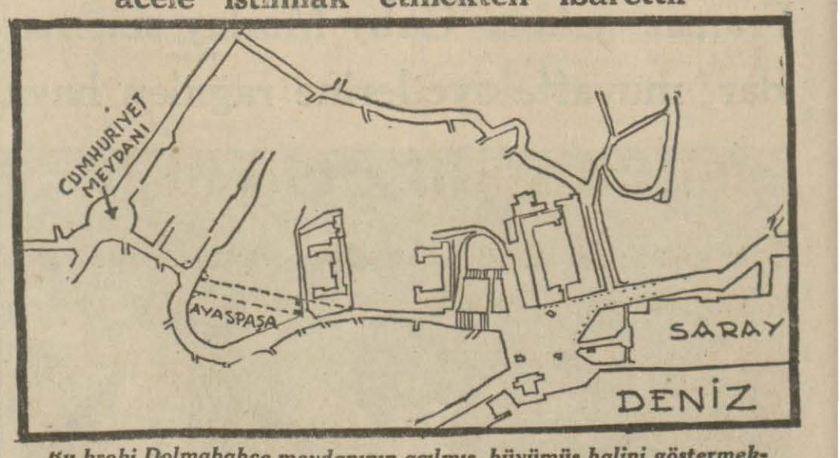

Bu kroki Dolmabahçe meydanının açılmış, büyümüş halini göstermektedir. Ayaspaşadaki noktalı çizgiler yeni açılabilecek yolu, siyah yerler bu yola çıkan apartıman engellerini göstermektedir.

Dolmabahçe meydanının paradan ziyade çevirim, yönetim (idare) ile pek az zamanda çok güzel ve koca bir alan olabileceğini evvelki günkü kroki ve yazıdan anladık. Bu meydandan ayrılan biri deniz, beşi kara yolu olmak üzere altı yoldan şimdilik en önemlisi (mühimmi) Taksime, Cumhuriyet meydanına çıkan, Gazhane yokuşu - Gümüşsuyu caddesi yoludur. Sarayı, Boğaziçinin yakın yerlerini bir sözle şehrin alt kısmını merkeze en kestirme bağlıyan ve çok işlek olan bu yol önemi nisbetinde pek bakımsızdır.

Halbuki burası azcık çalışma ve bugünkü belediye bütçesi içindeki yol tahsisatile bir iki ay içinde inanılmıyacak kadar değiştirilebilir. Genişler ve düzelir.

Yol daha şimdiden genişçedir. Fakat Ayazpaşaya kadar yalnız ortası parke taşı döşelidir. Kenarları, yaya yerleri hep arnavud kâldırımıdır. Bundan dolayı yaya gidenler de, otomobil, kamyon ve arabalar da hep ortadan gitmek zorluğunda olduğu için geniş olan yol daracık gibi geliyor. Parke taşlarını yolun kenarlarına kadar genişletmekle Taksime kadar oldukça geniş, şehrin en önemli caddelerinden biri elde edilmiş olur.

Tehlikeli üç yer

Bu yolun çok tehlikeli üç dırseği vardır:

Birincisi — Dolmabahçe meydanından Gazhane yokuşuna saparken rastlanan daracık yol ile sivri köşedir. Tütün deposu kalkarsa burası kendi kendine düzelir. Tütün deposunu kaldıramıyacaksak hiç olmazsa, bir işe yaramıyan avlu duvarını depo hizasına almak bir gün geri bırakılamıyacak işlerdendir.

İkincisi — Gazhane yokuşunun sola sapıp Mühendis mektebi önüne çıkacağı dirsektir. Burada çok kaza olmuştur ve böyle kalırsa daha çok olacaktır. Kazalara sebeb boş toprak tepesidir. Belediye, kamyonları ve amelesile bir haftada bu tehlikeli köşeyi ortadan kaldırabilir.

Üçüncüsü — Mühendis mektebi önündeki ve bütün mekteb boyunca giden güzel sed ve taraçanın bitip yola indiği dirsektir. Zaten burada dar olan ve birdenbire sağa sapan yol sed köşesinin çok dışarıya çıkmış bulunmasından dolayı büsbütün darlaşmış ve tehlikeli bir şekil almıştır. Mekteb idaresine rica edilirse bu köşeyi içeri alacaklarını ve burasını genişleteceklerini kuvvetle umarım.

Şimdi cadde sonra bulvar

Dolmabahçeden Cumhuriyet meydanına giden ve geniş bir cadde şekline kolayca konabilcek olan bu yol şimdiden plâna çizilirse en kolay elde edebileceğimiz bir bulvar haline getirilebilir.

Dolmabahçe meydanı açılınca, tütün deposu ortadan kaldırılınca basamaklı olan dik kestirme kısım kendi kendine bir bulvar parçası olarak dosdoğru meydana inecektir.

Sağa dolaşan otomobil yolu olan Gazhane yokuşu de hep boş bir yamaçtan geçtiği için basamaklı yola birleştiği noktaya kadar yamacın sırtından giden bir bulvar olması ancak zaman meselesidir. Hiçbir istimlâk yoktur.

Bu iki bulvarın birleştiği veya isterseniz ayrıldığı noktadan Gümüşsuyu hastanesi nihayetine kadar yolun sağında Mühendis mektebi ve hastane bahçesi olarak beylik malı vardır. Solunda daha apartıman olmamış ve bozulmamış eski evler vardır. Bütün bu evlerin arkası düz ve boş bahçelerdir. Burada yeniden ev yapılma iznini vermeden bu bulvarın genişliğini gözönünde tutmak lâzım.

Bunu, bu bulvar imkânını şimdiden düşünmezsek bir daha düzelemez, Amerikalı şehir mütehassısının dediği gibi, bir şehir namına cinayet işlemiş oluruz.

Bulvar için, Gümüşsuyu hastanesinden, boş Ayazpaşa mezarlığı için - den jandarma karakoluna doğru bir yol açmak, jandarma karakolunu kaldırarak Cumhuriyet meydanını hemen hemen dosdoğru bir bulvarla Dolmabahçe alanına bağlamak lâzımdır.

Gümüşsuyu hastanesinin iğrilik yapan duvarı Mühendis mektebi yönetinde (istikametinde) kesersek cadde doğruca boş mezarlık arsasına çıkar. Lâkin tam bu noktada önümüze kışla gibi bir apartıman çıkar. Şu kadar ki bu apartımanın iki tarafında da boş arsa vardır. Bu arsaları bir dakika kaybetmeden belediye namına elde etmek son kalan çare ve ümiddir. Karakolu yıkarak mezarlık arsasından geçireceğimiz yeni cadde burada, şu boş arsalardan geçecek, apartımanı araya alacaktır. Paramız olunca apartımanı istimlâk ederiz, ve Cumhuriyet meydanı - Dolmabahçe bulvarını dosdoğru indiririz.

Bir tek engel

Cumhuriyet meydanı - Dolmabahçe bulvarına bugün bir tek engel vardır. Bir apartıman. Yanına bir tane daha yapılıyor. Son ümid olan arsalardan biri gidiyor. Bu bulunmaz yerler için bulunmaz, eşsiz bir bulvar geçirebilmek maksadile bugün acele istimlâk edilecek yalnız bu arsalardır. Şimdilik başka hiçbir tehlike yoktur. En büyük önemle (ehemmiyetle) belediyemize rica edelim. Bu arsalara apartıman yaptırmamak için ne lâzımsa gün, dakika geçirmeden yapalım. Yapmazsak ziyanımız, çok, pek çok, milyonlardır.

V. BİRSON

Adanada yapılan mektebliler bayramı

Adana «Hususî» — Mektebliler bayramı şehrimizde çok iyi geçti. Çocuklarımızın daha serbest eğlenebilmeleri için orta tahsil talebesile ilkmekteb talebesi birer gün aralıkla ayni yerde bayram yapmışlardır. Bayramın yapıldığı yer, Seyhan kenarında ve şehre beş altı kilometro uzaklıkta Dilberler Sekisidir. Bayram büyük bir neş'e içinde geçmiştir. Gönderdiğim resim Kız Lisesi talebesini bayramda yemek yerken göstermektedir.

Beyaz yeniden Kartalın dirilişi

— 2 —

Polonyanın en büyük istinatgâhı gencliktir

Leh gencinin tarifi - Gencler arasında Yahudi düşmanlığı - Genclik ve Mareşal Pilsudki

Kız ve erkek talebe bir geçid resminde

Vaşovanın en büyük sinemalarından birinde bir gün, yerli bir filim seyrettim. Adı: «Mlody Las» «Taze Filizler» di. Geniş salonu hınca hınç dolduran seyirci kalabalığı, halkın mevzua atfettiği ehemmiyeti gösteriyordu.

Vak'a 1905 tarihinde, yani Çarlık Rusyasının hakimiyeti el'an baki iken, Varşava liselerinden birinde geçiyordu. Gizli yerlerde toplantılar yapan genc talebe, Petersburgdan gönderilmiş olan muallimlerine karşı isyan ediyorlar, ateşin nutuklar dinleyorlar, ihtilâl şarkıları söylüyorlar, zalimlerin boyunduruğunu silkip atmağa hazırlanıyorlardı. Bunların aralarında, yurd uğrunda can vermeğe hazır kızlar da vardı. Günün birinde, bu gizli tertibat zabıtaya aksediyor, talebeden bazıları Sibirya yolunu tutuyorlar, fakat böyle iken, ihtilâl komitesi gene dağılmıyordu. Nihayet, büyük gün geliyor, Varşavada ihtilâl kopuyor, talebe, Leh millî şarkılarını söyleyerek sokakta halk ile kucaklaşıyorlardı...

Bu basit mevzu, sinemayı dolduran halkı heyecandan çıldırtacak gibi olmuştu. Koca bina, kopan alkış tufanından adeta sarsılıyordu. Zira, Polonyanın gençliğe karşı saygı, sevgi ve güvenci çok büyüktür. Nasıl olmasın ki, Polonya gibi, daha düne kadar yabancı hâkimiyet altında, ulusal hüviyeti hemen hemen silinmiş olan bir ülkenin, yaşlı ve olgun insanlarında kâfi derecede azim ve inanç bulmak güçdür. Kimi, Rusların ezici zulmü, kimi Almanların hasin idaresi, kimi de Avusturyalıların iki yüzlü idare siyasası altında ve bu üç devletin kendilerine zorla aşılanan kültürlerile yetişmiş olan eski insanlarla, mütecanis bir millet nasıl teşkil edilebilirdi? Birbirine zıd üç tarz terbiye almış kimselerin ergeç nifaka düşmeleri ve müşterek gayeden uzaklaşmaları tabiî olacağına göre, Polonya, muhtaç olduğu vahdeti ancak bundan sonra yetişecek nesillerle tamamen temin edecektir.

Bu hakikati iyice anlıyan hükûmet, bunun içindir ki, yarınki Polonyayı yetiştirmek için titiz bir itina ile çalışmaktadır.

Varşava, Krakov, Vilno, Poznan Üniversitelerinde okuyan 50,000 den fazla talebe vardır. İki sene evveline gelinceye kadar bu Üniversiteler tamamile müstakildi. Gencler, hükûmetin, memleket için zararlı gördüğü bazı taşkınlıklar, coşkunluklarda bulundular. Üniversitelerin istiklâli, kısmen ellerinden alındı. Fakat bu, gençliğe karşı bir itimadsızlık manası tazammun etmez. Hükûmet, bunu, vatanî bir maksadla yapmıştır. İstememiştir ki, gençliğin fevrî heyecanı yüzünden, yurddaşlar arasına zamanla kökleşebilecek bir husumet girsin. Filvaki, bu inzibatî tedbirleri almak hususuna hükûmeti icbar eden hâdiselerden biri ve belki de en mühimmi, talebe arasında başgösteren Yahudi düşmanlığı olmuştur. Yahudi gencleri, Üniversitelerdeki talebe mevcudunun yüzde seksenini teşkil ederler. Bilhassa Tıb ve Hukuk Fakültelerine devam edenlerin çoğu Yahudidir. Öbür talebe bunu çekememektedir. Bahusus, Yahudi mezhebi, ölülerin teşrih masasında parçalanmalarına izin vermediğinden, hıristiyan talebe, Yahudi arkadaşlarının, mütemadiyen hıristiyan ölüleri üzerinde ders görmelerine tahammül edemiyorlar. Sonra, iddialarına şunu da ilâve ediyorlar:

— Yahudiler, mademki umum Polonya nüfusuna nazaran sekizde bir nisbetindedirler, Üniversiteye de o nisbette devam etmelidirler!

Fakat itiraf etmelidir ki, bu hususta, kabahat Yahudilerde değildir. Polonyalılar, kibirli, azametli insanlardır. Âmme hizmetlerine, uzun zaman tenezzül göstermemişlerdir. Hekimlik, avukatlık, eczacılık, kimyagerlik, dişçilik gibi serbest meslekleri hakir görmüşlerdir. Onlar, malikânelerinde tenbel bir hayat sürerken, yahud ki zabitlik, memurluk gibi meslekleri daha şerefli sayarken, ötede boş bıraktıkları yerlere hep Yahudiler heves etmiş, Yahudiler dolmuştur. Hâlâ bugün, Polonyanın en sayılı profesörleri hemen bütün Yahudidir.

Şimdi akılları başlarına gelen hıristiyan Polonyalılar, işte bu gayritabiî vaziyeti değiştirmek istediklerinden, fakültelerde, yukarıda bildirdiğim cereyan hasıl olmuştur.

Ancak, hükûmet, bütün yurddaşları kanun nazarında bir tanıdığı için, talebenin, hakka ve kanuna uymıyan şiddetli tedbirlerine meydan vermiyecek mukabil tedbirler almıştır.

Polonya gencliği, heyecanlarında bazan ifrata varmakla beraber, vatanperverdir. Hepsi, «Mareşal» a karşı beslenilen, tapınma derecesindeki sevgide birleşirler. İhtiyar asker, onların nazarında dirilen yurdun bütün mukaddesatını temsil eder. Pilsudskinin şahsında bütün medenî erdemler toplanmıştır. 3 mayıs bayramında, kızlı erkekli, binlerle gencin, Belveder sarayının önünden geçişlerini görmeli. O binlerce gözün içinde, sarayın hizasına geldikleri vakit, sezilen duygu, sözle, kalemle ifade edilemez. Bu, istikbalin, kendisine varlık temin eden maziye karşı, itimad, minnet, saygı ve sevgi duygusudur.

Genclik, kendinden önceki nesillerin mensubları gibi değil, yüzde yüz Polonyalıdır. Emperyalist emeller beslemez. Yurdunun hududlarını kendisine kâfi görür. Lâkin, ulusal varlığını, ulusal hüviyetini son derece kıskanır. Evinde, eski esaret devrinden arta kalmış bir alışkanlıkla, rusça veya almanca konuşulmasına tahammül edemez. Bununla beraber, yurdunda misafir bulunan yabancılara karşı da müsamahakârdır. O da bir şartla: Polonyaya ve Polonyalılara hürmet göstermek!

Polonya gencleri kanaatkârdırlar. bir talebe, ayda 40 zloti (bizim para ile 980 kuruş) ile geçinir. Bunun 24 zlotisi yemek parasıdır. 13 zlotiye de, döşeli bir oda bulur. Ekserisi saati bir veya iki zlotiye (24 veya 48 kuruşa) hususî ders verirler; yahud ki sabahları ötede beride çalışırlar. Zira fakültelerde dersler öğleden sonradır. Fukara talebe için yardım sandıkları vardır. Bunlar para ve yahud ki yemek biletleri dağıtırlar.

Sporculuk, gencler arasında pek ziyade revac bulmuştur. Müteaddid kulübler vardır. Buralarda, sağlam, gürbüz yetişmek için ne lâzımsa, ihmal edilmez. Senenin dokuz ayı kış, üç ayı da sonbahar olarak geçen, kışın soğuğun derecesi vasatî nakıs 30 a inen, öğleden sonra saat üç buçukta gece olan bu memlekette, sporla jimnastik verem vak'alarını ehemmiyetsiz bir raddeye indirmiştir.

Ercümend Ekrem TALU

Küçük Nikolu hâlâ bulamadılar

Maznun Soklayden de bir netice çıkmadı

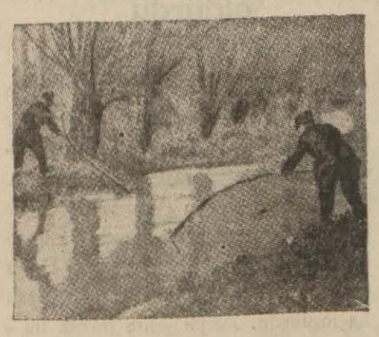

Nehirde sopa ile cesed arıyorlar

Paris 5 (Hususî) — Esrarengiz surette kaçırılan Nikol ismindeki çocuk hâlâ bulunamamıştır. Hâdiseden sonra tevkif edilmiş olan Soklay ismindeki delikanlının bu vak'adaki esrarı aydınlatacak yegâne şahıs olduğuna, tahkikat hâkimi kanaat getirmiştir.

Şoman tahkikat hâkimliği birçok şahitler dinlemiş ve Soklay ile karşılaştırmıştır.

İlk dinlenen şahid, Soklayın, çocuğun kaçırıldığı gün saat birle 3 buçuk arasında yemek yediğini iddia ettiği bar sahibinin oğludur. Fakat bu adam Soklayın o gün barde yemek yemediğini ısrarla söylemiştir.

İkinci şahid Peryest isminde bir garaj makinistidir. Bu adam Soklayı cuma günü saat 19 raddelerinde ormandan döndüğü sırada gördüğünü ve başının açık bulunduğunu söylemiştir. Halbuki Soklay başında bir bere bulunduğunu iddia etmektedir.

Vak'a akşamı, Soklayı yakalamış olan jandarmalar da çağırılmış, ve bunlardan biri hakikaten suçlunun başında bir bere bulunduğunu söylemiştir. Soklayın ev sahibi Mada Metrye gene ilk ifadesinde ısrar etmiş, çocuğun kaçırıldığı akşam Soklayın saat 20,30 da eve geldiğini ve bir daha dışarı çıkmadığını tekrar etmiştir.

Şahidlerle karşılaştırıldıktan sonra tekrar hapishaneye gönderilen Soklay altı sahifelik bir muhtıra yazmış, şahidlerin ifadelerinde birbirini tutmıyan noktaları tesbit etmiş ve kendi lehindeki ifadeleri de işaret etmeği unutmamıştır.

Küçük Nikolün kaçırılmasında alâkası olduğunu söyliyen, sonra bu ifadesinin doğru olmadığını iddia eden Gislen ismindeki adam da sorguya çekilmiştir. Şoman adliyesi lüzum gördüğü takdirde maznunun oraya gönderilmesi ihtimali vardır.

Ispanya yumurtalarımızı kabul ediyor

Ankara 7 (A.A.) — İspanya hükûmeti nezdinde yapılan teşebbüsler neticesinde, bedelleri bloke edilmek şartile Türk yumurtalarının İspanya gümrüklerinden geçirilmesine müsaade edilmiştir.

Yeni ticaret anlaşması müzakereleri Madridde devam ediyor.

İngiltere uhdesine düşen vazifeyi yapacakmış

Londra 7 (A.A.) — Avam Kamarasında bir saylav Versay Andlaşmasile yad süel bir hale getirilmiş olan mıntakada Almanya değişiklik yaptığı takdirde İngilterenin Lokarno Andlaşmasına göre bütün silâhlı kuvvetlerile Fransaya yardım edip etmiyeceğini sormuş ve Sir Con Saymen şu karşılığı vermiştir:

«— Lokarno Andlaşması İngiliz teminatının ne gibi ahvalde yerine getirileceğini bildirmektedir. Stresa konferansından sonra neşredilen İngiliz - İtalyan beyannemesinde izah edileceği veçhile İngiltere hükûmeti Lokarno Andlaşmasında kendisine düşen yükümleri sadıkane bir surette yapmak niyetindedir.»

İtalya hükûmeti seferberlik yaptı

Habeşistana karşı tedbir alınıyor

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Musolini Raven, Palermo, Kuneo ve Forli faşistlerini seferber yapmış ve altı ay hizmetten sonra terhis edilmiş olan 1913 sınıfını geri çağırmıştır. Saloda sınıfının seferberliğile, 1911, 1913, 1914 siyah gömlekliler sınıflarının ilk iki fırkası seferber hale gelmiş bulunmaktadır. M. Musolini bu tedbirleri Habeşistana yapılan silâh sevkiyatına ve Habeş seferberliğine cevab olarak ittihaz etmiştir. Harekât müntazam bir şekilde cereyan edecektir.

Roma 7 (A.A.) — Saylavlar kurultayında M. Saverio, demiştir ki:

«İtalya bugün Habeşistan meselesini ortaya atmamış olsaydı, bunu yarın Avrupa yapmak mecburiyetinde kalacaktı. Çünkü Habeşistan, geniş topraklarında medeniyet işini kendi kendine başarmak gücünde değildir. Fransa ve İngiltere, İtalyanın, medenî acunu ve kendi ulusal şerefini korumak hususunda Habeşistanda başarmak istediği işin büyüklüğünü anlamışlardır.»

M. Saverio, Habeş - İtalyan anlaşmamazlığına bir son vermek gerekliğini ileri sürmüş, Habeşistan, işinin Afrikanın en ağır işi olduğunu söylemiştir.

Saylav, Habeşistanın bir devlet değil, esir kullanan ve yakın müstemleke devletlerine düşman bir kabile mecmuası olduğunu söylemiştir.

Napoli 7 (A.A.) — Merano vapuru dün akşam, Gavinyana fırkasına mensub subay ve 500 erle bir miktar da harb levazımı alarak, şarkî Afrikaya hareket etmiştir.

Kısmi seferberlik hakkında mütemmim malûmat

Roma 7 (A.A.) — hangi fabrikalar olduğu iyice anlaşılmış olan bazı Avrupa fabrikalarının Adisababaya çok miktarda silâh sevkiyatında bulunmaları, Habeş hükûmetinin seferberlik tedbirleri ittihaz etmesi ve Habeş İmparatorunun son zamanlarda söylemiş olduğu nutuk İtalyanın şarkî Afrikadaki müstemlekelerinin emniyetini zamân altına almak için bazı ihtiyatî tedbirler ittihazını zarurî kılmıştır. Bu sebebten dolayı Duçe Sabaudia de Cagliali fırkasile siyah gömleklilerin iki fırkasının seferber edilmesini emretmiştir. Palermo, Güena, Ravenne ve Porli siyah gömlekli taburları da seferber edilmiştir. Ana vatanın diğer cüzü tamlarını da harb halinde bulundurmak maksadile yalnız altı ay askerlik yapmış olan 1912 esnan erbabı da silâh altına çağırılmıştır. Bu tedbir dolayısile 1913 esnan erbabile 1911 ve 1914 esnan erbabı tamamen silâh altına alınmış bulunmaktadır.

Eritrede âli komiser ikinci yerli fırkayı seferber etmiştir. Halihazırda ikinci Sabaubia ismini alacak olan yeni bir fırkanın teşkiline ve siyah gömlekliler taburları vücude getirilmesine tevessül edilmiştir. Bütün bu icraat mutlak bir intizam ve ıttırad içinde cereyan etmektedir.

İngiliz dominiyonlarının telâşı

Londra 7 (A.A.) — Dominiyonlar Bakanlığını işgal eden başlıca meseleler, İngiliz - Japon münasebatıdır. İngiltere, mensucat rakabetine ve Japon filosunun inkişafı tehlikesine rağmen Japonya ile dostluğuna devam etmektedir.

Zehirli gazleri ilk keşfeden âlim

Alman profesörünün arkadaşı «Şimdi zehirli gaz yapmıyoruz. Maamafi istendiği kadar gaz yapmak on beş günlük iştir» diyor

Profesör Haber, Profesör Freundlih ve içinde ilk defa zehirli gaz yapılan enstitü

Pariste münteşir «İntrensigeant» gazetesinden:

«1915 nisanında boğucu gazler ilk defa olarak Almanlar tarafından kullanıldığı zaman, rüzgârların tesirile tekrar Alman siperlerine dönmüş ve orada binlerce kurban verdirmişti.

Boğucu gazların mucidi olan profesör Haberin karısı, bu hâdise üzerine yesinden ölmüş ve Dahlemdeki mezarlığa gömülmüştür.

Kendi icad ettiği silâhla gene Almanları öldüren ve karısının ölümünden sonra bir türlü teselli bulamıyan doktor, buna rağmen mesaisine devam etmiş ve öldürücü maddenin inceliklerini arayıp bulmak için çalışmağa başlamıştır.

***

Bu kadar insanın ölümüne sebeb olan zehirli gaz, Berlin civarında Dahlemde keşfedilmiştir.

Dahlem bahçeler içinde yapılmış şık villâlarla doludur. Asfaltlı yol üzerinden geçen nakil vasıtalarının sarsıntılarından uzak bir parkın ortasında Kaiser Wilhelm Enstitüsü görünür. Bu enstitünün salonlarında işliyen galvanometrelerin sarsılmaması şarttır.

İşte profesör Fritz Haber, amonyakın sun'i sentezini ilk bulan bu adam, İmparatorun kendisinden beklediği şeytanî icadı, insana rahatlık ve neşe telkin eden bu dekor içinde tahakkuk ettirmiştir.

Profesör mahviyetle:

— Benim yaptığım adaptasyondan ibaret. Bazı gazlerin zararlı hassaları olduğu herkesçe malûmdu, diyor.

Evet amma bu zararı tatbik edişe ne diyelim?

İkinci Guillaumeun 1911 de tesis edilen Kaiser Wilhelm Gesellschaftı himayesine alması acaba bu gizli emelle değil mi idi?

O tarihte, Amerikada Karneci Enstitüsü ile Rokfeller Enstitüsü tesis edilmişti. Bu iki hususî müessese, Amerikayı, fennî tetkikat bakımından dünyanın başta gelen memleketlerinden biri haline getirmişlerdir. Muhtelif ihtisas sahibi âlimleri sinesine toplıyan bu müesseseler, evvelce üniversitelerde yüksek tahsil ile bir arada yapılan bu tetkikatın, münferid yapıldığı takdirde çok daha istifadeli olduğunu, ilim dünyasına isbat etmişlerdir. Araştırıcının evsafı ekseriya bir muallimde bulunan evsafın taban tabana zıddıdır.

***

İki milyarderin Amerikada yarattığı şeyi, Almanyada vücude getirmek üzere, başlarında Von Harnackın bulunduğu bir takım münevverler, büyük sanayi adamları, bankerler, imparatorluğun yüksek memurları birleştiler. İmparator 38 azası bulunan bir Senat tarafından idare edilen şirkete mühim tahsisat verdirdi. Kaiser Wilhelm enstitüsünü profesör Haber ile birlikte idare eden ve müesseseyi bana gezdiren büyük âlim profesör Freundlich, o tarihte Almanyada 29 enstitü mevcud olduğunu ve bu enstitülerde, 500 kişinin en mükemmel tetkikat malzemesile çalıştığını söyledi.

Bundan yirmi beş sene evvel, Dahlemde kumdan başka birşey yoktu, bugün burası en harikulâde fen şehridir.

Münhasıran taharriyata tahsis edilmiş olan enstitü iki kısma ayrılır. Birisi profesör Haberin diğeri profesör Freundlichin kısımları. Haberin dairesini gezdirirken, profesör Freundlich bana dedi ki:

«— Enstitüyü baştan aşağı gezdiniz. Burada, Umumî Harbde boğucu gazler imal ettiğimiz doğrudur. Fakat siz de kendi gözünüzle gördünüz ki artık bu imalâtla meşgul değiliz ve miktarı ne olursa olsun gaz imal etmeğe de niyetimiz yok. Bütün faaliyetimiz sadece ilim sahasına çevrilmiştir. Enstitümüz herkese açıktır. Yeni tetkikatı takib etmek üzere bizimle beraber çalışmak istiyen değerli ecnebi talebeye kapılarımız daima açıktır.

Bugün benim idarem altında çalışan yirmi üç talebe arasında üç Amerikalı, bir İngiliz, bir Japon, bir Yugoslav, bir de Rus vardır. Profesör Haberin yanında da ayni nisbette ecnebi talebe mevcuddur.

Profesörden ayrılırken tekrar boğucu gazlerden bahsettim.

«— Boğucu gaz yapmağa ihtiyacımız yok, dedi. Yalnız size şu kadar söyliyebilirim ki boğucu gaz formüllerinin hepsi mevcuddur ve her gün de artmaktadır. İcab ettği kadar boğucu gaz imal etmek için on beş gün kâfidir.»

***

Enstitüyü ziyaretim ve bu sözlerin teatisi, Hitler rejiminden evvel olmuştur. Acaba bugün dahi Dahlendeki âlimlerin hedefi, sadece ilim sahasında çalışarak ilme ve fenne hizmet etmekten ibaret mi?»

Boluda giydirilen yoksul yavrular

Bolu «Hususî» — Çocuk haftası münasebetile burada birçok yoksul **yavrular, Çocuk Esirgeme Kurumu** tarafından giydirilmiştir. Gönderdiğim resim sevindirilen yavruları bir arada göstermektedir.

Tarihten yapraklar

Babür Şah oğlunu kurtarmak için kendisi can vermişti!

Koca Hind İmparatoru, veliahdinin hastalığını nasıl üzerine alarak onu kurtardığını bütün safivetile kendisi anlatıyor

En büyük Türklerden biri de, kuşku götürmez ki, Babür Şahtır. Aksak Timurun dördüncü göbekte torunlarından olan Babür, anası Kutluk Nigârdan dolayı da Cengiz Han soyundandır.

Babür çok şeyler yapmış ve yapabilmiş adamlardandır. Kendine babasından küçük bir toprak ve mini mini bir taht kalmıştı. Yaşı o sırada pek küçük olduğu için düşmanlarının entrikalarına yenildi, baba mirasını elinden kaptırdı, serseri bir prens haline girdi. Artık ömrünü dağlarda ve çete reisliğile geçiriyordu. Fakat bu şerefsiz, ayni zamanda tehlikeli hayat, Babür için bir ders ve bir imtihan devresi teşkil etti. Yersiz ve yurdsuz prens o devre sonunda dünyanın en hatırı sayılır bir hükümdarı mevkiine geçti, Hindistanda muhteşem bir imparatorluk kurdu, çağdaşlarına değil, tarihe bile parmak ısırttı.

Babür için tarihçiler sekiz büyük meziyeti vardı, derler ve bunları şu suretle sıralarlar: Yüksek bir muhakeme, necib bir ihtiras, düşmanı yenmek melekesi, idare kudreti, milletini hoşnud etmek san'ati, dostunu ve düşmanını tatlılıkla oyalamak hüneri, asker yüreğine hâkim olmak kabiliyeti, adalete candan bağlılık. Bütün bu meziyetlere onun ince bir şair olmasını da ilâve ederler.

Bence Babürün en yüksek meziyeti doğru özlü ve doğru sözlü olmasıdır. Tercümeihallerini kendi kalemlerile yazan veya söyleyip yazdıran hiçbir hükümdar tanımıyorum ki bıraktığı eserde Babür gibi samimî olsun. Bu büyük Türk, hayatını yazarken yalnız doğruyu, gerçeği tasvir etmiş ve kendi günahlarını bile apaçık hikâye etmekten çekinmemiştir.

Babürname adını taşıyan bu eserin nekadar dürüst kaleme alındığını göstermek için birkaç fıkrasını örnek olarak alıyoruz: «Bir gün kayığa binip şarab içtik. İyice sarhoş olduk. Kayıktan çıkıp atlara bindik. Dörtnala gidiyorduk. Elimde bir meşale vardı. Kâh sağa, kâh sola yıkılıyordum. Sabahleyin böyle meşale ile geldiğimi söylediler. Haberim yoktu. Çadıra gelince kusmuştum.»

«Cuma günü Kâbilde şarab içmek için bir toplantı yaptım. O gün Dost Bey öldü. Baki Hizi kılıç vuruşmasında yenen bir adamdı. Baki Hîz, adından da anlaşılır, kadın gibi yaşamayı sever bir erkekti. Fakat bu huy, onun yiğit bir dost olmasına engel teşkil etmedi.»

Bu da bir başka parça:

«Kâbilde Menekşe bahçesine gidip havuzun kenarında içtik. Gece hamama gittim ve orada kaldım. Ertesi gün Terdi Beyle buluştum. Kendisine yüz lira verdim, şarab aldır da içelim, dedim. Küp küp şarab getirtti. İçmeğe başladık. Terdi Bey bana «Hölhöl Enike» sizinle beraber şarab içmek istiyor, dedi. Ben bir kadının şarab içtiğini henüz görmemiştim. «Pek iyi, getiriniz» dedim. Şahi adlı bir kalenderle rübab çalmasını bilen birini de getirttim. Çok iyi eğlendik. Ben kırk yaşımda içkiye töbe etmeği kurmuştum. Şimdi otuz dokuz yaşında bulunuyordum. Bu sebeble bir yıl daha içecektim ve çok içiyordum.»

İşte hayatını olduğu gibi yazmaktan çekinmeyen Babür, Hindistanı zaptetti, yıllarca ağır harbler yaptı, parlak zaferler kazandı ve İskenlerle Cengizin yalnız bir kıyısından seyrettikleri bu tarihî ülkede yaşıyacak bir devlet kurdu. Ayni zamanda Hindistanı güzelleştirmeğe çalıştı. Bu yoldaki himmetlerini kendisi nekadar çalımsız bir dille anlatıyor, bakın: «Hindistanda ırmaklardan başka akar su olmadığından bu memlekete kanallar yaparak hayat vermek, bahçeler açmak istiyordum. Büyük kuyular kazdırdım, bendler yaptırdım, havuzlar vücude getirdim, hamamlar inşa ettirdim, her tarafa ağaçlar diktirmeğe başladım. Bahçeleri karmakarışık olan bu memlekette mütenazır, güzel görünüşlü bahçeler yaptım ve bu bahçelerde güller, nergisler ve bütün çiçekler sıralandı.»

İmparator Babürün gençliği

Bu büyük adamın ölümü, eşsiz bir hâdisedir, inanılmıyacak bir garabettedir. Fakat kendisi yazdığı için inanılmak gerektir. Biz şu müsahabeye mevzu teşkil eden bu garibeyi gene o «XVI. asır Türk minyatürlerinden» nun kaleminden sütunlarımıza geçiriyoruz:

«Bedehşanda bulunan oğlum Hümayun, bana gelmek için yola düştü, birkaç gün içinde Ağraya yetişti. Geldiği gün anasile kendisini konuşuyorduk. Yüzünü görünce yüreklerimiz gül goncaları gibi açıldı, gözlerimiz aydınlandı. Şerefine ziyafetler verdim. Bir müddet beraber bulunduk. Sonra «Sünbül» e gitti. Orada altı ay oturdu ise de sıtmadan kurtulamadı. Kendisini kayıkla «Delhi» ye, oradan da Ağraya getirttim. Yapılan tedavilere rağmen hali fenalaştı.

Hocalar en kıymetli şeyimi feda edersem onun iyi olacağını söylediler ve meselâ son savaşlarımın birinde ele geçirip te Hümayuna verdiğim büyük elması sadaka olarak bir fakire bağışlamamı tavsiye ettiler. Onların öğüdlerine değer verdim. Fakat bir elmas parçasının en kıymetli şeyim olarak kabul edilmesini doğru bulmadım. İnsanların en çok kıymet verdikleri şey «hayat» tır. Ben hayatımı oğluma feda etmeliydim.

Bu düşünce ile Hümayunun odasına girdim, yatağının başından başlıyarak etrafında üç kere döndüm ve düzgün yüreğimin olanca temizliğile: «Oğlum, oğlum. Bütün ıstırablarını üzerime alıyorum» diye bağırdım. O sırada bana bir ağırlık, ona bir hafiflik geldi, yatağından doğruldu. Ben fenalık duymıya başladım, yatağa düştüm. Hemen beyleri, kumandanları çağırttım, Hümayuna sadakat yemini ettirdim ve kendisini tahta oturttum.»

Babürname bu satırlarla biter. Çünkü Babürün hayatı da bu hâdise ile bitmiş ve kapanmıştı.

M. Turhan TAN

Konya halkı kaçak et yiyor

Dükkânlarda 40 kurusa satılan eti kaçakçılar 20 kuruşa veriyorlar

Konya (Hususî muhabirimizden) — Konyada mezbahanın açılışı yenidir. Mezbaha açıldıktan sonra emniyetle satın alabildiğimiz et fiatlerinde de değişiklik olması tabii idi. Mezbaha vergileri ve masrafları dolayısile etin pahalılaşması burada et kaçakçılığını hayli artırdı. Bu kaçakçılarla daimî bir mücadele halinde bulunan belediye maalesef başa çıkamamakta ve kaçakçılık ta alabildiğine ilerlemektedir. Konyada oturanların %25 i ancak çarşıdaki kasablardan mezbahada kesilmiş hayvan eti alıyor. Üst tarafının yediği kâmilen kaçak ettir.

Kaçakçılar, belediyenin kasab dükkânlarına sokmak istediği yenilikleri ve faydaları bir türlü aklına sığdıramıyan eski kasab bozuntularıdır. Bunlar mezbaha dışında kestikleri etleri gene dükkânlar dışında satarlar. Fakat bu dış, belediye sınırı içindir. Hiç habeririniz olmadan, daha yatağınızdan kalkmamışken hafif hafif kapınızın vurulduğunu duyarsınız. Eğer alışmışsanız bunun kim olduğunu merak etmeğe lüzum görmez ve hatta kapıyı bile açtırmazsınız. Yok acemi iseniz telâşla yatağınızdan fırlar müjde veya bir felâkete işaret olduğunu tahmin edemediğiniz kapı çalıcısına koşarsınız. Sizi karşılıyan kaçak et satan şebekenin omuzu heybeli, kirli adamları olur. Çarşıda kırk kuruşa satılan etin kilosunu size yirmi kuruşa teklif ederler. Artık üst tarafı sizin bileceğiniz iştir. Fenni hiçbir kayid ve şarta tâbi olmıyan bu etlerden isterseniz alırsınız, isterseniz almazsınız. Kaçakçıların belli müşterileri konyada et yiyenlerin yüzde yetmiş beşidir. Şebekenin adamları bunların etlerini ya akşam, ya şafak vakti ve yahud da gecenin belli bir saatinde evlerine getirip teslim ederler.

Bunun önüne geçmek için her halde bu kaçakçılık şebekesine göz açtırmıyacak bir teşkilât vücude getirmek gerektir. Buna şimdilik maddeten imkân yok. Fakat kaçak etlerin satılma şekli yalnız bu değildir. Konyada kasablar çok dağınık bir halde, istedikleri yerde dükkân tutarak çalışırlar.

Bunlar arasında da sarfiyatının çoğunu kaçak etlerden yapanlar bulunuyor.

Belediyenin Türbe caddesinde geniş mağazaları olan bir binası vardır. Bu bina şimdi fennî surette ıslah edilerek bir kasab hali vaziyetine getirilecektir. Yapılan keşif bu binanın bu iş için müsaid olduğunu meydana çıkardı. Burada elverişli kasab dükkânları yapılacak ve kasablar burada dükkân kiralayıp san'atini yapmağa mecbur edilecek. Yeni kasab dükkânlarının zemini beton olacak, elektrik ve su tertibatı bulunacak, etlerin muhafazası, temiz kalması için her tarafı tel dolablı olacaktır.

Kasabların böyle bir araya getirilmesi kaçak et satılan kasab dükkânlarının kontrolunu kolaylaştıracağı için pek faydalı görülmektedir.

Kasab dükkânlarının tertemiz bir hale gelmesinin ayrı iyilikleri de tabiidir ki pek çoktur.

M. AYSEL

Bursada yapılan güreş müsabakaları

Bursa (Hususî) — Halkevi tarafından tertib olunan 935 güreş teşvik müsabakalarının ikincisi Millî sinemada çok kalabalık bir seyirci kütlesi önünde yapıldı. Son günlerde Bursadaki spor şubeleri içinde güreşçiliğe çok rağbet edildiği görülüyor.

20-30 çift güreşçimiz, güreş heyetinin nezareti altında devamlı surette çalışıyor.

Bu müsabakanın birincilerini bildiriyorum:

65 kiloda Akınspordan Hüsnü,
61 kiloda Acarspordan Rahmi,
66 kiloda İdmanyurdundan Hakkı,
72 Kiloda İdmanyurdundan Salâhaddin,
79 kiloda İdmanyurdundan Ahmed,
87 kiloda Acarspordan Hasan,

Hasan, ayrıca Balkan şampiyonu Hüseyin Memduhla bir gösteriş yapmıştır.

Hamal kavgası

Yağ iskelesinde hamal Selimle kolbaşı Bekir çalışmak yüzünden kavga etmişler Bekir, hamal Selimin karnına kuvvetli bir tekme vurarak ifade veremiyecek bir hale gelmesine sebeb olmuş, Selim Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmış, Bekir yakalanmıştır.

Genc bir kızın kahramanlığı

Kendisine tecavüz etmek istiyenlerden birini öldürdü

İzmir 7 (Hususî muhabirimizden) — Ödemişin İğdeli köyünden 17 yaşında Mehmed kızı Asiye üç köylü genci tarafından dağa kaldırılmış ve bir mağaraya götürülmüştür. Bunlardan Hüseyin Asiyeye tecavüz etmek istemiş, Asiye yanında bulunan bıçakla Hüseyini öldürmüştür. Diğer iki genc de bunun üzerine korkarak kaçmışlardır. Asiye şehre inerek hükûmete teslim olmuş, diğerleri de yakalanmıştır.

Hoptman davasında yeni bir safha

Jüri azasından biri ortadan kayboldu!

1932 senesinde, Lindbergin çocuğunun 50,000 dolarlık fidyei necatı hakkındaki ifadeleri dinlemiş olan Bronxdaki büyük jüri azasından Harry Whaley, geçen salı günündenberi meydanda yoktur. Flemington davasında, Hauptmannı, mezarlıkta parayı verdiği esrarengiz Johnes olmak üzere teşhis eden doktor Condon, jüri huzurunda, bu Johnesi tanımasına kat'iyyen imkân olmadığını söylemiş, bu meseleyi de, Harry Whaley o gün, alenen bildirmişti. Flemington davasındanberi Whaley vicdan azabı içinde bulunuyordu. Bu sebeple, salı günü bu Condon hikâyesini mahallî müddeiumumiye açmıştır. Müddeiumumî buna ehemmiyet vermemiş, fakat bunu gazetecilere de anlattığını öğrenince, kendisine ihtarda bulunarak büyük jüri huzurunda verilen ifadelerin ifşasının kanunen cezayı istilzam ettiğini bildirmiştir. Fakat Waley ortadan kaybolmuştur.

Olimpiyakos maçları için Yunan gazetelerinin mütaleası

Atinada çıkan Atlitiki Foni ismindeki spor gazetesine İstanbuldan yazılan mektubda Olimpiyakos maçları hakkında şu izahat verilmektedir:

«Olimpiyakos takımı» Fenerbahçe ile birinci maçını yaptı, 3-1 ile yenildi. Olimpiyakos takımı yeknesaklık ve cesaret ile oynadığı halde muvaffak olamadı. Bu takım dört sene evvel İstanbulda Fenerbahçeye 1-0, Galatasarayına da 2-0 ile yenilmişti. Olimpiyakosun dört sene evvelki turnedeki talihsizliği yeis ve cesaret kıracak bir haldi. Takımda Andrinopulos kardeşler gibi Yunanlıların en iyi oyuncuları bulunduğu halde bu muvaffakiyetsizliğe düşmüştü.

Yunanlı spor meraklıları o vakitki maçtan memnun kalmışlardı. Fakat o vakit bıraktıkları kötü intiba bugün gösterdikleri, cesaret ve fırtınalı oyunla silindi gitti. Bu defa da yenildi amma şerefile yenildi, Hrisafopulosun takımın müdafaasında bulunamaması dolayısile 3 gol yaptı. Eğer bu oynasaydı oyun, 3-1 ve yahud 4-2 ile Olimpiyakos lehinde biterdi.

Bulgaristanda fevkalâde hâdiseler

Taklibi hükûmetcileri imha için gizli bir cemiyet kuruldu

(Baştarafı 1 inci sahifede)

mâni olunmak istenmişti. Sebeb olarak ta, Şûrayı Âlii askerinin kararile askerî birliğin lâğvedildiği ve şimdiden sonra orduya ve idareye aid işlerin kontroluna Harbiye Nazırının bakacağı söylenmişti. Harbiye Nazırının bu emrine rağmen birlik murahhasları Sofyaya gelmişler ve içtima etmişlerdir. Kongrenin içtimaları uzun ve çok kavgalı olmuştur.

19 mayıs taklibi hükûmetinden sonra cereyan eden bütün hâdiseler ve memleketin idaresine aid bütün meseleler ortaya konmuştur. Kongrede iki cereyan belirmiştir. Cereyanlardan birisi; ordu 19 mayıs taklibi hükûmetile büyük bir yükü sırtına almıştır. Şimdi halkta beliren bazı hoşnudsuzluklar karşısında geriye rücu etmek demek, halkta orduya karşı olan itimadı sarsmak demektir. Onun için de ordu, başladığı bu işe devam etsin ve idareyi sımsıkı elinde tutsun.

İkinci cereyan ise; ordu, 19 mayısta yapmak istediği işi beceremediştir. Millet nazarında daha ziyade düşmemek ve mlletin orduya olan itimadını daha fazla sarsmamak için ordu, yol yakınken ricat ederek memleketin idaresini tamamile Krala bıraksın ve zabitler de kışlalarda yalnız kendi vazifesile uğraşsın.

Uzun münakaşalardan sonra ikinci cereyan galebe çalmıştır. İkinci cereyanın galebe çalabilmesi için ona bugünkü kabinede aza bulunan üç general de yardım etmiştir. Bu yeni vaziyet karşısında askerî birliğin bugünkü şekli tamamile değişecek ve birlik tamamen Harbiye Nazırile Şûrayı Âlii Askerinin emirlerine tâbi ikinci derecede bir teşekkül olarak meydanda kalacak ve bu yeni teşekkülde kıdem ve dsipline riayet edilecektir.

Askerî birliğin kongresinde ikinci cereyanın bu suretle galebe çalmasından sonra birinci cereyanın liderleri olan Miralay Kolef, Maydenof, Kalenderof ve daha bir takım zabitanın ordudan çıkarılacakları söylenmektedir. Fakat bazı mehafil ise birinci cereyana taraftar olan zabitlerin öyle kolay kolay boyun eğmiyeceklerini ve Sofyada ve diğer garnizonlarda bulunan birçok taraftarlarına iltihak ederek gene gizli bir surette çalışacaklarını söylemektedir.

Gizli bir cemiyetin dağıttığı mektublar

Sofyada askerî birliğin içtimaları devam ederken Makedonyalılar tarafından yazıldığına şüphe edilen yeni bir ihtar mektubu Sofyanın bütün siyasî ricaline, zibatana ve gazete idarehanelerine gönderilmiştir. Bu ihtar mektubunda, şimdi teşekkül edecek yeni bir cemiyetin bütün kuvvetile zabitan arasındaki taklibi hükûmetçilerle mücadele edeceği yazılmaktadır.

Bu mektubun mündericatı şudur:

«Millet 19 mayıs taklibi hükûmetini bir cinayet addetmektedir. Çünkü 19 mayısta bir avuç vatan haini mason, birkaç yüz zabitin yardımile onun hukukunu elinden aldı ve bütün milletin mukadderatının üzerine oturdu. Millet 19 mayısta yapılan bu kahbece işi Bulgar ordusunun işi addetmemektedir. Çünkü Bulgar ordusu sadakat yemininden geri dönmez. Ordu, Birkaç yüz zabit değil, bütün müsellâh Bulgar milletidir. Millet, ayaklar altına alınan kanunu esasinin hukukunu ve hürriyetinin iadesini Kraldan bekliyor ve bunu istiyordu. Millet, perde arkasında birkaç kişi tarafından vücude getirilen bir memur kabinesi istemiyor, zabitlerini, hâkimlerini, polislerini şimendifercilerini, muallimlerini ve diğer bütün memurlarını devletin yüksek emirlerine bağlı birer vasıta addediyor ve ancak kendisini ve Kralı devletin idaresinde bir âmir olarak görüyor. Ordu ise devletin bir memurudur. Millet, kendi itimadına dayanan bir kabineye bekliyordu, aksi takdirde bu isten kurtulmak için basının çaresini arayacaktır. Millet, her zaman, vazifesine ve verdiği yemine sadık kalmış zabitlerile iftihar ediyordu ve şimdi de zabitlerin artık kışlalara dönmesini istiyor. Bununla beraber millet yukarıdan aşağı kumanda edilen ve disiplinli bir ordu istemektedir. Millet, 19 mayısta yapılan cinayeti ve mes'ullerinin muhakemeye verilmesini istiyor. İstikbalde hiçbir zabit hükûmet tarafından kendisine verilen silâhı hükûmet aleyhine kullanmasın. Millet, kanunu esasinin, gene kanunu esasinin kendisinde gösterilen yollardan maada hiç kimse tarafından değiştirilmiyeceğini söylemektedir. Kralın 21 nisanda neşrettiği beyanname milleti inkisari hayale uğrattı ve yeniden telâşa düşürdü. Millet, Sırp dinarlarının vücude getirdiği 19 mayıs taklibi hükûmetinin müstebid rejimine büyük bir fedakârlıkla sabrediyor ve her vesileden istifade ederek Krala karşı olan muhabbet ve itimadını gösteriyor, onun ellerini öpüyor ve Kralına, «korkma arkanda ben varım, bu müstebid rejimi temizle, kanunu esasiyi iade et ve orduda disiplini yerine getir» diyordu. Bugün millet bası önüne düşmüş meyus bir haldedir. Çünkü o, Kralından başka şeyler bekliyordu. Millet bugün aç kalmıştır, açlık yavaş yavaş milletin büyük kütlelerini sarmakta ve yakın bir anarşinin yollarını açmaktadır. Devleti mahvolmaktan korumak için yeni bir cemiyet teşekkül etmiştir. Bu cemiyetin idaresi bütün kuvvetile zabitan arasındaki taklibi hükûmetçileri mahvetmektir.»

Son günlerde Sofyayı kaplıyan bu gizli beyannameler vasıtasile hükûmet ve Kral aleyhine cereyanlar uyandırmalar ve bu tarzda çalışmalar hükûmeti şaşırtmıştır. Hükûmet bu beyannamelerin çıktığı membaları mutlaka meydana çıkarmak için polise şiddetli emirler vermiştir.

Memduh Talât TEZEL

Sitti Hüda Şaravî dün gitti

Arsıuluslar Kadınlar kongresine iştirak eden Mısır heyetinin başkanı Sitti Hüda Şaravî dün Mısıra hareket etmiş ve teşyi edilmiştir. Resmimiz dün vapurda alınmıştır.

Dün pek çok mekteb bayram yaptı

İstanbul Lisesi bahçesinde talebe tezahüratından

Dün birçok mektebler Şirketihayriye ve Akay idaresinden vapurlar tutarak Boğaza ve Adalara gezmeğe gitmişlerdir. Hava soğuk olduğu için İstanbul Lisesi tenezzühe gitmemiş ve mektebde eğlenilmiştir. Bu arada birçok sporlar yapılmış ve piyangolar çekilmiştir.

Günün bulmacası

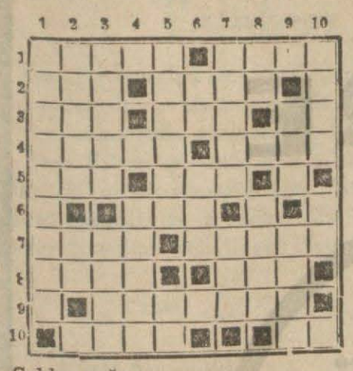

Soldan sağa::

1 — Buharla giden gemi, deniz değil. 2 - Kraliçe, onunla yürürüz. 3 - Çokluk edatı, beyin yerine konan tabir, alfabede bir harfin okunuşu. 4 - Bazı annelerin çocuklarını korkutmak için icad ettikleri korkunç adam, ne soğuk ne sıcak. 5 - Sinmekten emir, takmaktan emir. 6 - Arabca koşucu. 7 - Yelkenin şiştiği zaman için söylenen tabir, denizin hareketli zamanındaki kıvrımlarından biri. 8 - Yavru, altın. 9 - Almanak. 10 - Altın para, bir bağlama edatı

Yukarıdan aşağı:

1 — İki tekerlekli bir nakliye vasıtası. 2 - Çırak, buğdayın üğüdülmüşü. 3 - İran dilinde uçan, bir çeşid balık. 4 - Elinden daima kaza çıkan adam. 5 - Bağlanış, nota. 6 - Şaşkınlık edatlarından biri, ilişik. 7 - Kürekle giden nakliye vasıtası, üye. 8 - Beyaz, dünya. 9 - Vücuddeki tüy, fransızca Yunanlı. 10 - Adanmış şey, nota.

Dünkü bulmacanın halledilmiş şekli

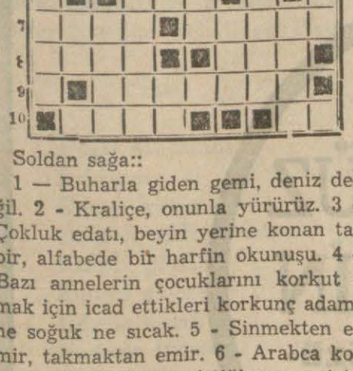

ASKERLİK İŞLERİ

Şubeye davet

Beşiktaş Askerlik şubesinden:

1 — 935 senesi için ikramiye defterine dahil olması lâzım gelen malûllerden şimdiye kadar müracaat etmemiş olanların:

2 — 930 ilâ 934 dahil seneleri ikramiye defterlerine dahil olup ta şimdiye kadar ikramiyelerini almıyanların.

3 — Şehid aileleri ve yetimlerinden de şimdiye kadar şubeye müracaat etmemiş olanlarla 930 senesinden bir veya birkaç senelik ikramiyelerini almamış olanların.

4 — Defterler tesbit edilmekte olduğundan gerek malûllerden ve gerekse şehid ailelerinden 15 mayıs 935 tarihine kadar müracaat etmeyenler defter harici kalacaklardır.

5 — Askerî malûlü olup ta 933 senesinden itibaren ikramiye defterinden çıkarılan ve şimdiye kadar malûliyetlerini tesbit ettirmeyenlerin senedi resmisi, nüfus hüviyet cüzdanı, malûliyetlerini gösterir vesaikle birlikte behemehal 15 mayıs 935 akşamına kadar şubeye müracaatleri ilân olunur.

YENİ ESERLER

Siyasal bilgiler

Dört yıldanberi her ay ciddî yazılarla çıkan Siyasal Bilgiler «Mülkiye» mecmuasının 49 uncu sayısı özlü yazılarla çıkmıştır. Siyasal Bilgiler bu sayısile beşinci yılına basmıştır. Münderecatı arasında «Hayat uğraşı ve savaş», «Evlenmeler ve boşanmalar», Rus sosyolojisinin soysal ve siyasal temeli», «Bir demokraside Maliye Bakanının rolü», «Serbest para», «Otorite fikrinin evrimi», «İdarî ve hususî mukavelelerinin kriterleri», «Zirai kredi kooperatifleri», «Dünya kadın kongresi», Ayın siyasası ve fronolojisi yazıları vardır. Okuyucularımıza tavsiye ederiz.

Tıb Fakültesi

334 - 918 MEZUNLARINA

Onyedinci çıkışı senemizi kutlulamak için geçen seneki gibi 14 Mayıs 935 salı günü akşamı Park oteli hususî salonunda tertib edilen suvareye bütün kardeşlerin ailelerile saat yedi den itibaren gelmeleri. Tertibiye heyet

İstanbul 2 nci iflâs memurluğundan:

İstanbulda Mahmudpaşa alt başında Küçük Çorabcı hanında çorabcı Hayım Kaplanın alacaklılarile yaptığı konkurdato mahkemenin 15/4/935 tarihinde tasdikına iktiran ederek hükmün kat'ileşmesi üzerine iflâsın kaldırılmasına mahkemece karar verilmiş olduğu ilân olunur. (11276)

İstanbul Borsası kapanış fiatleri 7 - 5 -935

NUKUD

	Alış	Satış
1 Sterlin	607.	610.
1 Dolar	122 50	1 5.
20 Fransız	165.	168.
20 Liret Fr.	203.	206
20 Belçika Fr.	83.	86.
20 Drahmi	22.	24.
20 İsviçre Ft.	807.	811.
20 Leva	22	24.
1 Florin	82.50	84.
20 Çek kronu	98.	102.
1 Avusturya Şl.	22.	24.
1 Peçeto	16	17.
1 Mark	43.	45.
1 Zloti	22.	24.
20 Ley	23.	25.
20 Dinar	15.	15.
20 Ruble	52.	54.
1 Yen	33.	34.
9 İsviçre kronu	30.	32.
1 Türk altını	927	928.
1 Mecidiye	43,50	44.
Bankanot Os. B.	238.	239.

ÇEKLER

	Açılış	Kapanış
Londra	610	608.50
Nev York	0.7947	0,7943
Paris	12.06	12.05
Milâno	9.6454	9.63
Brüksel	4.6964	4.695
Atina	83 085	83.715
Cenevre	2.4780	2.4550
Sofya	64.07	64 0175
Amsterdam	1.1770	1.1753
Prağ	19.035	19 02
Viyana	4,23	4,2267
Madrid	5,8194	5.8143
Berlin	1.9736	1.9752
Varşova	4.2138	4,21
Budapeşte	4.5175	4,5140
Bükreş	78.61	78.5443
Belgrad	34.9925	34.9637
Yokohama	2,785	,7830
Moskova	1097.	1098.
Stokholm	3.1793	3.1792

ESHAM

	Açılış	Kapanış
İş Bankası müessis		
» » hamiline		
» » name	9,50	9,50
Anadolu D.M. %60	25,	25,
» » %100		
Tramvay		
Bomonti -Nektar		
Reji	2,30	2,30
Aslan çimento	10,70	10,70
Merkez Bankası		

İSTİKRAZLAR

	Açılış	Kapanış
1933 Türk borcu		
tahvili 1	30,70	30,575
» » 2	28,95	28,85
» » 3	29,55	29,55
Ergani	»	
% 7 Sivas-Erzurum		
İstikrazı Dahili		
% 5 Hazine		
% 2 Hazine		
İt. Değirmencilik		
Şark Değirmenzilik		
Ümum Sigorta		
İstanbul Telefon		

TAHVİLÂT

Elektrik		
Tünel		
Rıhtım		
Anadolu D. Y. I	43,50	43,20
» II	43,50	43,20
» III		
» Mümessil	51,50	51,15

8 Mayıs çarşamba günü saat 15 de

Taksimde Cumhuriyet meydanında, Elektrik şirketi sergisinde, elektrik, fırının tatbikatı gösterilecek ve bu meyanda gelenler arasında, kur'a çekilerek, bir

Elektrik aleti hediye edilecektir

FRİGİDAİRE de dondurma
Bu ders banyanlara mahsustur.

(Herkes girebilir.)

KİMYAGER

HÜSAMEDDİN

İdrar, kan, kazurat ve ticaret tahlilleri yapılır. Eminönü, Emlâk ve Eytam Bankası karşısında İzzetbey hanı

Sultanahmed 5 inci sulh hukuk mahkemesinden:

1 — Ölümden ötürü terekesine mahkememizce el konulan Çelebizade Mustafa Nurinin üzerinde kayidli Beyoğlunda Hüseyinağa mahallesinde Bursa sokağında eski 39, 41, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 ve on defa 8 mükerrer yeni 41, 43, 45, 47, 49, 51, 53, 55, 57, 59, 61, 63, 65, 67, 61, 71, 73, 75, 77 numaralarla murakkam 41 numaralı kapı mahallini müştemil elyevm on dokuz bab hanenin üç hisse itibarile bir hissesi mirasçılarının dileğile ve açık arttırma ile 12/6/1935 çarşamba günü saat 16 da Eminönü kazası kaymakamlığı dairesinde Sultanahmed beşinci sulh hukuk mahkemesinde satılacaktır.

2 — İstiyenler arttırma şartnamesini ve dosyasındaki diğer tafsilâtı 2/6/1935 gününden itibaren mahkememize müracaatle görebilirler.

3 — Satış günü olan 12/6/935 çarşamba günü arttırma parası işbu gayrimenkulün 1/3 hissesinin muhammen kıymeti olan dokuz bin iki yüz altmış dört lira altmış altı kuruşun %75 ini bulmadığı takdirde arttırma on beş gün daha uzatılarak 27/6/1935 perşembe günü saat 16 da en çok arttırana kat'î ihale olunacaktır.

4 — İpotek sahibi alacaklılarla diğer alacaklıların işbu gayrimenkul üzerindeki haklarını evraki müsbitelerile yirmi gün içinde mahkememize bildirmeleri lüzumu ilân olunur. (11273)

SİNEKLER; **Sıtma, Tifo, Tifüs, Verem gibi hastalıklar ve ölüm getirir.** *TAHTAKURUSU;* **uykunuzu kaçırır. Sizi iğrendirir.** *HAMAM BÖCEKLERİ;* **yemeklerinizi, erzakınızı, eşyanızı telvis eder.** *GÜVELER;* **halılarınızı, elbiselerinizi parçalar.**

Karıncalar, arılar, pire, bit, gene, kırkayak, akreb, örümcek, tırtıllar ve her nevi böcekler, çiçekler, ağaçlar ve hayvanlar üzerindeki tekmil tufeylâtı

FAYDA

Kökünden öldürür

Leke yapmaz.

FAYDA **diğer markalara nazaran iki misli kuvvetli ve yarı yarıya daha ucuz olup ecnebi yalanlarına aldanarak fazla para vermeyiniz. Hasan deposu: İstanbul, Beyoğlu. Kutusu 30, orta 50, büyük 80, bir kiloluk 350 kuruştur.**

Dahiliye Vekâletinden:

Aded		Aded	
50	Yastık	100	Çarşaf
200	Yastıkyüzü	100	Battaniye kılıfı

Müstahdemin için alınacak yukarıda yazılı yatak takımları pazarlıkla mubayaa edilecektir.

Muhammen kıymeti 705 yedi yüz beş liradır. Nümuneleri görmek istiyenler hergün Vekâlet Satınalma Komisyonuna, vermek istiyenlerin de 11 mayıs 935 tarihinde saat 15,30 da Vekâlet Satınalma Komisyonuna müracaatleri. (2329)

İstanbul Millî Emlâk Müdürlüğünden:

		Muhammen kıymeti Lira
KAMERHATUN:	Yenişehir Demirhane ve Keklik sokak eski yeni 16 arsa mahallinin 5/12 evin 5/24 payı.	63
» :	Boyacı sokak yeni 23 evin 1/2 payı	400
FENER :	Hacıisa Sultançeşmesi sokak eski 90 - 92 yeni 94/96 iki dükkân ve odaların 80/120 payı.	630
FENER :	Seferikoz mahallesi Fener caddesi 158/162 yeni 128/132 kahvehane ve odalar ve bir evin 57/96 payı..	1100
FENER :	Tevkiicafer Kiremit sokak eski 81 yeni 67 evin 4/12 payı.	225
KASIMPAŞA :	Eyyühem Ahmed cami aralığı sokak eski 40 yeni 4 sayılı evin 3/4 payı.	163
YENİCAMİ :	Hocaaleattin avlusu eski 72 yeni 76 dükkânın 1/2 payı.	774
BÜYÜKDERE :	Gölmez sokak eski 1 yeni 11 evin 1/2 payı.	666
HASKÖY :	Kumbarhane caddesi ve Halıcıoğlu iskelesi aralığı yeni 153, 155, 16 üç dükkânın 1/2 payı.	792
MIRGÜN :	Boyacıköy Koru caddesi eski 51 yeni 55 dükkân	432
YEDİKULE :	İmrahor caddesi eski 126 yeni 140 dükkân	837
ÇARŞI :	Yağlıkçılar sokak eski 47 yeni 19 dükkânın 36/64 payı.	129
EYÜB :	Takyeci mahallesi Alacaçeşme caddesi eski yeni 18/20 sayılı dükkân ve oda	928
ŞEHREMİNİ :	Fatmasultan mahallesi Etemefendi sokak eski yeni 17 sayılı ahşab hane.	306

Yukarıda yazılı mallar 9/6/935 pazar günü saat 14 te pazarlıkla satılacaktır. İsteklilerin yüzde yedi buçuk pey akçelerini vakti muayyeninden evvel yatırmaları. «F.» (2436)

Dahiliye Vekâletinden:

Müstahdemin için yaptırılacak 50 aded elbise dolabı pazarlıkla yaptırılacaktır.

Muhammen kıymeti 620 liradır. Nümune ve şartnamesini görmek istiyenler hergün Vekâlet Satınalma Komisyonuna ve pazarlığa iştirak etmek istiyenlerin de 9 mayıs 935 pazartesi günü muvakkat teminat parasile birlikte Vekâlet Satınalma Komisyonuna müracaatleri. (2328)

164,000 Metro Torbalık Bez

Askerî Fabrikalar U. Müdürlüğünden:

Tahmin edilen bedeli (60,000) lira olan yukarıda miktarı ve cinsi yazılı malzeme Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü Satınalma Komisyonunca 19 mayıs 935 tarihinde pazar günü saat 14 te pazarlıkla ihale edilecektir. Şartname (3) lira mukabilinde Komisyondan verilir.

Taliblerin muvakkat teminat olan «4250» lira ve 2490 numaralı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerindeki vesaikle mezkûr gün ve saatte Komisyona müracaatleri. (2287)

Belediye Sular İdaresinden:

İdarece Kâğıdhanedeki filtre havuzları için şartnamesi mucibince satın alınacak 1500 metro mikâbı çakıl kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur.

1 — Eksiltmeye girmek istiyenler 600 lira muvakkat teminat vereceklerdir. Devletce tanınmış bir bankanın ayni değerdeki bir teminat mektubu da kabul edilir.

2 — Eksiltmeye girecekler, İdare veznesine yatıracakları teminat akçesi için alacakları makbuzu, yahud banka mektubunu bir zarfa, 16 kuruşluk pul yapıştırıp imzalıyacakları şartnameyi de tekliflerile beraber başka bir zarfa ve bu iki zarfı da üçüncü bir zarfa koyup ve üzerlerine adreslerini yazıp mühürlü olarak 15 mayıs 935 çarşamba günü saat on beşe kadar Taksimde Sıraservilerdeki Müdürlüğe vermelidirler. Bu saatten sonra getirilecek zarflar kabul edilmez.

3 — Şartname bir lira mukabilinde İdare veznesinden alınabilir.

4 — Fazla tafsilât almak için İdareye müracaat edilmesi. (2397)

Inhisarlar Umum Müdürlüğünden

Bazı kimselerin bandrollu içki şişelerini boşaltarak içlerine su doldurduktan sonra tekrar piyasaya sürdükleri zaman, zaman görülmektedir.

İnhisarlar İdaresi bu hilenin önüne keçecek bütün idarî ve teknik tedbirleri almış olmakla beraber müstehliklerin de tatbik edilen usul ve şekilleri bilerek uyanık bulunmalarını temin için bu yolda mevzu takyidat aşağıda izah olunmuştur. Şişelerde bu eşkâle aykırı vaziyetler görüldüğü takdirde keyfiyetin en yakın İnhisar İdaresine bildirilmesi rica olunur.

1 — İçki şişelerinin karnına matbu etiket, şişenin yukarı kısmındaki boğazına boğazlık; yapıştırılmakta ve şişenin ağzına mum ve bandrol konularak damga basılmaktadır.

2 — Etiketlere, içkinin nev'i, miktar, derece, fiati ve hangi fabrika mamulâtı olduğu yazılmaktadır.

3 — Müskirat fabrikalarında içki şişelerinin ağızları mantarlandıktan sonra renkli mühür mumuna batırılıp üzerine bandrol geçirilerek fabrikanın mühürile damgalanmakta ve bandrolların iki ucu şişeye yapıştırılmakla beraber boğazlık bantları da uçların üst kısmına ilsak edilmektedir.

4 — Bandrollar için, gayet ince ve su ile temasa gayri müsaid vasıftaki kâğıdlar kullanılmakta olup üzerlerinde İnhisar İdaresinin monogramı, içkinin ismi ve matbu seri harflerile müteselsil numaralar vardır. Etikette yazılı içkinin miktarı ve şişeye yapıştırdığı tarih de ayrıca lâstik damga ile bandrollarda gösterilmektedir. (2374)

4500 Aded Muhtelif nihayetsiz şerit
40 » Büyük Sigara ve Tütün Bandası
50 Metro Baklalı Kayış zinciri
30 Kilo Piko

Şartname ve nümuneleri veçhile yukarıda yazılı dört kalem makine aksamı pazarlıkla satın alınacağından vermek istiyenlerin nümune ve şartnameyi gördükten sonra pazarlık için 6/6/935 tarihine raslıyan perşembe günü saat 14 te % 7,5 güvenme paralarile Cibalide Levazım ve Mubayaa Şubesinde Mubayaat Komisyonuna müracaatleri. (2396)

ROTBART-SUPERFİN

Dönük sakallar ve müşkülpesentler için imal edilmiştir.

10 adedi 100 kuruştur.

Her yerde satılır.

Dahiliye Vekâletinden

Müstahdemin için alınacak 50 aded karyola pazarlıkla mubayaa edilecektir.

Muhammen kıymeti altı yüz 600 liradır. Nümuneyi görmek istiyenler hergün Vekâlet Eksiltme Komisyonuna ve pazarlığa iştirak etmek istiyenlerin de 13 mayıs 935 perşembe günü Vekâlet Eksiltme Komisyonuna müracaatleri. (2327)

Nafıa Bakanlığından:

Afyon - Antalya hattının Burdur - Antalya kısmı etüdü kapalı zarf usulile ve aşağıdaki şartlarla eksiltmeye konulmuştur.

1 — Bu işin muhammen bedeli «55,000» liradır.

2 — Muvakat teminatı «4,000» liradır.

3 — Eksiltmesi, 16/5/935 perşembe günü saat 15 te Bakanlık binasında Demiryollar İnşaat Dairesinde İnşaat Arttırma, Eksiltme ve İhale Komisyonunda yapılacaktır.

4 — Bu eksiltmeye girecekler teklif mektublarını ve eksiltme şartnamesinde yazılı olan diğer avrak ve vesikaları eksiltme saatinden bir saat evveline kadar numaralı makbuz mukabilinde mezkûr daireye vermiş olmalıdırlar.

5 — Bu işe girmek istiyenlerin münakasa gününden en az bir hafta evvel istida ile Bakanlığa müracaat ederek alacakları fennî ehliyet vesikasını teklif mektublarına koymaları lâzımdır.

6 — Talibler, bu etüd işi için hazırlanan eksiltme şartnamesile mukavele projesi ve merbutatından mürekkeb bir takım münakasa evrakını «275» kuruş bedel mukabilinde Demiryolları İnşaat Reisliğinden tedarik edebilirler. (2193)

DİKKAT!

Bahar geldi!..

Bu aylar, mevsimin en tehlikeli günleridir...

Çünkü:

Tatlı bir güneş, yalancı harare - tile sizi aldatır...

Hiç farkına varmadan soğuk alırsınız!

Bu tehlikeye karşı, bir tedbir vardır:

E. NEŞET kininleri giren eve, Nezle, Grip, Sıtma giremez!

Deposu: İstanbul, Ankara caddesi, No. 88

Bu sene siz de bir FRIGIDAIRE alacaksınız!

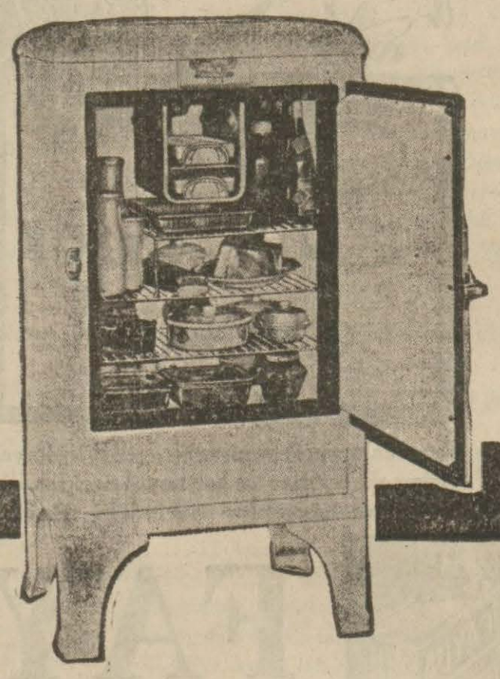

ARTIK ÜZÜNTÜNÜZ SONA ERSİN

Senelerdenberi gözünüzde tüten bu sıhhat kolaylık aletine nihayet kavuşacaksınız!

Şimdiye kadar özlediğiniz "FRiGiDAiRE„ soğuk hava dolabı bu sene yuvanızı şenlendirecektir. Yalnız 10 liradan ibaret olan ilk taksidi ödeyerek siz de bir FRiGiDAiRE alabileceksiniz. (40) mumluk bir elektrik ampulünden daha az cereyan sarfeden FRiGiDAiRE yuvanız için sıhhat kaynağı olacaktır. FRiGiDAiRE dünyada bir tanedir. FRiGiDAiRE markasını taşımayan soğuk hava dolabı hakikî FRiGiDAiRE değildir.

BOURLA Biraderler

Istanbul (Galata) - Ankara - izmir

Selimiye Askerî Satın Alma Komisyonundan:

1 — Tümen Birlikleri hayvanatı ihtiyacı için «600» dönüm çayırın açık eksiltmesi 21 mayıs 935 salı günü saat 15 te yapılacaktır.

2 — İşbu çayırın tahmin bedeli «3,600» liradır. Muvakkat teminaiti «270» liradır. Bu teminat ihaleden üç saat evvel Selimiye Fırka Muhasebeciliği veznesine yatırılmış olacaktır. Diğer Malsandıklarına yatıranlar eksiltmeye iştirak ettikleri saatte makbuzlarını Komisyona verirler.

3 — Şartnamesini Komisyonda hergün görebilirler.

4 — Çayır sahibleri ilânın devam ettiği «15» gün içinde ihale gününe iki gün kalıncıya kadar çayır mahallerini Komisyonlara göstermeye ve keşfini yaptırmaya mecburdurlar. (2357)

Nafıa Bakanlığından:

Afyan - Antalya hattının Afyon - Karakuyu kısmile Afyondaki iltisak hattının ray ferşiyatı kapalı zarf usulile ve aşağıdaki şartlarla eksiltmeye konulmuştur.

1 — Bu işin muhammen bedeli «175,000» liradır.

2 — Muvakkat teminatı «10,000» liradır.

3 — Eksiltmesi, 15/5/935 çarşamba günü saat 15 te Bakanlık binasında Demiryollar İnşaat Dairesi Arttırma, Eksiltme ve İhale Komisyonunda yapılacaktır.

4 — Bu eksiltmeye girecekler, teklif mektublarını ve eksiltme şartnamesinde yazılı olan diğer evrak ve vesikaları eksiltme saatinden bir saat evveline kadar numaralı makbuz mukabilinde mezkûr daireye vermiş olmalıdırlar.

5 — Bu eksiltmeye girmek istiyenlerin münakasa gününden en az bir hafta evvel istida ile Bakanlığa müracaat ederek alacakları fennî ehliyet vesikasını teklif mektublarına koymaları lâzımdır.

6 — Talibler, bu ferşiyat işi için hazırlanan eksiltme şartnamesile mukavele projesi ve merbuatından mürekkeb bir takım münakasa evrakını «875» kuruş bedel mukabilinde Demiryollar İnşaat Reisliğinden tedarik edebilirler. (2194)

Dahiliye Vekâletinden:

Müstahdemin için alınacak 100 aded battaniye pazarlıkla mubayaa edilecektır. Muhammen kıymeti 800 liradır. Nümuneyi görmek istiyenler hergün Vekâlet Satınalma Komisyonuna, pazarlığa girmek istiyenler de muvakkat teminatlarile birlikte 12 mayıs 935 pazar günü saat 15,30 da Vekâlet Eksiltme Komisyonuna müracaatleri. (2331)

Kimyager alınacaktır

Askerî Fabrikalar U. Müdürlüğünden:

İstanbulda çalışmak ve 126 liraya kadar ücret verilmek üzere kimyager alınacaktır. Taliblerin diploma, nüfus cüzdanları, askerlik terhis ve sika ve evrakı müsbitelerile Umum Müdürlüğe müracaatleri. (2370)

İstanbul 5 inci icra memurluğundan:

Mahcuz ve paraya çevrilmesi mukarrer Cibali Yenikapı İncebel caddesinde 24 numaralı hanede ev eşyası 11/5/935 tarihine musadif cumartesi günü saat 5 te satılacağından taliblerin yevmi mezkûrda mahallinde hazır bulunacak memura müracaatleri ilân olunur. (513)

KREM PERTEV

Senelerin cilde yaptığı fenalığın en güzel tamircisi

Zayi — 1918 - 1919 senesi İstanbul Erkek mektebinden aldığım şehadetnameyi zayi ettim; yenisini alacağım, eskisinin hükmü yoktur. Çanakkale, Biga, Dimetoka okutanlarından Samih Sarıdal

AGAC FIÇI

FABRİKASI

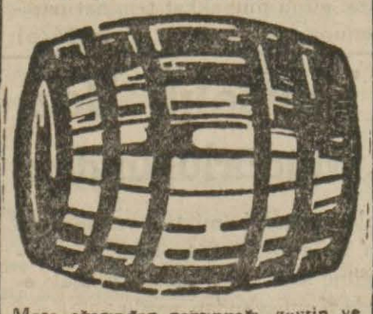

Meşe ağacından zeytinyağı, zeytin ve şarap fıçıları. SATIŞ YERİ: Hasırcılar cad. No. 30 Tel. 21122

İstanbul Belediyesi ilânları

Telefon Malzemesi

Tahmin bedeli 1190 liradan ibaret olan Beyazıd Vilâyetine aid 33 kalemden ibaret olan muhtelif cins ve miktarda telefon şebekesi malzemesi pazarlıkla alınacaktır. İstekliler malzemenin cins ve miktarını havi listeyi görmek için İstanbul Belediyesi Levazım Müdürlüğüne müracaat etmelidirler. Pazarlığa girmek için de 90 liralık teminat makbuz veya mektubile 11/5/935 cumartesi günü saat 15 e kadar İstanbul Belediyesi Daimî Encümenine müracaatleri. (2459)

Cinsi			Muvakkat teminatı	Muhammen bedeli
Hasta Muşambası	25	Metro :	3	40
Kıl fırça	6	Aded :		
Emaye küvet	20	» :		
Böbrek şeklinde küvet	15	» :		
Kulplu güğüm	10	» :		
Emaye güğüm	100	» :		
Kömür ütüsü	3	» :	12	154,40
Badana fırçası	4	» :		
Boya fırçası	4	» :		
Balta	2	» :		
Berber leğeni	1	» :		
Galvaniz gerdel	10	» :		

Beyoğlu hastanesi için lüzumu olup cins, miktarlarile tahmin bedelleri ve muvakkat akçeleri yukarıda yazılı eşya ayrı ayrı pazarlıkla alınacaktır. Talib olanlar şartnameyi görmek üzere Levazım Müdürlüğüne müracaat etmeli, pazarlığa girmek için de 2490 numaralı arttırma ve eksiltme kanununda yazılı vesika ve hizalarında yazılı muvakkat teminat makbuz veya mektubile birlikte 23/5/935 perşembe günü saat 14 te Daimî Encümende bulunmalıdırlar.

«B.» (2458)

Aded

1 Yena camından üç litrelik mai mukattar istihsal cihazı, erlenmeyer balonu sacayağı ve amyantlı tel örgüsile leitz 2179
10 Camdan T borusu 40 M/M uzunluk 6 M/M kutur leitz 2462
1 Gaz volumetre 50 CCM 1/10 taksimatlı tazyik ve icra borulu istatifi ile leitz 2981
1 Akarsu tahliye cihazı madenî leitz 3200
10 Kauçuk puvar (etli) pipetler ve ince borular için leitz 3392
1 Mantar delecek aleti 1 - 12 saplı leitz 3851
1 Mantar delecek aletin biçağı leitz 3858
1 El spektroskopu menşurlu, aynalı, küçük ve küvetli leitz 6376
1 Ayırma hunisi musluklu 100 cc, cam kapaklı leitz 5859
200 Patates tübleri 180 × 18
1000 Cam tüb 120 × 10
1000 » » 140 × 14
500 » » 180 × 18
1 Ionometre leitz lista 150 komple bir kolonel kinidron, bir hydrojen kolonel elektrotlarile doğrudan doğruya P. H. okumak için
2 Hemoğlobinometre için dereceli tüb
1 P. H. Komparatör tam, diskleri ve iki takım endikâtör mahlüllerile P. H. 4 den 9 za kadar hellige 3050 .....
1 Sedimantasyon cihazı onluk pipetler ve şırıngasile madenî supor leitz
1 Kanallgasbrenner tam takım üç ayaklı ve borulu Hugerschof 1321
1 Emme basma elektrik tulumbası O. C. L. 20 kuvvet atmosfer saatte tahliye kudreti 1,5 litre ağırlığı 26 kilogram cereyan nev'i alternatif İstanbul Hugerschof 1322
1 Rechnstab für ehimicher (kullanma broşisu birlikte)
1 Saitz filtresi pompasız leitz 32 A. 10809
50 Saitz filtreye mahsus diskler
2 Frangel iğnesi

Vilâyet Hıfzıssıhha lâboratuarı için lüzumu olan yukarıda yazılı 23 kalem malzeme açık eksiltme ile alınacaktır. Bu malzemelerin tahminî bedelleri 1900 liradır. Şartnamesi Levazım Müdürlüğünde görülür. Eksiltmeye girmek istiyenler 2490 numaralı arttırma ve eksiltme kanununda yazılı vesika ve 142,5 liralık teminat makbuz veya mektubile 9/5/935 perşembe günü saat 15 te Daimî Encümende bulunmalıdırlar. (2064)

Semti	Sahası M. murabbaı	Muvakkat Teminatı	Bir metresi muhammen kıymeti	
Şehzadebaşı Birinci adada Eminnurettin mah. Reşidpaşa so. eski 14/12 No.lı 16 ve 2,50 metro yüzlü arsa.	30,50	38,90	17	Lira
Galatada Sultanbeyazıd mah. Topçular so. eski 272 - 274 ve yeni 258 numaralı dükkânın 240 da 150 hissesi kıymeti 3000 lira.		140,63		
Kadıköy Kumluğunda Caferağa mah. 8 inci adada Rıhtım cad. yeni 81 numaralı 14 ve 15 metro yüzlü arsa kıymeti 4200 lira.	210	315		
Aksaray yangın yerinde 171/3 harita numaralı 7 inci adada Balabanağa mah. Zincirlikuyu so. yüzsüz arsa.	8,13	1,53	2,50	»
Aksaray yangın yerinde 254 harita ve onuncu adada Mimarkemalettin mah. Hocaragıbpaşa so. yüzsüz arsa.	9,58	5,20	7	
Şehzadebaşında onuncu harita ve ikinci adada Eminnurettin mah. yangın yerinde Gazi cad. 7 metro diğeri 60 santim yüzlü arsa.	5,60	7,15	17	

Yukarıda semti, sahası, muvakkat teminatı ve tahmin bedelleri yazılı dükkân ve arsalar satılmak için ayrı, ayrı açık arttırmaya konulmuştur. Alâkası olanlarla satın almak istiyenler şeraiti anlamak üzere hergün Levazım Müdürlüğüne, arttırmaya girmek için hizalarında yazılı muvakkat teminat makbuz veya mektubile beraber eksiltme günü olan 9/5/935 perşembe günü saat 15 te Daimî Encümende bulunmalıdırlar. (2066)

Beşiktaş vapur iskelesinde Rüsumat kulübesinden tonoza kadar uzayan devlete aid deniz kıyısından çıkarılacak kum açık arttırmaya konulmuştur. 100 ton kumun techizatı askeriyesile beraber seneliği 89 lira 4 kuruştur. İstiyenler şartnameyi Levazım Müdürlüğünde görebilirler. Kum çıkarma müddeti iki senedir. Arttırmaya girmek için de 13,5 liralık muvakkat teminat makbuz ve mektubile beraber 23/5/935 perşembe günü saat 15 te Daimî Encümende bulunmalıdırlar. «B.» (2461)

Senelik kirası 80 lira olan Büyükadada Yalı mahallesinde Kumsal caddesinde kazino mahallî kiraya verilmek üzere açık arttırmaya konulmuştur. İstiyenler şeraiti anlamak üzere hergün Levazım Müdürlüğüne müracaat etmeli, arttırmaya girmek için de 6 liralık muvakkat teminat makbuz veya mektubile beraber ihale günü olan 23/5/935 perşembe günü saat 15 te Daimî Encümende bulunmalıdırlar. «B.» (2460)

Balat atölyesi için lüzumu olan 500 tane çidene tahtası pazarlıkla alınacaktır. Şartnamesi Levazım Müdürlüğünde görülür. Talib olanlar 2490 numaralı kanunda yazılı vesika ve 30 liralık muvakkat teminat makbuz veya mektubile beraber ihale günü olan 23/5/935 perşembe günü saat 15 te Daimî Encümende bulunmalıdırlar. «B.» (2465)

Keşif bedeli 1,065 lira 89 kuruş olan Bakırköyün Kücükçekmece köyü mektebi için alınacak malzeme ve doğrama ve demir kapı açık eksiltmeye konulmuştur. Şartnamesi ve keşif evrakı Levazım Müdürlüğünde görülür. Eksiltmeye girmek istiyenler 2490 numaralı kanunda yazılı vesika ve 80 liralık muvakkat teminat makbuz veya mektubile ihale günü olan 23/5/935 perşembe günü saat 15 te Daimî Encümende bulunmalıdırlar. «İ.» (2462)

VAPURCULUK

TÜRK ANONİM ŞİRKETİ
İstanbul Acentalığı
Liman han, Telefon: 22925

KARABİGA YOLU

KEMAL vapuru 8 mayıs ÇARŞAMBA günü saat 20 de Karabigaya kadar.

İZMİR SÜRAT YOLU

SAKARYA vapuru her hafta PERŞEMBE günleri saat 16 da İstanbuldan İZMİRE ve PAZAR günleri de İZMİRDEN İstanbula kalkar.

Zayi — 1931 senesinde Üsküdar ortamektebinden aldığım mezuniyet tasdiknamemi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükümü yoktur. Nuri

UROLOG - DOKTOR
Celâl SONAT
İdrar yolları hastalıkları mütehassısı
Beyoğlu imam sokak No. 5

Selimiye Askerî Satın Alma Komisyonundan:

1 — Haydarpaşa Hastanesi ihtiyacı için 4,000 tavuk ve 2,000 pilicin açık eksiltme usulile ihalesi Selimiye Satınalma Komisyonunda 22 mayıs 935 çarşamba günü saat 14 te yapılacaktır.

2 — Tavuğun tahmin bedeli 2,720 lira, pilicin 660 liradır. Her ikisinin teminatı 253,5 liradır.

3 — Teminat ihaleden önce Selimiyede Fırka Muhasebeciliğinde yaptırılacaktır. Başka Malsandıklarına yatırılacak teminat makbuzları eksiltme saatinde Komisyona verilebilir.

4 — Şartnameler Komisyonda hergün görülebilir. (2446)

İnhisarlar İstanbul Başmüdürlüğünden:

İçki satıcılığı tezkerelerinin hükmü bu mayıs nihayetinde bitiyor. Yenilemek gerektir. Haziranın birine kadar tezkeresini yenilemiyerek içki satanlar kanunen ceza görürler.

Kolaylık olmak için Beyoğlu satıcılarına mayısın onundan yirmi ikisine ve İstanbul ve diğer mahaller satıcılarına da mayısın yirmi ikisinden sonuna kadar gün tayin edilmiştir. Son günlere bırakılmıyarak vaktinde müracaat etmelerini rica ederiz.

Gelecek bayiler nüfus tezkerelerile eski tezkerelerini ve ikişer aded fotoğrafını beraber getirmlidir. (2228)

Denizyolları
IŞLETMESİ
Acentaları: Karaköy Köprübaşı Tel. 42362 — Sirkeci Mühürdarzade Han Tel 22740

AYVALIK YOLU

BANDIRMA vapuru 8 mayıs ÇARŞAMBA günü saat 19 da Ayvalığa kadar. (2426)

TRABZON YOLU

CUMHURİYET vapuru 9 mayıs PERŞEMBE günü saat 20 de Hopaya kadar. (2443)

MERSİN YOLU

KONYA vapuru 10 mayıs CUMA günü saat 11 de Mersine kadar. (2444)

ALMANCA DERSLERİ

Viyana Üniversitesi hukuk doktoru bir Alman genci tarafından müptedilere ve bilip te ilerletmek istiyenlere gayet kolay ve modern bir metodla almanca dersleri veriyor. Beyoğlunda Meşrutiyet caddesinde 52 numaralı Kordova apartımanının 11 numaralı dairesine müracaat.

Denizyolları işletmesi
KOOPERATİFİ
Tophane — Telefon : 44893

Temiz ve karışıksız erzak almak istiyenlerin emniyetle müracaat edecekleri yerdir. Topluca alış, veriş edenlerin eşyası evlerine kadar gönderilir.

Üsküdar Kaza Jandarma Komutanlığından:

1 — Üsküdar kazası sınırı içinde Alemdar ve Çakmak Jandarma karakol binalarının tamirleri için keşif bedeli 770 lira 43 kuruştur.

2 — İstekliler 11/5/935 cumartesi günü saat 10 da % 7 ½ teminat akçelerile ehliyet vesikalarını hâmilen Üsküdarda Paşakapısında Jandarma Komutanlığındaki Komisyona müracaatleri ilân olunur.

İstanbul Gümrükleri Satış Komisyonudan: 10000 adet parke taşı satış Müdürlüğünde

Galata Yolcu salonu zemininden çıkarılan bu parke taşları açık arttırma usulile satılıktır. İsteklilerin 22/5/935 çarşamba günü saat 14 te İstanbul Gümrüğü 6 No.lı ambarında hazır bulunmaları.

Zarafet, Metanet, Ucuzluk
Viyana Usulü
Erkek ve kadın terzihanesi
Bay Süleyman Bölükbaşı
Beyoğlu, Asmalımescid, Sofyalı sokak: 22

İstanbul Millî Emlâk Müdürlüğünden:

Beyoğlunda Hüseyinağa mahallesinin Akarca sokağında dört katta yedi odası, terkos, elektrik ve kuyusu bulunan eski 7 yeni 5 numaralı evin yarı hissesi; bedeli nakten ve peşin verilmek şartile 1750 lira üzerinden açık arttırma usulile satılacaktır. İsteklilerin 23/5/935 perşembe günü saat on iki buçukta 135 lira pey akçelerile müracaatleri. «R.» (2448)

İstanbul Vilâyeti Jandarma Komutanlığından:

Taksim Ayaspaşadaki Jandarma Mıntaka Komutanlığı binasının keşif bedeli 800 lira olan tamiratı pazarlıkla yaptırılacaktır. İsteklilerin keşifname ve şartnameyi görmek için her Mıntaka Komutanlığa ve pazarlığa girmek için altmış liradan ibaret teminat makbuzlarile 13 mayıs 935 pazartesi günü saat onda İstanbul Vilâyet Jandarma Komutanlığındaki Komisyona gelmeleri ilân olunur. (2439)

Devlet Demiryolları ve limanları işletme Umum Idaresi ilânları

İdaremiz matbaasında teraküm eden takriben 15 ton kırpıntı kâğıdla takriben 5 ton günü geçmiş Demiryollar mecmuası açık arttırma ile satılacaktır.

Eksiltme 9/5/935 perşembe günü saat 10 da Haydarpaşa gar binası dahilinde birinci işletme komisyonu tarafından yapılacaktır. Kırpıntı kâğıdların muhammen bedeli tonu 6 lira ve günü geçmiş mecmuanın ise tonu 70 lira olup muvakkat teminatı 33 liradır. İsteklilerin muvakkat teminatı Haydarpaşa veznesine yatırarak alacakları vezne makbuzile kanunun tayin ettiği vesikaları arttırma günü saatinden evvel Haydarpaşa birinci işletme komisyonuna müracaatleri lâzımdır. Bu işe aid şartname komisyondan parasız olarak verilmektedir.

Büyük tayyare piyangosunun son keşidesinde tam yirmişer bin lira alan bahtiyarlar

İzmirde mütekaid binbaşı Yahya.
Trabzon Lisesinde muallim kaptan Rıza.
Bursa Tahtakalede zahireci Abdülmecid.
Catalcada mahkeme kâtibi Adnan.
Beyoğlunda Mahide.
Sişlide talebe Hüsniye.
Sakızağacında banka veznedarı Yani Kukuloplos.
Ankarada elbiseci Marko ve Ortağı.

Siz de bir buçuk lira vererek bu bahtiyarlar sırasına girmek istemez misiniz?
Zengin ve dolgun ikramiyeli 11 mayısda başlıyacak olan yeni tertib plânı mutlaka okuyunuz ve bir bilet alınız...

Deniz Levazım Satınalma Komisyonu Reisliğinden:

Tahmin edilen bedeli 100,000 lira olan 2,000 ton mazut 9 mayıs 935 perşembe günü saat 15 te Kasımpaşada komisyon binasında kapalı zarf usulile eksiltmeğe konulmuştur. Şartnamesi beş lira mukabilinde her gün komisyondan alınabilir. Muvakkat teminatı 6,250 liradan ibarettir. İsteklilerin muvakkat teminat makbuzu veya mektublarile kanunî belgeleri havi teklif mektublarını belli saatten bir saat evveline kadar komisyon reisliğine vermeleri. (2050)

Dahiliye Vekâletinden

Müstahdemin için alınacak 50 aded yatak nümunesine göre pazarlıkla mubayaa edilecektir.

Nümuneyi görmek istiyenler hergün Vekâlet Eksiltme Komisyonuna, vermek istiyenler de 8 mayıs 935 çarşamba günü saat 15,30 da 600 lira muhammen kıymetine göre teminat miktarile Vekâlet eksiltme Komisyonuna müracaatleri. (2330)

Akay İşletmesi Müdürlüğünden:

Kadıköy - Haydarpaşa - Yalova - Adalar ve Anadolu hatlarına işliyen vapurların kahve ocakları mültezimliği 1 haziran 935 tarihinden itibaren bir sene müddetle açık arttırma ile ihale edilecektir.

Arttırma 15 mayıs 935 çarşamba günü Akay Şefler Encümeninde saat 15 te başlıyarak 16 da ihalesi yapılacağından taliblerin şartnameyi görmek üzere hergün İşletme Şefliğine ve arttırma için de % 7 ½ güvenme paralarile o gün Encümene gelmeleri ilân olunur. (2309)

İstanbul Maarif Müdürlüğünden:

Dairemizde açılan 40 lira ücretli bir daktiloluk için 15 mayıs 935 tarihinde müsabaka yapılacaktır. Ortamekteb mezunlarından olup makine ile iyi ve doğru yazmak kabiliyetini haiz olanların mekteb şehadetnamesi ve şimdiye kadar nerelerde çalıştıklarına ve iyi hallerine dair fotoğraflı vesikalarile 14 mayısa kadar İdareye müracaatleri ilân olunur. (2456)

HASAN TIRAŞ BIÇAĞI

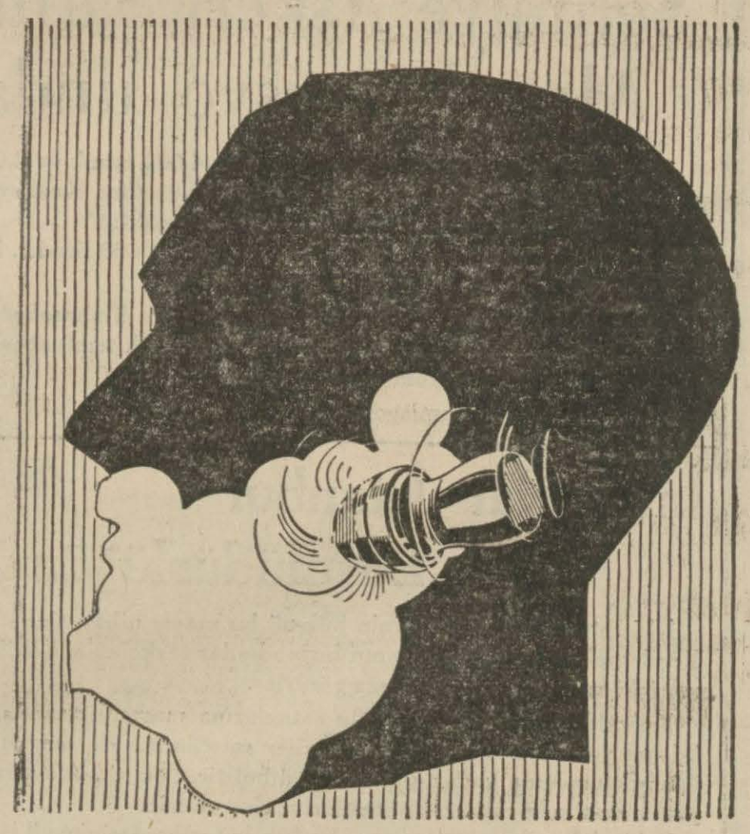

1-2-3-4 numaralı gayet keskin ve hassas tarafları vardır ki her bir tarafile lâakal on defa tıraş olmak kabildir. Bu kesabla 5 kuruşluk bir aded Hasan Tıraş biçağile 40 defa ve ıslak bardak ile bilendikte yüz defa tıraş yapılmak mümkündür ki dünyanın hiçbir bıçağında bu meziyet yoktur.

Hasan Bıçağı istediğiniz halde başka marka verirlerse aldanmayınız. Taklitlerinden sakınınız. Fiati 1 adedi 5 kuruştur. 10 adedi 45 kuruştur.

HASAN
TIRAŞ SABUNU
Ve
SABUN KREMİ

çok köpürür ve köpüğü devam eder. Cildi yumuşatır ve tıraşı sühuletle yaptırır. Adedi 25, kutusu 20 kuruştur. Tıraş Krem Sabununun adedi 30, kutusuz 25 kuruştur.

HASAN
TIRAŞ PUDRASI

nefis kokuludur. Kutusu 15 orta 25, büyük 40 kuruştur.

HASAN DEPOSU: Ankara, Istanbul, Beyoğlu

Sultanahmed sulh birinci huku hakimliğinden:

Hüseyin Hüsnü ve Dimitri ve A ram, Avrak ve Sofiya ve Pandali nin şayian ve müştereken mutasar rıf oldukları İstanbul Eminönü Şe Mehmed Geylâni mahallesinin Bü yük Demirkapı caddesinde eski 8, mükerrer ve 12, 12, 10 ve yeni 4 43, 45, 47, 49 numaralı tahtınd 4 bab mağazayı müştemil sırf mü hanın izalei şüyuu davası üzerin mumaileyhimden Bakırköyünde H riyet sokağında 2 numaralı haned mukim Pandaliye gönderilen dav arzuhalinin mumaileyh Pandalini ikametgâhının meçhuliyeti şerh v rilerek bilâtebliğ iade kılınmış v bermucibi taleb 20 gün müddetl ilânen tebligat icrasına karar veri lerek muhakemesi 3/6/935 tarihin musadif pazartesi günü saat 14 talik kılınmış olduğundan muma ileyh Pandalinin yevm ve saati me kûrda bizzat gelmediği veya tara fından musaddak bir vekil gönder mediği takdirde gıyabında muame le ifa kılınacağı tebliğ makamın kaim olmak üzere ilân olunur.

Avukat
ABDÜNNAFİ
İstanbul, Maksudive Han 70

Şık giyinmek isteyenler!

Elbiselerinizi
SÜMER BANK

Beyoğlu
Yerli Mallar Pazarı

nda
Terzi Ekonomidisin idaresindeki
Erkek terzihanesinde
Yaptırınız

Temiz dikiş, güzel biçim, ucuz fiat

MÜDERRIS K. KÖMÜRCÜYAN

Mekteb, banka, şirket ve kütüpanelere mahsus asrî kitablar:

	Kr.
Yeni harflerle: - Tenzilli bedeli	
Ameli ve tatbikî kambiyo	35
Yeni muhasebe usulü	122,5
Ticarî malûmat ve bankacılık	105
İktısad ilmi	87,5
İhtisas muhasebeleri	175
(Şirket, sanayi, ziraat ve banka) ticarî ve malî hesab	70
Lûgaritma cetvelleri (yeni rakamlarla).	56

Başlıca satış yeri: İkbal kütübhanesi

ZAYİ MAKBUZ

17608 numara beyannameli 49 fıçı ve 8 sandık makine yağının 2/3/935 tarih ve 245461 numaralı 325,47 liralık İstanbul İthalât Gümrüğü makbuzu kaybolduğu ve yerine yenisi alınacağı cihetle eskisinin hükmü kalmadığı ilân olunur.
Sokoni - Vakum Oyl Kompani, İnk.

Türkiye Turing ve Otomobil kulübü himayesinde

Hususî trenle yapılacak olan

BUDAPEŞTE ve VİYANA

seyahatine derhal kaydolunuz.

Yerlerinizin numaraları ve pasaport muamelesi için

NATTA

acentalarına müracaat.
Beyoğlu 44914 – Galata 44514

GÜL MERAKLILARINA

100 renkten fazla ve sarmaşık çeşidleri, bodur güller, yüksek güller, polianta cinsleri, çok çeşid modern bahçe ve saire fidanlarından ORTAKÖY Ankara bahçesinde bulabilirsiniz. Vavil

ilân

Yakoel Benezra ve şürekâsı şirketinin tasfiye muamelâtı hitam bulduğu alâkadaranın malûmu olmak üzere ilân olunur.

Tasfiye memuru avukat Feyzi

Zayi — 128 numaralı kayıkçılık ehliyetimi zayi ettim. Yenisini alacağımdan hükmü yoktur.
Sandalcı Mustafa oğlu Ahmed

Öksürenlere: *KATRAN HAKKI EKREM* | **KARON** ALMAN KİTABHANESİ İstanbul, Beyoğlu - Tünel meydanında 523

Sahip ve Başmuharriri Yunus Nadi
Umumî neşriyatı idare eden Yazı işleri
Müdürü: Hikmet Münif

Matbaacılık ve Neşriyat Türk Anonim Şirketi - İstanbul